NOV - 2 1955
NOV 1 6 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvērins, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y. U.S.A. Tel. VI 6-7667
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
WEDNESDAY, NOVEMBER 2, 1955

LATVIJA
AMERIKĀ

86./417. n-rs — TREŠDIEN, 1955. GADA 2. NOVEMBRĪ — 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīts. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvērins, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

Izredzes apvienot Vāciju izjūk

PLAISA STARP ABĀM PASAULĒM PĀRĀK PLATA

„Ženēvas gars" pagaist. Cerības, ka ārlietu ministri Ženēvā varētu atsildīt desmit gadu aukstājā karā sastindzinātās problēmas, izirst jau konferences pirmajā dienā

Ženēvā. — 27. oktobrī Ženēvā sākās četru pasaules lielvalstu ārlietu ministru konference, kuras pienākums būtu turpināt jūlija mēneša valdības galvu sarunās iesāktos jautājumus Vācijas apvienošanai, saspīlējuma mazināšanai un attieksmju uzlabošanai Rietumu un Austrumu starpā. Tomēr jau konferences pirmajā dienā ārlietu ministri bija spiesti atzīt, ka plaisa abu pasauļu starpā vēl joprojām ir par daudz plata, lai viena vai otra puse tai varētu tikt pāri. Tādu likteni ārlietu ministru sarunām paredzēja jau, pirms tās bija sākušās. Konferencei turpinoties līdzšinējā gaitā, arī beigas būs tādas pašas kā sākums.

Konference darbību uzsāka pēc stipri apdiluša šablona, proti: **Rietumu ārlietu ministri gribēja nekavējoties ķerties pie svarīgāko jautājumu iztirzāšanas, bet Pad. Savienības Molotovs laida darbā savu visās niansēs izstrādāto vilcināšanās taktiku.** Pēc pirmās dienas sarunām Anglijas delegācija atklāti atzinās, ka Padomju Savienības politikā nav varējusi saskatīt ne mazāko pēdu no Maskavā tik bieži daudzinātā „Ženēvas gara." Konferences atklāšanas runas klausītājos radīja iespaidu, it kā kaut kur jau kādreiz dzirdētas.

Ārlietu ministri kārtējo reizi uzsvēra, ka Rietumu un Austrumu uzskati Vācijas apvienošanas un Eiropas drošības jautājumos vēl joprojām atšķiras viens no otra kā nakts no dienas.

Pirmajā sarunu dienā Padomju Savienības ārlietu ministrs Molotovs ieteica Vācijas apvienošanas un Eiropas drošības jautājumu iztirzāšanu atlikt uz piektdienu. Kā zināms, Vācijas apvienošanas gadījumā Padomju Savienība pieprasa garantijas Eiropas drošībai. Tālāk Molotovs pretojās plānam pirmajā sarunu dienā publicēt Rietumu izstrādāto memorandu, kas aptver Vācijas apvienošanas un Eiropas drošības iespējas. Molotovs uzsvēra, ka sarunas par min. jautājumiem nav vēl sākušās un tādēļ priekšlaicīgai memoranda publicēšanai nav nekāda pamata. Turpinot pretoties Francijas ārlietu ministra Pinē priekšlikumam nekavējoties uzsākt sarunas, Molotovs paskaidroja, ka ar savu ieteikumu Francijas ārlietu ministrs ir aizmirsis ievērot līdzšinējo konferenču procedūru. Tā kā tuvākus paskaidrojumus Molotovs šai lietā nesniedza, tad pārējie ārlietu ministri tā arī palika nezināšanā, ko viņu Maskavas kollēga īsti bija gribējis teikt. Taču Molotova pretošanās iemesls Rietumu memoranda publicēšanai tika atrasts ļoti ātri. Padomju Savienības ārlietu min. pretojās Rietumu memoranda publicēšanai vienīgi tādēļ, ka viņam pašam bija savs memorands, ko bija paredzējis publicēt nākamajā sarunu dienā. Un Rietumi nekādā ziņā nedrīkstēja aizsteigties viņam priekšā. Kaut arī ASV un Anglijas ārlietu ministri bija vienās domās ar Francijas ārlietu ministru Pinē, ka konference atzīstama par atklātu, viņi tomēr paklausīja Molotova protestiem un sarunas Vācijas apvienošanas un Eiropas drošības jautājumos atlika uz piektdienu, 28. oktobri.

Savu pirmo dūzi Molotovs bija izspēlējis. Piektdien, 28. oktobrī Francijas parlamentā notika uzticības nobalsošana ministru prezidenta Fora valdībai. Labi apzinādamies Francijas valdības kritisko stāvokli, Molotovs Ženēvas sarunas sekmīgi novilcināja cerībā, ka Fora valdībai izteiks neuzticību un ārlietu ministrs Pinē, ja arī vēl atgrieztos Ženēvā kā Francijas pagaidu valdības ārlietu ministrs, būtu zaudējis daudz no sava respekta Anglijas un Sav. Valstu attieksmēs. Otrkārt, Fora valdībai krītot, krievi sagaida, ka strauji pieaugs komūnistu partijas ietekme Francijas politikā. Tādā gadījumā Pinē savu ārpolitiku būtu spiests vadīt vienā līnijā ar Francijas iekšpolitiku. Un, varbūt, ka Pinē vietā nāktu kāds cits... Potsdamas lielo konferences laikā Čērčilu nomainīja Etlijs, Indoķīnas pamiera sarunu laikā Laņjēla vietā nāca Mendess-Franss. Varbūt — arī tagad...

Molotova pretošanos Rietumu izstrādātā memoranda publicēšanai paredzētā dienā sabiedroto diplomāti atzīst par nepārprotamu norādījumu, ka ar to Molotovs memoranda tekstu ir noraidījis jau pirms tā parādīšanās atklātībā. Cik zināms, tad Rietumu memorands paredz drošības garantijas, kādas Maskava pieprasa bruņotas Vācijas apvienošanas gadījumā. Bet Padomju Savienībai tās pienāktos tikai tad, ja apvienotā Vācija, tāpat kā tagad Rietumvācija, izšķirtos pieslieties Ziemeļatlantijas organizācijai. Rietumi šai jautājumā ir paredzējuši atstāt vāciešiem brīvas rokas. Apvienotās Vācijas valdībai būtu jādod iespēja izvēlēties, vai nu par Ziemeļatlantijas organizāciju vai arī par kādu citu politiku, ko Vācija atzītu par izdevīgāku savām interesēm.

OTRĀ DIENA

Francijas ministru prezidents Fors savu pirmo pārbaudījumu ir izturējis. Ar 271 pret 259 balsīm parlamenta deputāti 28. oktobra balsošanās izteica uzticību viņa valdībai, un ārlietu ministrs Pinē, steigā nodevis savu balsi Parīzē, ir atpakaļ Ženēvā, lai turpinātu aizstāvēt Rietumu politiku.

28. oktobrī Rietumu ārlietu ministru trijotnei beidzot tika dota izdevība iepazīstināt Padomju Savienību ar savu deviņu paragrafu memorandu, kas Vācijas apvienošanu saista ar Eiropas drošības līguma parakstīšanu. Tādēļ arī Padomju Savienība likmi dubultoja, iepazīstinot Rietumus ar savu 15 paragrafu memorandu, kurā pirmā vieta ierādīta Eiropas drošībai, otrā — Vācijas apvienošanas varbūtība aizmirsta un trešā vietā — Padomju Savienība pieprasa Ziemeļatlantijas organizācijas likvidēšanu!

Protams, abi memorandi atrada īsāko ceļu uz papīrgrozu. Molotova plāni bija gluži tādi, ar kādiem jūlijā, Foru, Īdenu un Eizenhaueru iepazīstināja Padomju Savienības ministru prezidents Bulgaņins un ko toreiz Rietumi noraidīja vislielākā steigā.

Ārlietu ministru konferences laikā publicētais Rietumu memorands bija domāts Padomju Savienības iedrošināšanai apvienotas un bruņotas Vācijas gadījumā. Lai nodrošinātu Padomju Savienību pret iespējamu bruņotas un apvienotas Vācijas pārsteiguma agresiju, Rietumu sabiedrotie sāka ierīkot radara stacijas neitrālajā joslā gar Vācijas un Polijas un Vācijas un Čechoslovakijas robežām. Radara stacijas Vācijā atrastos komūnistu uzraudzībā, bet Polijā un Čechoslovakijā tās būtu Rietumu rokās. Šāds radara staciju tīkls pasargātu kā Rietumus, tā Austrumus no pārsteiguma uzbrukuma iespējas. Bet Rietumi par aizsardzības garantijām ir gatavi runāt tikai tad, ja apvienatā Vācija izsaka vēlēšanos pieslieties Ziemeļatlantijas organizācijai, kamēr Padomju Savienība vispār negrib neko dzirdēt par apvienotu Vāciju...

Padomju Savienības plāns neparedz Vācijas apvienošanas iespēju, vienīgi Eiropas drošības organizācijas dibināšanu, solot Sav. Valstīm, kā arī tās tikšot uzņemtas šai organizācijā, un komūnistu Ķīna uz Eiropas drošības organizācijas sēdēm varētu sūtīt savu novērotāju... Tai pašā laikā Padomju Savienība pieprasa Ziemeļatlantijas organizācijas likvidēšanu, no savas puses apsolot, likvidēt arī Varšavā nodibināto Austrumeiropas aizsardzības organizāciju, kurā ietelp septiņas Austrumeiropas komūnistu valstis. **Runājot trīs Rietumu lielvalstu vārdā, Anglijas ārlietu ministrs Mekmillens noraidīja Padomju Savienības piedāvājumu sacīdams, ka ar Eiropas aizsardzības organizācijas nodibināšanu lielākā problēma — Vācijas apvienošana — vēl nebūtu atrisināta. Tāpat kategoriski tika noraidīta Ziemeļatlantijas organizācijas likvidēšanas iespēja.** Mekmillens nekavējās uzsvērt, ka Rietumu sabiedrotie nekādā gadījumā nevar atļauties atteikties paši no savas drošības tikai tādēļ, lai dotu drošību Padomju Savienībai. Atbildēdams Anglijas ārlietu ministram, Molotovs sacīja, ka Padomju Savienības plāns ir vienīgā praktiskā iespēja, kas var pasargāt Eiropu no Vācijas militārisma atdzimšanas.

Ārlietu ministru sarunas turpinājās arī sestdien, lai gan pēc divu pirmo dienu neveiksmēm nevienam vairs nebija ne mazāko šaubu, ka pašreizējā Ženēvas konferencē pasaules miera kalējiem ar Vācijas apvienošanu nekas neiznāks.

Trešais konferences darba kārtības jautājums ir attieksmju uzlabošana Rietumu un Austrumu starpā. Tā kā Padomju Savienības interesēs pašreiz ir nodibināt pēc iespējas plašāku kontaktu visā pasaulē, tad darba kārtības trešais un pēdējais jautājums, ja vien ārlietu ministri tik tālu tiks, var izrādīties vienīgais, kur Rietumiem un komūnistu pasaulei ir iespējams sadarboties.

LATVIEŠI PROTESTĒ

SAKARĀ AR VALSTS PROKURORA BIEDRA KLIFORDA MAGONES PUBLISKO INTERVIJU PAR SMAGIEM NOZIEGUMIEM ONTARIO PROVINCĒ, LNAK VALDES PR-DIS A. SVENNE IESNIEDZIS ONTARIO PROV. PREMJĒRAM FROSTAM ŠĀDU PROTESTU:

„Latviešu nacionālā apvienība Kanadā ir latviešu organizācija, kas pārstāv visus Kanadā dzīvojošos latviešus, to starpā arī pēdējos gados iecelojošos latviešus, un tās mērķis ir rūpēties arī, lai jaunie latviešu immigranti būtu lojāli Kanadas iedzīvotāji.

To ievērojot, mēs esam ļoti norūpējušies par Mr. Magone publisko interviju kurā teikts, ka 90% no Ontario provincē izdarītiem noziegumiem ir izdarījuši jaunkanadieši. Teiktais gan attiecas uz visām iecelotāju grupām, bet šāda veida intervija līdzīgi skar arī latviešu iecelotāju grupu. Ja vēl ievērojam, ka mūsu organizācija visus šos pēdējos gados ir centusies, lai ikkatrs iecelotājs latvietis savus pienākumus pret Kanadas valsti pildītu iespējami labi un lai visumā celtu latviešu iecelotāju grupas kvalitāti, pieminētā intervija mūs ir dziļi apbēdinājusi un radījusi lielu sašutumu visā latviešu iecelotāju grupā. Tā ir arī smags apvainojums mūsu organizācijai un ikkatram latvietim iecelotājam. Pēc Immigrācijas departamenta pēdējiem datiem Kanadā sākot no 1946. gada līdz šim laikam ir iecelojuši pāri par 12.000 latviešu.

Visus pēdējos gadus mēs esam rūpīgi sekojuši, kā dzīvo, kā izturas un kā uzvedas latvieši Kanadā, un mums nav zināms neviens gadījums, kur kāds latvietis būtu izdarījis kādu smagu noziegumu Ontario provincē. Mums nav oficiālas informācijas par latviešu izdarītiem noziegumiem, tādus datus nedod arī Mr. Magone savā intervijā.“

LNAK priekšsēdis lūdz Ontario ministru prezidentu, „lai šis gadījums tiktu rūpīgi izmeklēts un noskaidrots un atklātībā tiktu publicēti oficiāli dati par smagiem noziegumiem Ontario provincē, sadalot šos datus pēc atsevišķām tautību grupām.“ Beidzot lūgums šādus autentiskus datus piesūtīt arī LNAK.

PALESTĪNĀ TURPINĀS ROBEŽCĪŅAS

Kamēr Izraēlas ministru prezidents Šarets meklē Rietumu atbalstu bruņošanās pastiprināšanai, komūnistu ieroču sūtījumi joprojām pienāk Ēģiptes ostās.

Jeruzālemē. — Robežcīņas Izraēlas un Ēģiptes starpā, kas pagājušajā nedēļā sāka pieņemt nopietnus apmērus un izraisīja domas par varbūtēja kara sākumu Vidējos Austrumos, turpinājās arī vēl nedēļas nogalē. El Aujas apvidū, dienvidos no Gazas, kā Ēģipte, tā Izraēla pastiprina savu karaspēku.

Bruņošanās sacensība Vidējos Austrumos ir sākusies. Pagaidām vēl tā ir vienpusīga, jo Rietumi ir atteikušies apgādāt Izraēlu ar smagiem ieročiem, kas varētu tikt izmantoti uzbrukuma karam. Ēģipte tai pašā laikā joprojām saņem smagos ieročus no komūnistiem.

Pēc pirmā komūnistu ieroču sūtījuma izkraušanas Aleksandrijas ostā pagājušā nedēļā Port Saidā turpināja pienākt sūtījumi no Austrumiem, to starpā vesela kuģa krava ar krievu MIG-15 strūklizcīnītājiem. Kaīro Ēģiptes armijas virsnieki pārraudzīja pirmo komūnistu vieglo ieroču izdali ēģiptiešu vienībām, sakāpinot Izraēlas bailes, ka Sinajas pussalā līdzšinējo robežcīņu vietā jārēķinās ar Ēģiptes lielofensīvu. Izraēlai grūti ignorēt, vēl grūtāk aizmirst kāda Kaīro politiskā komentātora vārdus, kas Izraēlu salīdzināja ar notiesātu noziedznieku, kura nāves soda īstenošana ir neizbēgama. „Izraēlai ir vajadzīga mācība...

Gandarījums par apzinīgi veikto darbu

Pirmā ev.-lut. latviešu draudze Toronto reizē ar Ticības atjaunošanas dienu svinēja sava mācītāja A. Čopa 50 g. mūža un 20 g. darba svētkus.

Sv. Andreja baznīcā bija pulcējušies daudzi simti dievlūdzēju. Dievkalpojumā piedalījās māc. E. Lange no Otavas un māc. A. Voitkus no Hamiltonas. Māc. A. Čops svētrunā uzsvēra ticības atjaunošanas nepieciešamību ikviena cilvēka dzīvē. Dievkalpojumu ar solo dziesmām rotāja baritons P. Geistauts un tenors Ž. Zentiņš.

Pēc dievkalpojuma lūgti viesi un draudzes locekļi pārpildītajā augšējā zālē vairākas stundas pavadīja kopā ar divkāršo jubilāru — mācītāju un cienījamu darbinieku.

Vakara dalībnieku vidū bez jau minētajiem mācītājiem bija klāt abi Toronto sv. Jāņa draudzes mācītāji A. Lūsis un A. Briedis, igauņu mācītājs Pello un vācu draudzes mācītājs Goeggingers, organizāciju un latviešu laikrakstu pārstāvji. Draudzes priekšnieks Roze, atklājot apsveicēju rindu, ziņoja, ka to pieteikušies 25, sakarā ar to runu ilgumu ierobežoja ar 3 minūtēm, tomēr apsveikumi ieilga. Jubilārs saņēma skaistus ziedus un veltes, starp tām divas viņam veltītas kompozicijas: J. Norviļa un Tālivalža Ķeniņa. Pēdējo draudzes koris sava diriģenta un autora vadībā iejūsmīgi dziedāja sekojošā priekšnesumu daļā, kurā ar solo dziesmām piedalījās operdziedonis J. Niedra un ar izjustām deklamācijām aktrise L. Vasariņa.

Starp daudzajiem telegrafiskajiem un rakstveida apsveikumiem māc. A. Voitkus nolasīja kā pirmo archibīskapa vietnieka Sav. Valstīs prāvesta J. Kullīša novēlējumu.

Beidzot mācītājs A. Čops ļoti sirsnīgā runā pateicās visiem, kas viņu godinājuši, uzsvērdams, ka draudzes ierosinātā jubileja viņam šķitusi nevietā, kur daudzi latvieši, kas ar savu darbu Latvijā izpelnījušies atzinību, trimdas apstākļos strādājot nepiemērotu darbu un netiekot cildināti.

Ziņoju, ka sakarā ar dzīves vietas maiņu mani tel. ir
WA 1-7203 (kabinetā)
WA 2-4608 (mājās)
Dr. P. BĀRDIŅŠ, TORONTO

ČIKĀGĀ IESTUDĒ JAUNU LUGU

Čikāgas Latviešu teātrī Lidijas Auzānes-Vītoliņas „Dāmu valsis" mēģinājumā. Foto A. Mellups

Lidija Auzāne-Vītoliņa savā lugā risina mīlas pavedienu, kurš pārtrūkst un it kā izirst, pametot mīlamus cilvēkus savam liktenim. Darbība notiek mūziķu aprindās.

Autori mēs jau pazīstam no vairākām lugām, taču ar šo viņa mūs ieved citā — skaņu mākslas pasaulē.

Mūzikas profesoru tēlo Edgars Gulbergs, ārstu — Valdis Hermanis, prof. krustdēlu — Ilmārs Dumpis konservātorijas absolventes: Ilze Sloka-Tauriņa un Ruta Hincenberga. Voldemārs Ozoliņš rūpējas par dekorācijām, un tās viņam sagādā ne mazumu rūpju — tām jābūt izskatīgām un viegli pārvadājamām, jo ČLT brauc ciemoties citās latviešu kolonijās. Šī izrāde jau pieprasīta Detroitā, Grand Rapidos u. c. Valdis Vītoliņš, kā parasts, smaidīgs, jo viņa rīcībā ir veselas gaismas šaltis. Edīte Lūse rūpēsies par runas kļūmju novēršanu. Būs arī dejas, kā gan konservātorijas gada noslēgumā varētu nedejot...

Pirmizrāde un sezonas atklāšana notiks sestdien, 26. novembrī, plkst 7.30 vakarā bet atkārtojums — svētdien, 27. novembrī, pl. 5 pēcp. Hull House, 800 S. Halsted ielā.

KOMŪNISTI IZJAUC MILITĀRO LĪDZSVARU VIDĒJOS AUSTRUMOS

ANGLIJAS ĀRLIETU MINISTRS MEKMILLENS PĀRMET PADOMJU SAVIENĪBAI, KA KOMŪNISTU IEROČU SŪTĪJUMI UZ ĒĢIPTI APDRAUD MIERU VIDĒJOS AUSTRUMOS

Ženēvā. — Pēc trešās 4 ārlietu ministru sēdes Ženēvā Anglijas ārlietu ministrs Mekmillens un Padomju Savienības ārlietu ministrs Molotovs sastapās divatā, lai pārrunātu stāvokli Vidējos Austrumos. Mekmillens pārmeta Molotovam, ka Padomju Savienības ieroču sūtījumi uz Ēģipti apdraud mieru Vidējos Austrumos. **Sarunas divatā ar Padomju Savienības ārlietu ministru bija arī Dallesam un Pinē, kas atkārtoja Mekmillena pārmetumus, paskaidrojot, ka Padomju Savienības atbalstītā Čechoslovakijas ieroču tirdzniecība apmaiņā pret Ēģiptes kokvilnu apdraud līdz šim tik ļoti uzmanīto militāro līdzsvaru Vidējos Austrumos.** Padomju Savienībai tiek aizrādīts, ka, atbalstot saspīlējuma palielināšanos žīdu un arabu starpā, tā rīkojas tieši pretēji „Ženēvas garam." Uzklausīdams Anglijas ārlietu ministra pārmetumus, Molotovs atbildēja, ka Padomju Savienībai nav ne mazākās tiesības iejaukties divu neatkarīgu valstu (Ēģiptes un Čechoslovakijas) veikalnieciskajos darījumos. Ja Čechoslovakija grib savus ieročus pārdot un, ja Ēģipte tos grib pirkt, tad Padomju Savienība tur neko neko nevar darīt. (Pirmais čechu ieroču sūtījums Aleksandrijas ostā Ēģiptē pienāca ar padomju kuģi no Odesas ostas!).

Rietumu lielvalstu politika Vidējo Austrumu jautājumā vēl nebūt nav skaidra un vienota. Pašreiz Sav. Valstis un Anglija vēl joprojām pretojas domai, ka Rietumu sabiedrotie varētu paklausīt Izraēlas ministru prezidenta lūgumam piegādāt ieročus un kara materiālus Izraēlai, lai atsvērtu sūtījumus no komūnistu Čechoslovakijas Ēģiptei. Tai pašā laikā Rietumiem ir jārēķinās arī ar kādu citu problēmu un, proti, ja Izraēlas ministru prezidents Šarets pēc sarunām ar Rietumu ārlietu ministriem atgriežas Telavīvā tukšām rokām, viņam var būt bezgala grūti, ja ne pavisam neiespējami, atturēt žīdu ekstrēmistus no uzbrukuma Ēģiptei, pirms vēl tā nav pastiprinājusi savu armiju ar smagiem, moderniem ieročiem, kuru pienākšana no komūnistu bloka ir jau sākusies.

Rietumu lielvalstīm neizrādot nekādu vēlēšanos piedalīties bruņošanās sacensībā Vidējos Austrumos, tās tomēr ir izteikušas gatavību atkārtot 1950. gadā deklarāciju, ka Sav. Valstis, Anglija un Francija raudzīsies, lai Vidējos Austrumos valdītu samērīga militāra vienlīdzība, lai kā žīdiem, tā arabiem būtu tikai ieroči, kas nepieciešami iekšējās kārtības uzturēšanai un aizsardzības nolūkiem, bet ne agresijai. **Rietumu ārlietu ministri Izraēlas ministru prezidentam Šaretam aizrādīja, ka Rietumu deklarācija bruņošanās līdzsvara ieturēšanai pasargā ne tikai arabus no Izraēlas, bet arī Izraēlu no arabiem. Jāsaka gan, ka pašreizējos apstākļos, kad komūnistu ieroči jau ir sākuši pienākt Ēģiptē, Izraēla skatās ļoti skeptiski uz sabiedroto solījumu ieturēt militāru vienlīdzību Vidējos Austrumos.**

No līdzšinējās sabiedroto ārlietu ministru izturēšanās Ženēvā var nešaubīgi spriest, ka tiek darīts viss iespējamais, lai Vidējo Austrumu jautājums netiktu uzņemts oficiālo sarunu darba kārtībā. Vidējo Austrumu problēmas Rietumu ārlietu ministri ar Molotovu gatavojas pārrunāt privāti.

NESAPRAŠANĀS IZRAISA PROPAGANDAS SACENSĪBU ŽENĒVĀ

Kā Rietumi, tā Austrumi cenšas pārliecināt vāciešus un visu pārējo pasauli, ka „otra puse" ir vainojama nesaskaņu veicināšanā ārlietu ministru konferencē Ženēvā.

Ženēvā. — Vācijas apvienošana vēl nekad nav likusies tik nereāla kā tieši tagad, kad šo jautājumu Ženēvā apspriež 4 pasaules lielvalstu ārlietu ministri. Uzklausot Padomju Savienības ārlietu ministra Molotova argumentus pret Rietumu plāniem, **Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless un Anglijas ārlietu ministrs Mekmillens sašutumā atbildēja, ka Molotova izturēšanās nepārprotami norāda Pad. Savienības vēlēšanos arī nākotnē rēķināties tikai ar dalītu Vāciju.**

Pēc trīs pirmo dienu sarunām Ženēvā rodas iespaids, ka abas puses gatavojas propagandas kara uzsākšanai, lai pārliecinātu vāciešus un visu pārējo pasauli, ka „otra puse" ir tā, kas negrib sadarboties, tā kavējot saspīlējuma mazināšanos Eiropā. Sav. Valstu un Anglijas sūtniecības dažādās Eiropas galvaspilsētās jau tagad cenšas radīt pārliecību, ka Padomju Savienība, noraidot Rietumu plānu Eiropas drošībai, nepārprotami deklarē savu politiku, atbalstot dalītu un nevis apvienotu Vāciju. Padomju Savienība, tai pašā laikā, cenšas radīt pārliecību, ka Rietumu izstrādātais Eiropas drošības plāns ir nepilnīgs, ka Vācijas apvienošanas gadījumā tas var būt par iemeslu labi pazīstamo Vācijas agresīvo tendenču atmodināšanai, tā izraisot jaunu karu Eiropā.

Redzot neveiksmīgās sarunas Ženēvā, Rietumu diplomāti sāk uztraukties, ka Rietumvācija, necerot sagaidīt Vācijas apvienošanu ar 4 lielo sarunu palīdzību, varētu uzsākt tiešas sarunas ar Padomju Savienību, izjaucot visus Rietumu plānus.

Vai plaša spiegošanas afēra Kanadā?

Zināmu satraukumu jaunkanadiešu aprindās pēdējās dienās sacēlusi ziņa, ka Čechoslovakijas sūtniecības darbinieki mēģinājuši izmantot pašreiz populāro bēgļu mājās aicināšanas propagandu spiegošanas nolūkos. Šai sakarā vairāki nacionāli noskaņoti čechoslovaku bēgļi, arī atbildīgi sabiedrisko organizāciju darbinieki, apliecinājuši, ka tie immigranti, kas izteikuši vēlēšanos atgriezties dzimtenē, spaidu kārtā uzaicināti sniegt ziņas par savu tautiešu un organizāciju darbību Kanadā.

Tā kā šai spiegošanas lietā iejaukti daudzi sūtniecības darbinieki, Kanadas valdība sākusi nopietnu izmeklēšanu.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS

RAKSTURS UN TĀ VEIDOŠANA

P. DREIMANIS

Trimdinieki bieži kavējas pārdomās par bērnu un jaunlešu audzināšanu, jo svešajās zemēs ģimene un skola maz interesējas par pienākuma apziņas un morāliska rakstura attīstību jaunajā paaudzē, bet gan vairāk par tās pieradināšanu pelnīt. Paidagoģija, turpretim, ieteic attīstīt harmoniski veselu personu ar tai piemītošām pastāvīgām un patstāvīgām īpašībām, kas sakņojas cilvēka dabā. Šīs īpašības ar savu vietu un nozīmi personas dzīves kopsummā atsedz cilvēka raksturu. Tādas ir personai, kas rīkojas patstāvīgi, saskaņā ar savu pārliecību un atziņmiem. Ja personas rīcību, turpretim, noteic nejauši acumirkļa iespaidi, tad tā ir bezrakstura jeb nenoteikta un svaldīga. Bet patpatstāvīga var būt arī nozīdzīga un negodīga cilvēka rīcība, kas tikumiski nosodāma. Kultūrālā sabiedrība cenšas audzināt godīgi taisnīgus cilvēkus jeb morāliska rakstura personas, kuru rīcība un uzvedība nav tikumiski nosodāma.

Rakstura pamatā ir temperaments, dziņas un aktīvās tendences, ko cilvēks mantojis no saviem priekštečiem un ieguvis no apkārtējās vides. Bez tam rakstura attīstībā ir nozīme cilvēka paškarbībai, ja tas veidojas darbībās, cilvēka garīgiem spēkiem sadurotīes un sadarbojoties ar apkārtējo pasauli, īpaši tuvāko vidi. No tās viņš iegūst sava rakstura īpašības. Bet cilvēks ir arī devējs šai videi, ietekmējot to ar savu aktīvitāti. Tās stiprums izpaužas gribas spēka izturībā un konsekvencē, kā arī atsevišķo darbību saskaņošanā, panžot gribas mērķu kopīgo, centrālo virzienu. Reizē ar to šis iekšējais spēks vienām dziņām un tendencēm aizsedz izpausmi, citām to atver, piem., aizkavē nepatiesības paušanu, bet sekmē vēlēšanos atmest alkohola lietošanu. Tātad raksturs ir regulētājs spēks, kas var būt spēcīgs un var būt arī vājš. Tāpēc vērojami stipra un vāja rakstura cilvēki.

Raksturs veidojas darbā un cīņās par noteiktiem mērķiem, kādiem cilvēks kalpo. Tāpēc svarīga nozīme ir dzīves ideāliem. To gaismā veidojas raksturs. Lai to izkoptu, nepietiek jūsmot par cēliem mērķiem. Nepieciešams kalpot tiem ar visu spēku domās, tīcībā un darbos. Jaunieši mēdz jūsmot un sapņot par ideāliem. Šī jūsmošana viņus apgaro, bet ar to vien nepietiek — nepieciešami arī darbi. Visi ideāli dziļāku jēgu iegūst kā dzīves kopuma daļa. Bet pati kultūras dzīve nav domājama bez tās tīcības, ko noteic cilvēka tikumiskā un religiskā pamatpārliecība. Tāpēc nepietiek ar dažādiem prakstiska rakstura mērķiem un uzdevumiem. Nepieciešama arī dziļāka dzīves izpratne un tās mērķu saskaņošana.

Rakstura veidošanās vienmēr notiek cilvēka attieksmēs pret apkārtējo vidi, kurā viņš iekļauts. Tas trimdinieku ģimenēm sagādā lielas rūpes. Tām gribas palikt uzticīgām savu bērnu un jaunlešu audzināšanā ideāliem, bet vide un vietējā skola arvien vairāk uzspiež trimdinieku jaunajai paaudzei savu zīmogu. Šķiet, ka trimdinieku bērni un jaunieši šai ietekmei padodas pārāk strauji, ka grūti jau saskatīt pastāvību un patstāvību rakstura veidošanā. Vlegli vien var izveidoties bezrakstura personas, jo bērni sāk atdarināt sīkumos visu to, ko vēro apkārtējās sabiedrības rīcībā un uzvedībā, īpaši savu skolas biedru paražas, atstājot novārtā ģimenes paraugus un aizrādījumus, kā arī dažā ziņā iedzimtos dotumus. Līdz ar to veidojas nenosvērti un svaldīgi raksturi.

Rakstura veidošanā svarīga nozīme gribas norūdīšanai. Tas pakāpeniski vispirms ar gribas vingrināšanu un stiprināšanu, neatkarīgi no darbības mērķiem. Par to būtu jāparūpējas ikvienam audzinātājam tagadējos trimdas apstākļos, jo vietējā tautskola mājas uzdevumu gandrīz nepazīst un līdz ar to gribas vingrinājumi maz tiek praktizēti. Visi vingrinājumi tomēr aizvien saistīti ar kādu konkrētu saturu, noteiktu uzdevumu, kas prasās pēc pārdomām. Kas nav radis apsvērt savus soļus un izvēlēties skaidrus mērķus un līdzekļus, paredzot arī rīcības sekas, tas riskē piedzīvot lielāku vai mazāku neveiksmi. Gaisa pilis un fantastiskie plāni parasti sabrūk, radot bezspēka, mazdūšības un mazvērtības sajūtu. Tādēļ jāizkopj paradums pārdomāt, kas darāms, kas veicams, kādas tam var būt sekas. Ir vajadzīga takta izjūta, loģiska spriešana un pieredzējumi, lai saprastu, kādos gadījumos un situācijās pamatīgi apsvērumi nepieciešami un kad bez tiem var arī iztikt. Ja paši nespējam iegūt skaidrību un izšķirties, lieterīgi prasīt padomu. Tas īpaši attiecināms uz bērniem un jauniešiem, kas audzinātāju norādījumus bieži vien apstrīd un ignorē. Šādai rīcībai var būt diezgan bēdīgas sekas — jaunieši nokļūst uz neceļiem vai neprerod pie īigstošas izturības, kāpēc nespēj laikā veikt savus uzdevumus. Tāpēc nepieciešama arī plānveidīga darbā, pakļaujot atsevišķus mērķus vienam galvenajam vadītājam mērķim, kas arī jauniem cilvēkiem grūti panākams tikai ar saviem spēkiem. Vispār sekmīgam darbam nepieciešama lietderīgu paradumu jeb rakstura īpašību izkopšana, kas prasa nepārtrauktu piespiešanos mazos, bet regulāros ikdienas darbos.

Tā kā rakstura attīstībā liela nozīme lietderībai un personas aktīvitātei, tad grūti iedomāties labus rezultātus bez vadības, par kādu bērniem un jauniešiem vislabāk var noderēt viņu vecāki un citi tuvinieki, kas labi pazīst savas atvases un ir asinsradinieki.

Austrijā bēgļiem briesmas nedraud

Apspiesto Eiropas nāciju ģenerālkomitejas priekšsēdis Dr. V. Māsēns 25. oktobrī apmeklēja Austrijas diplomātisko pārstāvi pie AN Dr. Veidheimeru, lai pārrunātu bēgļu stāvokli Austrijā. Veidheimers oficiāli paziņoja, ka dažos laikrakstos parādījusies ziņa, it kā Austrijas valdība izdarot spiedienu, lai bēgli atgrieztos dzimtenē, kam neesot pamata. Neviens bēglis no Austrijas neesot izraidīts, Austrija turpināšot pildīt parakstītā līguma noteikumus.

Dr. Māsēns jautāja, vai nepastāv slepena vienošanās ar Maskavu par bēgļu izdošanu? Veidheimers kategoriski paziņoja, ka tādas nav. Austrijas valdības viedokli bēgļu jautājumā kanclers Rābs esot paziņojis parlamentā 27. aprīlī.

Pēc tam Dr. Māsēns apmeklēja virskomisāru bēgļu lietās pie AN, kas arī deva nomierinošus paskaidrojumus.

Maiju Nāruni no Montreālas un Jāni Priedi no Čikāgas salaulāja Montreālas Trīsvienības draudzes mācītājs A. Gaudiņš.

Foto Garcia Studio

LATVIEŠU NACIONĀLĀS PADOMES VĒLĒŠANAS ANGLIJĀ

No 22. līdz 31. oktobrim notika LNPL (Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā) vēlēšanas. Šīs jau ir trešās vēlēšanas Britu salā.

Pirmās notika 1950. gadā, un tajās piedalījās tālu pāri par 7000 balsotāju. Otrās — (1952. gadā) balsu skaits bija ievērojami mazāks — apm. 2.500. Tas izskaidrojams ar sabiedriski aktīvāko tautiešu izceļošanu uz Kanadu un citām zemēm. Varbūt iemesls bija arī tas, ka pirmajās vēlēšanās kandidēja pulkv. V. Janums, kas toreiz bija nodomājis apmesties uz dzīvi Anglijā, bet otrās vairs ne. Par Janumu 1950. gadā bija nodots vislielākais balsu skaits, tālu atstājot aiz viņa nākamo kandidātu, (pāris tūkstoš balsu atstatumā!). Un beidzot — balsotāju skaita samazināšanās laikam bija izskaidrojama arī ar to, ka gaidīts tika vairāk nekā sasniegts (to gan paši LNPL locekļi noliedz!).

Šoreiz — pēc LNPL centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēža prāvesta J. Savicka domām — balsotāju skaits būs lielāks, ja vien apakškomisijas aktīvi pildīs savu pienākumu. Pēdējās ir visa praktiskā vēlēšanu priekšdarba veicējas un īstenotājas. Ja tās būs apzinājušas visus balstiesīgos un izsūtījušas viņiem vēlēšanu materiālus, tad vēlētāju netrūks. Šādu apakškomisiju pavisam ir trīsdesmit. Dažas bijušas ļoti rosīgas. Tā Koventrijas apakškomisija reģistrējusi 300 vēlētāju, bet Korbijas — 250. Savickis lēš, ka balsotāju šoreiz būs ap trīs tūkstoši (no apmēram 12.000 latviešiem Lielbritanijā).

Par 25 LNPL locekļa vietām sacenšas 35 kandidāti. To vidū lielākā daļa (skaitā divdesmit) ir bijušās LNPL locekļi. Piemēram, vairs nav kandidējuši mācītājs R. Muižiks un mākslinieks prof. V. Tone.

Ar četriem agronomiem, vienu dzejnieku u. c. arēnā uznākusi Zemnieku savienība. Šīs partijas Lielbritanijas zars pēdējā laikā uzrādījis visai atzīstamu rosību ar referātu vakariem, sarīkojumiem, izbraukumiem utt. No ZS aprindām vēlēšanās piedalās agr. E. Dambis, agr. A. Ērglis, agr. L. Dreimane, agr. L. Reiters (pēdējais bija loceklis arī iepriekšējā LNPL) un Pēteris Aigars. Par zemsaviešu kandidātu uzskatāms arī jurists A. Rozentāls no Koventrijas.

Visa vēlēšanu aina būtu diezgan vienmuļa, ja to nebūtu atdzīvinājuši abi Londonas Avīzes redaktori — J. Andrups un P. Aigars. Kamēr pēdējais mēģināja Lielbritanijas latviešus pieradināt domai par partiju vajadzību demokratiskā iekārtā, tikmēr Andrups (kas arī ir kandidāts un bijušās LNPL informācijas daļas vadītājs) ar publicētu lasītāju vēstuļu palīdzību tai pašā avīzē centās pierādīt gluži pretējo. Šis jautājums, kā visiem zināms, mums ir ļoti vecs un sasāpējis, kāpēc nekādā gadījumā nav izšķirams dažu nedēļu laikā, kas bija palikušas līdz vēlēšanām. — Pikantu šo lietu padara fakts, ka šis „netiešais disputs" notiek starp vienas un tās pašas avīzes redaktoriem (pie kam tai ir visai oficiāls raksturs). Pēc precedenta latviešu žurnālistiskas vēsturē būtu ilgi jāmeklē. V.

ZIEDOJUMI

Ziemassvētku akcijas ietvaros ienākuši ziedojumi:

Dainis Ikkers $1; Guntis Tannis $2; N. Ievnieks$1; G. Upītis $1; M. Groskaufmanis$1; A. Pētersons $5; J. Ziemelis $5; K. Ievenieks $5; A. Suchovs $1; K. Graikste $3; Alb. Lucs $3; K. Šulcs $3; I. E. Vilciņš $5; Aug. E. Frīdenbergs $2,50; Ant. Frīdenbergs $ 2,50; L. Nams$ 2; J. Liepiņš $2; A. Līdums $3; R. Eiserts $1; V. J. Klotiņš $2; K. Felkers $2; Langenfelds $1; P. Ievnieks $1; Treguta ģim. $2; A. Dzenis $3; Ritums Frīdrichs $2; I. Richters $3; V. Ādminis $2; J. Pripāns $ 1; A. Gulbis $2; J. Šnitke $5; A. Sproģis $1; M. Kūlainis $2; Vajeigs $1; Alv. Māliņa $1; A. E. $1; A. Stunda $ 10,-; Er. Zariņš $1; A. Vestfāls $1; V. Zeltiņš $1; R. Bērziņš $1; K. Blumbergs $1; A. Ozoliņš $1; A. Bušmanis $1; J. Jubass $1; A. Gurskis $1; V. Zikmanis $1; Arn. Rumiņš $1; J. Ādminis $2; H. Jēckalējs $1; A. Ūdris $1; Nezināms $1; Arv. Rozīte $1; Pavlova ģimene $3.00. Kopā ar iepriekšējiem $687 un 42 centi.

Latvisks paldies ziedotājiem un ziedojuma vācējiem. Ziedojumus var iemaksāt tieši — 123 Huron St., Toronto vai arī pa pastu.

Ziemassvētku akcijas komiteja

DAUGAVAS VANAGI

St. Katarīnas DV nodaļas gada svētkiem tuvojoties

Atskatoties laika tecējumā, šķiet, tikai mirklis pagājis no 1950. gada rudens, kad St. Katarīnā, YMCAs telpās, pulcējās iniciātoru grupa ar pašreizējo pr-ku Ž. Andersonu, Veinbergu un citiem priekšgalā, lai izvēlētu nodaļas pagaidu valdi. Toreiz vienpadsmit sanākušo latviešu sirdīs vienprātīgi izskanēja doma: St. Katarīnā nepieciešama DV nodaļa, un šīs organizācijas mērķiem jāatrod atsaucīga atbalss tautiešu vidū.

Pagaidu valdes pr-ka pienākumus uzņēmās enerģiskais L. Līdums (tagad DV KV vicepr-dis), E. Sakss (sekr.) un Ž. Andersons (kasieris). Aizteicējušais laiks un padarītais ir rādījis, ka DV uzsākto darbu St. Katarīnes tautieši ir uzņēmuši un atbalstījuši ar lielu atsaucību.

Pirmajā valdē 1951. gada pavasarī par pr-ku ievēlēja Ž. Andersonu. Vēlāk šos pienākumus ir pildījis E. Sakss un 2 gadus P. Vītols. Pašreizējais valdes pr-sēdis ir atkal nenogurstošais Ž. Andersons.

12. nov. 5 gada svētku sarīkojumā, kas notiks 177 Niagara St., sāksies ar svinīgo aktu, kurā runās māc. A. Voitkus, un organizāciju pārstāvji. Pēc svinīgā akta nodaļas valde rūpēsies par mākslinieciskiem priekšnesumiem.

Svētkus noslēgs mājīgs un patīkams vakars ar saviesīgu dzīvi. Tuvi un tāli ciemiņi laipni gaidīti.

Tuvāka informācija sekos.

LATVIJA CANADA TORONTO

● 28. oktobrī uz sēdi sanāca 18. novembra rīcības komiteja, lai pārrunātu vēl pēdējos priekšdarbus svētku sarīkojumam. Sēdē piedalījās komitejas pr-dis A. Svenne, K. Langenfelds no KLM apvienības, K. Tannis no LNAK, B. Popa no jaunatnes puciņa „Lāpa", A. Gribusts no TLB, R. Roze no I ev.-lut. draudzes, V. Ozola no sestdienas skolas, P. Broks no DV un B. Senkēviča no LPBK kopas.

Priekšdarbi telpu dekorēšanai un programmas sastādīšanai noritējuši teicami, un kā dekorātors K. Langenfelds, tā LNAK pārstāvis K. Tannis ar sasniegumiem apmierināti. A. Svenne ziņoja, ka laikam nevarēšot 18. novembra aktā Toronto piedalīties, jo aicināts tanī pašā laikā runāt Bramptonā, un ieteica ievēlēt R. Rozi par savu vietnieku rīcības komitejas priekšsēža darbam svētku vakarā. Sēde šo A. Svennes priekšlikumu arī bez iebildumiem pieņēma.

Uzaicinājumus piedalīties 18. novembra aktā līdz ar tuvāku informāciju ievietos laikrakstos. P. Broks ieteic piesūtīt rakstus un attiecīgus uzņēmumus vai klišejas arī igauņu un lietuviešu laikrakstiem. Līdzīgus rakstus būtu vēlams ievietot arī laikrakstos Globe and Mail un The Telegram.

● Fotografs J. Kreilis, klausīdamies vācu tirgotāju sponsorēto raidījumu radiofonā, dzirdējis jautājumu: „Kā sauc to Itālijas pilsētu, kur ielu vietā ir kanāli?", steigšus piezvanījis uz norādīto telefona numuru, lai pateiktu savu atbildi. J. Kreilis bijis pirmais, kas jautājumu pareizi atbildējis, un valde nolēmusi dot biedrībai vēl jau otrā dienā saņēmis jaunu elektrisku „Kaiser" firmas šujammašīnu.

Pareizā atbilde? Skaistā Venēcija.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas valdes sēdē 26. oktobrī jaunā valde amatus sadalījusi šādi: komitejas priekšniece L. Lūse, viņas palīdzes S. Asmusa. A. Burkēvica un M. Tanne, kasiere E. Buka, kasieres palīdze L. Brokhūzena, sekretāre V. Lutera, sekretāres palīdze A. Freigūta, locekle M. Pērkone.

Pārrunājot dāmu komitejas darbu, tuvākajā nākotnē nolemts izsūtīt ap 120 pārtikas saiņu tautiešiem Vācijā. Saiņus sūtīs caur Savienotām Valstīm, kur tie ļoti izdevīgi dabūjami no armijas noliktavām.

Kā katru gadu, Sv. Jāņa draudze decembra sākumā rīkos savu piekto gadskārtējo Ziemassvētku tirdziņu. Ar saviem ražojumiem apsolījušies piedalīties arī latviešu daiļamatnieki.

VANKUVERA

● VLB bija rīkojusi 22. oktobrī savu gadskārtējo biedru vakaru, kur bija ieradusies apmēram trešā daļa biedru un daži viesi.

Biedrības priekšnieks V. Velde nolasīja biedrības darbības pārskatu, pasvītrodams, ka attiecības ar citām latviešu un kanadiešu organizācijām bijušas teicamas.

Biedrības bibliotēka paplašināta ar vairākām jaunām grāmatām Grāmatu lasītāju samērā daudz.

Ir domāts par drāmatiskās kopas dibināšanu, aicinot Grīvnieku, kuŗam liela pieredze šai darbā, kā kopas vadītāju un režisoru.

Dažu apsvērumu dēļ biedrības valde nolēmusi dot biedrībai vēl kādu papildus vēsturisku, latvisku vārdu. Šis jautājums palika atklāts līdz nākošajai pilnsapulcei.

No dažiem biedriem ienācis priekšlikums reģistrēt VLB pie vietējās valdības kā juridiski tiesisku biedrību. Ierosinājumu pieņēma un uzdeva valdei šo lietu izkartot.

Priekšnieks izteica atzinību dāmu komitejai par aktīvitāti iekšējā darbībā un latviešu reprezentēšanos katru gadu Kanadas lielajā izstādē, tur piedaloties ar latviešu skaistajiem izstrādājumiem.

Šai vakarā bija dota arī iespēja papriecāties dejā.

Lai gūtu līdzekļus biedrības Ziedu fondam, kuŗa mērķis ar ziediem un balvām apdāvināt slimniekus un ģimenes svinību gadījumos, sākot ar dzimšanu, līdz izvadīšanai smiltājā, tika izlozēti divi priekšmeti, kas deva ieņēmumu pāri par $10,- Vakaram bija jauka un draudzīga noskaņa. — lis.

Iepriecināsim INVALIDUS GRŪTDIEŅUS UN SLIMOS ZIEMAS-SVĒTKOS!

CILVĒKI BEZ TAGADNES

Mēs visi, kas esam izkļuvuši brīvībā, esam trimdinieki. Bet tomēr visi neesam vienādi. Vienai daļai no mums ir tagadne, jo mēs esam iesaistīti katrs savā ikdienas darbā un tas dod mums iespēju dzīvot pilnvērtīgu dzīvi. Citiem šīs tagadnes nav; tiem jāiztiek no atmiņām par pagātni un no cerībām par rītdienu. Bet cilvēkiem, kuriem nepieder tagadne, nepieder arī dzīve; tiem mūžīgi jāapmierinās tikai ar cerībām. Cerība gan vajadzīga visiem, jo tā paplašina mūsu šauro ikdienas loku un palīdz nolīdzināt grumbuļus uz svešniecības takas. Taču tiem, kam jāiztiek no cerībām vien, kam nav auglīgā darbā svētītās tagadnes, — tiem cerība ir kā bīstama laipa pār trimdas melno bezdibeni. Bez palīdzības no ārienes daudzi no viņiem ilgi uz šīs „laipas" nenoturēsies, tiem būs jāizlec bojā. Tā ir balga, bet reāla patiesība. Tikpat reāla ir palīdzības vajadzība daudziem jo daudziem mūsu tautas brāļiem, sevišķi itiem, kuŗi joprojām spiesti mitināties vecajā Eiropā. Un kad nu es skatos apkārt un domāju par to, kur varētu rasties tāds palīgs, kas spētu atvieglināt mūsu brāļu cīņas, tad man nāk prātā mūsu Latvijas brīvvalsts paši pirmie gadi, kad republikas palīdzības darbam tika nodibināts Zelta fonds. Torelz kāda līgava atmesusi savas rotas lieta Zelta fondam un teikusi: „Mans mīļais ir kritis kaujā. Še manas rotas, man nav priekš kā greznoties, man nekā nevajag. Kaut tikai Latvija mums būtu!" — No šī piemēra redzam, ka stiprāko palīgu mēs aizvienam atradīsim paši sevī. Es nedomāju, ka arī tagad vajadzētu dibināt speciālu Zelta fondu trimdas latviešu palīdzības darbam, jo mums jau ir spēcīga palīdzības organizācija — Daugavas Vanagi, ar nodaļām un biedriem visā brīvajā pasaulē. Galvenais ir, lai mums būtu vēlēšanās palīdzēt — palīdzēt tiem, kam palīdzība tiešām nepieciešama. Katra ista un sirsnīga vēlēšanās ir kā spārni, kas padara cilvēku lieliāku un stiprāku. Ar šiem spārniem mēs varam pacelties ne vien tuvāk saulei, bet ar tiem varam apsegt arī posta slstās rētas

Šodien, kad ieročī klusē, vārds pieder mūsu sirdīm — mūsu mīlestības darbam. Varbūt rīt atkal sāks cilāties zobens, un tad mums blakām stāvēs arī mūsu cietušais brālis, kuŗam būsim palīdzējuši šodien, lai arī viņš sagaidītu šo ilgoto rītdienu. Daugavas Vanagu Kanadas valde jau atklājusi tradicionālo gadskārtējo Ziemassvētku ziedojumu vākšanas akciju, lai palīdzētu vairāk kā 2500 grūtdieņiem un aprūpējamiem Eiropā. Un Ziemassvētki nav vairs tālu aiz kalniem. To liecina baltās sniega pārslas, kuŗas, kā svētku vēstneši, jau lidinās ap mūsu trimdas palodām. Jā, dienas nestāv uz vietas. Tās atnāk un lielā steigā atkal aiziet. Arī mēs paši nedrīkstam mīņāties uz vietas un gaidīt, lai kāds cits padarītu to, kas ir mūsu visu svēts pienākums. — Palīdzības darbs trimdā ir viens no mūsu svarīgākajiem darbiem kā materiālā, tā ētiskā nozīmē. Ziedojot kaut sīku dļiņu no mūsu tagadnes darba augļiem tiem, kuŗiem šīs tagadnes nav, mēs ne vien atvieglināsim savu tautas brāļu smago rūpju nastu, bet paši savai dzīvei arī iegūsim jaunu, paplašinātu saturu. Par spīti pelēkai un necilai trimdas ikdienai, kas pašreiz bagāta ar visādiem koeksistences nokrišņiem — iesaistīsimies visi šajā Ziemassvētku palīdzības akcijā, tā parādīdami, ka mūsu dvēselēs vēl mājo cēlais devības tikums, kas ir dziļas un dievišķas ļaužu pilns.

Edvarts Tūters

IEVĒRĪBAI

Sludinājumi un iespiedumdarbu pasūtījumi nododami rakstveidā LA birojā, 123 Huron St., Toronto.

Sestdienas numuram domātie sludinājumi nododami līdz trešdienai plkst. 12 dienā un trešdienas numuram — līdz sestdienai plkst. 12 dienā.

LNAK VIEDOKLIS PĀRRUNĀTS LONDONĀ

ALA's centr valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš sarunā ar mūsu līdzstrādnieku paskaidroja, ka, pārrunājot Brīvās pasaules latviešu apvienības jautājumu Londonā ar Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra pārstāvjiem, pieminēts arī Latviešu nacionālās apvienības Kanadā viedoklis globālās apvienības lietā. Taču tas nav guvis piekrišanu. LNAK, kā zināms, ir ieskatos, ka globālā apvienība var sekmīgi darboties tikti tad, ja tās valdes locekļus ievēlējuši latvieši, kas dzīvo SV un var sanākt uz sēdēm un pieņemt lēmumus.

Prof. P. Lejiņš paskaidroja, ka pēc viņa ieskatiem nebūtu vēlams nodot globālās apvienības vadību vienā valstī dzīvojošo latviešu rokās. Dažādās zemēs dzīvojošiem latviešiem izveidojušies dažādi uzskati, attīstība gājusi dažādos virzienos. Globālās apvienības uzdevums būtu saskaņot un sakausēt šos atsevišķos uzskatus. To saskaņošanu iespējams panākt sarakstes ceļā. Bez tam četri valdes locekļi reizi gadā var sabraukt vienā vietā un apspriesties. (Valdē paredzēti ASV, Kanadas, Eiropas un Austrālijas pārstāvji).

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

LASĪTAJU VĒSTULES

SATELITI

Latvijas Amerikā redakcijai:

Šī laikraksta 19. okt. numurā ar prieku izlasīju rakstīņu Sateliti un Baltijas valstis, kur Saturns ļoti objektīvi un lietpratīgi mēģina noskaidrot šo presē un konferencēs pēdējā laikā bieži lietota vārda nozīmi, vai ar to saprot arī Baltijas valstis vai ne.

Šinī jautājumā skaidrību atrast tomēr būs diezgan grūti, ievērību, protams, pelna sūtņa Zariņa domas satelitu jautājumā (septembŗa mēneša politiskajā apskatā), kur sūtnis norāda, ka pēdējo starptautisko konferenču dalībnieki, lietojot vārdu sateliti un pieprasot šīm valstīm brīvību, šai satelitu jēdzienā iekļaujot arī Baltijas valstis. Tomēr, kā Saturns interesanti norāda, amerikāņu lielie laikraksti (The Christian Science Monitor) ir pretējos uzskatos, Baltijas valstis neesot sateliti, jo tās esot iekļautas Padomju Savienībā un neesot nomināli patstāvīgas valstis, tādējādi Baltijas valstīm esot citāds stātus starptautiskā politikā.

Mag. iur. E. Lapiņš, Grand Rapidos, Mich.

CITS LAIKS, CITI LIKUMI

Latvijas Amerikā red.: Jau ilgāku laiku mūsu trimdas presē atskan belsis par pavalstniecības jautājumu. Tamdēļ varbūt būs interesanti atstāstīt kādu epizodu, lai spriestu, ko par pavalstniecības maiņu domā cittautieši.

Laiks un vieta — 1955. gada jūnijs kādā ASV pilsētā. Prominentas amerikāņu personas pieņem baltiešu trimdinieku delegāciju, sakarā ar 1941. gada jūnija notikumiem dzimtenē. Runā latviešu pārstāvji, sākumā pieminot aizvestos, tad pārejot uz slavas dziesmām Sav. Valstīm, klusē tikai latvietis K.. Jautāts, kāpēc viņš nekļūst ASV pilsonis, K. pieceļas un saka: „Esmu pārliecināts, ka Sav. Valstīm ir vajadzīgi tikai tādi pilsoņi, kas valsts intereses stāda augstāk par visu. Es tāds nevaru būt, jo mana sirds joprojām pukst kādai citai zemei — Latvijai, tās laudīm un brīvībai." Šiem vārdiem seko īss pārsteiguma moments, tad pieceļas kāds amerikāņu bij. senātors un saka: „Ja latviešu trimdas ļaužu priekšgalā būs daudz tādu vīru, kā misters K., tad nav ne mazāko šaubu, ka mazā valsts pie Baltijas jūras kļūs atkal brīva." Visi amerikāņi, kājās piecēlušies aplaudē, bet latvieši sēd kā ar ūdeni aplieti.

Es nedomāju, ka „jaunie papīri" būtu kāds kauns vai grēks vienkāršam trimdiniekam, kas tos pieņem cerībā vairot savu materiālo labklājību. Bet tieši tā un ne citādi tad lai viņi motivē savu rīcību. Apgalvojumi, ka pavalstniecības maiņa notiek dzimtenes interešu labā, izraisa tikai smieklus. Taču trimdinieku tribūniem gan vajadzētu nēsāt savās kabatās tikai Latvijas pasi, lai neklūtu smieklīgi to vīru acīs, no kuriem palīdzību gaidām. Ir jau labi, ka mums netrūkst veiklu un gudru politiķu, tirgotāju un konjunktūras vīru, bet tautas priekšgalā ir vieta tikai tādiem, kas ir gatavi trimdas lietu labad atteikties no šķietamas vai īstas materiālas labklājības.

Nekā smieklīga neredzu Londonas vīru domās par angļijas aglraču vai fabrikas strādnieku „divpavalstniecību." Britu uztverē viņu pavalstnieki — latvieši var iet un cīnīties par savu zemi kaŭču ierocīem rokās, ja vien stobrs netiek pagriezts uz imperijas pusi. Un tiem likuma burta kalpiem, kas saka, ka Latvijas likumi neatļaujot turēt divas pases vienā kabatā, es gribu atgādināt vienu citu likuma pantu: Latvijas pavalstniecību automatiski zaudē arī visi tie, kuŗi uzturas ārpus Latvijas territorijas bez derīgas Latvijas republikas ārzemju pases. Cits laiks, cita vieta, citi likumi!

A. Zaķis, Toronto.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

2. novembrī Sv. Andreja baznīcas mazā zālē Marijs Vētra lasīs izvilkumus no savas jaunās grāmatas Rīga, toreiz. Starplaikā koncerts
5. novembrī — Elzas Žebranskas koncerts komercskolas zālē — Shaw ielā.
6. nov. plkst. 6 sv. Andreja baznīcas zālē Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars.
11. nov. TLB un TLSpK Mārtiņu vakars Kolumbus zālē.
26. novembrī DV teātŗa 5 gadu jubilejas izrāde, A. Allunāna Visi mani radi raud, sv. Andreja baznīcas zālē.

KAUT $1.00 TRŪKUMCIETĒJIEM ZIEMASSVĒTKOS

Ziedojumi iemaksājami:

ASV:

DV ASV kasierim 31-43 Steinway, St. Long Island City 3, N. Y. vai vietējās DV apvienības

DV ASV valde

KANADĀ:

DV KV kasierim: Mr. V. Curiškis, 46 Aberdeen Ave, Toronto, Ont. vai vietējās DV nodaļas

DV Kanadas valde

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūti, atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Vitauts Kalniņš

KĀ PIEVĒRST BĒRNU INTERESI LATVIEŠU VALODAI

KĀDS VĀRDS PAR „LATVIEŠU KOMIKIEM"

Presē dažkārt izteicas vecāku un skolotāju bažas par to, ka latviešu bērni sāk iemīļot amerikāniskos sēnalu izdevumus, kas tie vispārīgi ir pazīstami ar „komiku" nosaukumu. Ja nu kāds iesakās, ka nemaz nebūtu ļauni arī latviešu literātūras un vēstures tekstiem sagādāt līdzīgas virknētu attēlu piedevas, tad to, protams, apkaro. Dažiem liekas, ka ar to tiecas mēģināt pazemot un paseklināt latviešu kultūras vērtības un ka tā sākas kāda garīga asimilācija, mēģinot pielāgoties svešam stilam. Jautājumu sarežģī vēl tas, ka arī amerikāņu paidagogi un administrācija organizē īstu karagājienu pret dažām komiku grupām. Novērotāju varētu vēl mulsināt arī tas, ka Amerikā „komikus" labprāt lasa arī pieaugušie, ne vien bērni. Tā nu šī jautājuma anspriešanā ieviešas jo dažādos veidos jēdzienu sajaukšana.

Jautājums tomēr ir nelokāms nopietnu un rūpīgu noskaidrošanu. Jo dzīves pieredze un paidagoģiskā prakse var kaut ko liecināt arī „komiku" labā.

„KOMIKI" — FILMU LAIKMETA PARĀDĪBA

„Komiki" ir īstā filmu laikmeta parādība. Lielumlielais vairums pilsētas cilvēku arvien vairāk pierod literārus un dažādus citus vēstījumus neviš lasīt, bet uzskatīt. Dzīvās attēlu ainās savirknētus. Šī pierašana pie acij uzskatāmām ainām iespaido lasītāja pieeju iespiestajam vārdam. Teksts bez ilustrācijām sāk likties neizteiksmīgs.

Arī laikraksti sniesti tādēļ arvien vairāk palielināt ilustrāciju skaitu un blakus foto attēliem pieaugošā mērā izmanto šaržus, karikatūras, zīmējumus, diagrammas u. t. t. Presei nav cita ceļa, ja tā grib paturēt sev lasītājus, kas tagad var iegūt visu pasaules notikumu attēlus filmu chronikās un televīzijas ainās. Vārdu sakot, modernajā sadzīvē, ko manāmi pārveido dažas modernās tehnikas iespējas, notiek zināmi pārkārtojumi uztveres psiholoģijā.

Šī parādība nav ne laba, ne launa. To var konstatēt kā faktu. Modernās pilsētu sadzīves apstākļos ar šo psiholoģisko parādību iārēkinās.

CILVĒKA GARS JĀNODARBINA DAŽĀDOS VEIDOS

Virknēta attēlu lietošana var, protams, novirzīties arī sēnalās un ietekmēt skatītāju negatīvi. Bet tieši tas pats var notikt ar rakstītiem tekstiem. Sākotnēji ne attēls, ne attēlu virkne nav nekas kaitīgs. Šo attēlu virkņu metode noteikti var būt arī ar pozitīvu nozīmi. Techniski — filmā vai grāmatā — attēli saīsina tekstu, jo atņem vajadzību ar teksta palīdzību aprakstīt situāciju, personas un daļu darbību. Paliek pāri tikai personu runātais teksts. No rakstniecības viedokļa filma ir rakstniecības darba nejēdzīgs sakroplojums, jo aizmet projām gandrīz visas valodas vērtības. Vērojot skatītāju garīgās rosības pakāpi, iznāk, ka filmu skatoties, tā daudz mazāka, nekā grāmatu lasot, jo apraksti vairs nav jāatdzīvina ar paša fantaziju.

Ar to tomēr aizmirst, ka caurmēra cilvēka fantaziai pārāk maz līdzekļu, ar ko aprakstus konkrētizēt un atdzīvināt. Garīgi mazāk rosīgs cilvēks tādēļ no filmas saņem daudz vairāk nekā no grāmatas. Rakstniecības iebildums ir profesionālās interesēs. Dzeja nev vienīgā māksla. Cilvēkus var garīgi nodarbināt dažādos veidos. Ir svarīgi katru dvēseli nodarbināt tajā veidā, kas tai vairāk dod.

„KOMIKI" IZMĒĢINĀTI LATVIJĀ JAU 1925. GADĀ

Attiecībā pret bērniem šī psiholoģiskā problēma nebūt nav moderna. Bērna attīstībā ir laiks, kurā viņš iespiestu tekstu saburto bez grūtībām, un arī ilgi pēc tam zīmētu ainu bērns uztver daudz labāk nekā teksta saturu.

Tādēļ t. s. uzskatāmības līdzekļi paidagoģijā allaž bijuši ļoti svarīgi. Laba ābece arvien bijusi veidota kā „komiks" — attēlu ābecē mēdz būt daudz vairāk nekā iespiestā tekstā, burtu un vārdu nozīmes bērnam liek piesavināties ar zīmētu attēlu palīdzību, attēli visur aizstāj paskaidrotājus tekstus. Arī katras svešvalodas mācībā sākumā dominē attēli.

Tikai attēliem izsekojot, piesavinās un paplašina svešo vārdu krājumu. Agrīno bērnu literātūru — saistītā vai nesaistītā valodā izteiktas pasaciņas — mēs (tāpat kā visā pasaulē) esam arvien izdevuši „komiku" veidā (attēls katrā lappusē aizņem daudz vairāk vietas nekā teksts, un daudzos gadījumos tekstu tikai pieraksta attēlam klāt).

Jau 1925. g. Latvijā bija arī pirmais mēģinājums izdot bērniem Amerikas stila „komikus" — žurnāls „Cīrulītis". Tas, ka šis mēģinājums nebija labu mākslinieku rokās un tādēļ labi neizdevās, nav izšķirīgais. Bez virknēto attēlu metodes neiztiek neviens bērnu žurnāls. Trimdā šo metodi piekopj, piem., Latviju Žurnāla bērnu nod.

Tā ir ļoti veca paidagoģijas metode, un nav sevišķi asprātīgi, ja mēs tagad to sāksim norādīt, piedēvējot tai amerikāņu lubu izdevumu apzīmējumu. Man bija izdevība reiz aplūkot kādu īru izdevumu — „komiku" par Īrijas vēsturi. 2000 gadu posms bija parādīts apm. 300 zīmētās ainās ar neliešiem paskaidrotājiem tekstiem. Esmu pārliecināts, ka tā ir labākā metode padarīt pusaudžiem tuvu savas tautas vēsturi.

Ja nu kāds ieteicis izdot bērniem Pumpura Lāčplēsi attēlu virknēs, tad šis ierosinājums uzskatāms par īsti vērtīgu. Tā un tikai tā šo veco literātūras piemineklī bērniem varētu dot rokās.

Tādā pašā apstrādājumā vajadzētu bērniem dot arī labākās latviešu pasakas, Raiņa Zelta zirgu, Brigaderes Sprīdīti un daudzus citus mūsu literārus drarbus. Dramatiski sacerējumi un visi stāsti, kam spraiga darbība, ne vien pieļauj šo metodi, bet pēc tās pat prasīt prasās.

JA KLUDAS PAIDAGOGI — KO LAI SAKA AUDZĒKŅI,

Ja paidagogam nākas novērot, ka attiecīgās pieredzes trūkuma dēļ bērni vairs nesaprot daudzus latviešu vārdus, tad palīdzēt var tikai ar attēliem. Paskaidrotāji tekstu lietu bieži vien padara tikai jaunāku. „Jaunatnes pūra" sastādītāji paskaidrojuši dažus vārdus ar sekojošiem tekstiem: puduris — kopā saaugusi zāle vai krūmi; sētuve — īpats kaklā uzkarināms trauks; plēšas — īpats iekārtojums kalvē uguns uzpūšanai; ķērne — pagaŗš koka trauks ar vāku; stops — ierīce bultu glabāšanai; piesta — galeniski stāvošs bluķis, kam galā dobums; tīksti — satīti raksti; siekstas — vecas koku saknes.

Izrakstīju tikai daļu no aplamajiem paskaidrojumiem. Ja nu skolotāji paši vairs nezina, ko minētie vārdi apzīmē, tad te var palīdzēt tikai attēls, kas priekšmetus parāda; vislabāk, protams, būtu, ja tos attēlotu lietošanā. Tādos gadījumos attēls nav ne ar ko aizstājams.

Tā kā mūsu vecākā literātūrā, bet īpaši tautas dziesmās un pasakās tagad bērniem ne vien daudzi vārdi, bet arī situācijas nav bez uzskates palīgiem vairs saprotami (riju kult; karā jāja; māsas pūrs; panāksnieki; ganos gāju; klēts... apcirknis... sētuve u. tt. u. tt., tad „komiku" metode var izrādīties vienīgā izeja.

Un ja mēs atceramies, ka trimdas skolu stundu skaits ir ārkārtīgi mazs, tad skaidrs, ka laiks jātaupa un uzskates līdzekļiem jāizvirzās nesalīdzināmi vairāk nekā normālā skolā. Valodas, literātūras un vēstureses vielas saistīšana ar attēlu virknēm būs turpmāk vissvarīgākais, ar ko mūsu paidagoģiai jānodarbojas.

Nevajadzētu nekādā ziņā aizmirst, protams, arī zīmētās filmas nozīmi. Taču tām vajadzētu daudz lielāku līdzekļu ieguldījumu. Vispirms tādēļ būtu jāķeras pie nonicinātajiem „komikiem." Tas jādara labākajiem mākslinieklem kopā ar priekšmetu speciālistiem

Nostāties pret līdzīgiem ierosinājumiem principā nozīmē sagrant vienu no tām nedaudzajām iespējamībām, kādas mūsu paidagoģijai vēl palikušas.

Šī raksta nolūks ir ierosināt izteikties par jautājumu lietpratējus, ipaši skolotājus, kas māca latviešu literātūru un vēsturi.

APSPIESTO TAUTU „MARŠALA PLĀNA' PIRMĀS IEZĪMES

Kremļa bīstamai smaidu politikai rodas pretvara

Apspiesto tautu atbrīvošanas „Māršala plāna" ideja ir aizpildīt kādu tukšu vietu šo tautu cīņā par savu zemju atbrīvošanu no Kremļa jūga — iegūt amerikāņu sabiedrisko domu par apspiesto tautu stiprāko un uzticīgāko sabiedroto cīņā par brīvību un neatkarību. Kā ASV, tā citu rietumu demokratiju ārpolitika Austrumeiropas un Baltijas valstu atbrīvošanas jautājumā ir svārstīga un neiedarbīga nevis morālo un politisko principu trūkuma dēļ, bet vēlētāju, t. i. tautas intereses trūkuma dēļ, lai nestu kādus upurus to tautu labā, ko sagrābis savā varā Kremlis. Šajā vietā atrodas rietumu demokratiju ārpolitikas Achilla papēdis.

Amerikāņu sabiedrisko domu vislabāk var noskaņot paši amerikāņi, pavisam maz apspiesto tautu nacionālās grupas un šo grupu organizācijas ar saviem saukļiem, pret kuriem vēl daudziem amerikāņiem ir aizspriedumi un nepatika, kā to uzskatāmi rādīja arī pēdējās baltiešu pretkomūnistiskās demonstrācijas Kanadā un Bostonā. Bet zīmīgi, Bostonas demonstrācijās pirmo reizi piedalījās pašī amerikāņi, nesot ASV nacionālo karogu.

Kādas tik lielas nācijas sabiedriskās domas noskaņošana un iedarbināšana kādā virzienā, nav dienu vai mēnešu, bet gadu darbs. To nevar šinī gadījumā izdarīt viena vai dažas personas, tas ir daudzu cilvēku sistēmatisks darbs. Lai šis darbs un tā darītāji nenosliktu utopiju jūrā vai neizplēnētu gaisa pilīs, no kā paliek pāri tikai skaisti vārdi un nodomi, tas jāsāk ar mazām lietām, no kuŗām var izaugt arī lielas.

Tādēļ arī The Institute of World Affairs šīs vasaras sesijā ierosinātais palīdzības plāns apspiestām tautām nav vēl radies ar to vien, ka ir iesniegts memorands prezidentam Eizenhaueram un citiem amerikāņu valstsvīriem. Aiz šī memoranda gan stāvēja laba griba un nevainojamas organizācijas autoritāte, bet ne spēks, kas liek darboties, kāds liktenis parasti ir trimdiniešu memorandiem.

Apspiesto tautu „Maršala plānam" vai arī citā vārdā nosaukt am ir jāizaug pašā amerikāņu tautā, lai tas kļūtu par morālisku spēku. Tikai tad šis plāns kļūs reāls un īstenojams. Bet lai šī plāna ideja sāktu aizmesties kādā sākumā un kodolā, ir vajadzīgas dažas pirmās lietas, kas izraisa interesi amerikāņu sabiedrībā.

Šajā virzienā jau saskatāmas dažas iezīmes. Kāda amerikāņu politiķu, sabiedrisko un saimniecisko darbinieku grupa pašreiz veic priekšdarbus darba komitejas radīšanai, kas par savu galveno uzdevumu liks ASV Tautas vietnieku nama Kerstena komisijas atzinumu iedzīvināšanu. Kerstena komisijas atzinumi ir ārkārtīgi svarīgi Baltijas valstu brīvības atjaunošanai, bet tie pašreiz apgulušies plauktos, un ja tos necilās, tos apklās putekļi ātri vien.

KERSTENA KOMISIJAS ATZINUMI IR:

1) Valsts sekretāram ir jādara viss nepieciešamais, lai novērstu draudus pasaules mieram, ko rada Padomju Savienības okupācija Igaunijā, Latvijā un Lietuvā un jāvērš Apvienoto Nāciju asamblejas uzmanība uz to, un

2) ASV delegācija pie Apvienotām Nācijām ierosina AN asamblejā rezolūcijas pieņemšanu, kas

(Nobeigums 4. lpr.)

SVĒTKIEM TUVOJOTIES

Atkal tuvojas 11. un 18. novembŗa svētku dienas. Dzimtenē mums parādes solī dunēja garām pulks aiz pulka. Un kad kaujas karogos ietraucās rudens vētra, mēs centāmies uzminēt: kādas būs nākamās kauju vētras, kas trauksies pāri šiem karogiem?

Tagad esam svešumā, un mūsu sirdīs, atkal ieviļņo mūsu lielie svētki. Aizdun soļi, atskan salūti. Tas nekas, ka tas notiek atmiņās, jo arī tām ir savs liels skaistums un iekšējs mirdzums. Atceru brīži ļauj asāk saskatīt, kas paveikts, un to, kas vēl būtu padarāms.

Ir labi, ja šādās stundās varam sanākt kopā, kopēji no jauna uzklausīt Lāčplēša vēstījumu un atkal nodot mūsu kopējo siržu sollījumu. Lāčplēša teika stāsta par drošu cīnītāju,kas nebeigs cīņu, iekāms tā nebūs pārvērsta jaunā uzvarā. Agrākos nebrīves laikos tas bija Lāčplēša gars, kas vadīja brīvības sapņotājus un to pulkus. Tad jo droši iemirdzējās Lāčplēša zobens, kad to pirms 40 gadiem satvēra latviešu strēlnieki. 1918. g. 18. novembrī Lāčplēsis nostājās to karotāju priekšgalā, kas ar savu zobenu nosprauda atgūtās un atjaunotās robežas. Arī mūsu ieģionāru cīņās tas bija Lāčplēša gars, kas tos izveda cauri melniem pārbaudījumiem un ieveda jaunā slavas saulē. 11. novembris ir bijis un palicis liela svētku diena visiem Lāčplēša gara radiniekiem — mūsu armijas locekļiem, kara invalidiem un visiem cīnītājiem par savu tautu un tās brīvību.

Jādomā, ka pēc iepriekšējo gadu paraŭga šo abu dienu svinības būs apvienotas kopējās atceres stundās, Tad svinību dalībnieki droši atcerēsies arī pienākumu pret grūtības nonākušajiem cīnītājiem un Lāčplēšiem. Zināmās grūtībās atrodas vairāki Lāčplēši visās pasaules malās, bet samērā vēl grūtāks ir Vācijā palikušo slimo un darbam nespējīgo varoņu stāvoklis.

Visiem cīnītājiem lielāko gaišumu sniedz apziņa par labi izpildīto pienākumu iepretim dzimtenei, bet šo mirdzumu varam stiprināt arī mēs ar sirsnīgas atzinības vārdiem un mūsu pateicības darbiem — kaut nelieliem ziedojumiem. Svinēsim 11. un 18. novembri no jauna tā, lai tautas gars no jauna cieši saplūstu ar drošo un nepārvaramo Lāčplēša garu.

LKOK b-bas pr-ks
Jānis Priede

Pateicības svētki Čikāgas latviešu baptistu draudzē

23. oktobrī Čikāgas latviešu baptistu draudzei bija 48 gadu pastāvēšanas svētki. Tos ar svinīgu dievkalpojumu ievadīja no Bukskauntijas (Pa) atbraukušais mācītājs Fr. Čukurs. Sekoja kopmielasts baznīcas lejas zālē, bet plkst. 4 pēc pusd. sākās svētku programma. Dieva vārdu teica dr. māc. A. Stefenbergs, pateicības lūgšanu bij. dr. māc. V. Landmanis, uzrunu Dr. W. E. Diman un māc. Fr. Čukurs, pārskatu par dr. darbību sniedza draudzes saimnieks V. Mūrnieks, solo dziedāja V. Landmane un M. Cakare, dzejas lasīja L. Šterna un V. Lagzdiņa, dziedāja dr. koris un spēlēja dr. orķestris, abi V. Mūrnieka vadībā, kornetu duetu izpildīja A. Krūmiņš un O. Kuppers, klavieŗu pavadījumus un kollekti spēlēja E. Gusmane. Rakstveida sveicieni bija na Čikāgas latv. ev. lut. Jāņa draudzes un no baptistu draudzēm Ņujorkā, Bostonā, Filadelfijā, Taronto u. c., arī no rakstnieka Ernesta Aistara 3 dēliem, kas atrodas ASV bruņotajos spēkos. Viens no viņiem bija atsūtījis čeku par $5.-, kā ziedojumu draudzei.

„Čikāgas latviešu beptistu draudzes sākums meklējams tais latviešu iecelotāju grupiņās, kas ap 1905. gadu sāka noturēt dievkalpojumus Meivudā un Melrozē," pastāsta viens no šīs draudzes dibinātājiem, Vilis Mūrnieks. „Grupiņas darbojās pie vācu baptistu apvienības, mūsu pārstāvis tur bija Jūlijs Krauze. Pirmais mācītājs bija Andrejs Bušs, tad nāca Fr. Priednieks. Kad nāca mācītājs Hermanis Redīņš, tas apvienoja grupiņas, un tā radās 1. Čikāgas latviešu baptistu draudze ar 42 dr. locekļiem, kas arī visi uzskatāmi par šīs draudzes dibinātājiem. No tiem dzīvi vēl ir: V. Mūrnieks, B. Mūrniece, L. Šterna, J. Šmits, F. Priede, R. Palmers, A. Palmers un L. Buša.

Draudzes koris ar dirigentu M. Mūrnieku (2 r. no kr. p. pirmais) un mācītājiem: Fr. Čukurs (1. r. no labās p. pirmais), dr. māc. A. Stefenbergs (2. r. no labās p. pirmais) un bij. dr. māc. V. Landmanis (2. r. no l. p..otrais). Trešajā rindā no labās p. otrs draudzes saimnieks V. Mūrnieks.

Tad jau mums bija koris ar 25 dziedātājiem un jauniešu biedrība ar 60 biedriem, no kuŗiem daļa draudzē nebija iestājušies. Sāka darboties arī māsu biedrība. Mēs izstājamies no vācu baptistu apvienības un iestājāmies Čikāgas baptistu apvienībā. Nāca māc. Fr. Blumbergs, pēc viņa teoloģijas students J. Zeltiņš, kuŗš pārgāja pie luteriāņiem un tagad ir mācītājs kādā amerikāņu draudzē. No Latvijas atbrauca Vilis Vaskis, kuŗš nobeidza šeit baptistu semināru un mūsu draudzē tika ordinēts par mācītāju. Kad viņš aizbrauca atpakaļ uz Latviju, viņa vietā atkal nāca Blumbergs. 1939. gadā šeit uz Vispasaules baptistu kongresu no Latvijas ieradās Edv. Gallēns (tagadējais ALA's viceprezidents). Sākās karš, un viņš palika šeit par mācītāju, kamēr 1945. gadā no Zviedrijas iecelja māc. V. Landmanis. Viņu š. g. sākumā nomainīja māc. A. Stefenbergs. Jāpiezīmē, ka baptistu mācītāja mūžs vienā draudzē ir 5-7 gadi, bet ja kāds paliek 10 gadu, tad tam ir kādas izcilas spējas, un tas jāsaka par māc. V. Landmani. Pašlaik draudzē ir ap 150 locekļu, nodevu maksātāju gan tikai ap 80, bet mēs nekādus pabalstus neprasām. Draudzes nodevas nav noteiktas, katrs ziedo, cik spēj, un ir diezgan daudz, kas ziedo vairāk par 200 dolariem gadā. Mācītājs saņem algu, brīvu dzīvokli, apkuri un visu pārējo. Kad pirkām baznīcu, tad sametām kopā $1.500,00, bija ko iemaksāt. 5 gadu laikā izmaksājām (bija jāmaksā pavisam $5.000,00), tagad esam izbūvējuši, un vērtība ir pieaugusi uz $15.000,00."

Tagadējais draudzes mācītājs A. Stefenbergs pārnācis uz Čikāgu no Brazilijas, kur esot 3 latviešu kolonijas: Vārpa ar 3 baptistu draudzēm. Novoodesa ar 2 baptistu un 1 luteriāņu draudzi, un San Paulas kolonija ar 1 baptistu, 1 luteriāņu un 1 katoļu draudzi. Viņš bijis Novoodesas 2. bapt. dr. mācītājs, draudzes locekļu skauts tur bijis 310, Lut. māc. Mekša draudzē esot 500. Tautieši tur turoties pie ticības un savas tautības, esot saglabājuši valodu un garu, tur tik ātri neasimilējoties kā šeit, jo kultūras līmenis tur esot zemāks nekā Amerikas kontinentā. Brazilijā esot ap 7.000 latviešu.

S.

ARĪ LIETUVIEŠU JAUNATNE AMERIKĀ ORGANIZĒJAS

Jaunatne ir apdraudēta

Beidzot arī Amerikas lietuviešu jaunatne ir sākusi domāta par plašas apvienības dibināšanu, jo tā, tāpat kā latviešu jaunatne, ir nākusi pie atziņas, ka, ir jāapvienojas, lai cīnītos pret trimdas nevēlīgajām pārdīdībām.

Pagājušā mēnesī Čikāgā diskusiju vakarā bija pulcējušies lietuviešu skolu, vecāku, veco iecelotāju un studentu pārstāvji.

Runātāji atzina, ka pašreizējās briesmas jaunatnei esot sekojošas: „lietuviešu bērni vairs nerunā lietuviski, runā tikai angliski. Tas notiek pakāpeniski, bērni jo bieži lietuviskus vārdus, kuŗus piemirsuši, aizstājot ar angļu. Tas tāpēc, ka pašā bērnībā vecāki neesot pieskīruši vērības bērnu valodai. Valodas kroplošanas process esot manāms visos sabiedrības slāņos."

Pašreizējos trimdas apstākļos esot tikai viens „ārstēšanas" līdzeklis: lietuviešu jaunatnei jāorganizējoties, jārodot kopēji mērķi, nodarbības, kas varētu sekmīgi uzlabot valodu un atjaunot patriotismu.

Šinī diskusiju vakarā atzina arī, ka vecākiem bērni būtu jāsūta papildu skolās.

Lietuviešu studentu pārstāvis izteicās, ka lietuviskā gara vājinātājs faktors esot Amerikas vide, kas asimilējot jaunatni.

To jauniešu, kas beiguši gimnaziju „brīvajā Lietuvā vai trimdā Eiropā, valoda esot tīrāka, skaistāka, un viņi esot lielāki patrioti. Turpretī tie, kas nobeiguši vidusskolas un augstskolas Amerikā, lietojot daudz anglicismu, un lietuviski viņi sarunājoties ar angļisku akcentu.

Jaunatnes referents, stud. Mackēvičius, lūdza vecāko paaudzi nākt palīgā: atvērt lietuviskus iestādījumus un veicināt organizācijas, kuŗas tuvinātu jaunatni kopīgai darbībai un attīstītu tās tautiskumu.

Studentu centienus atbalstīja arī veclietuviešu iecelotāju pārstāvis, red. I. Sakalas.

Kā redzams, mūsu kaimiņiem —

Abonementu pieteikumus, sludinājumus un informāciju pieņem

Čikāgā

K KALNGARS

LA pārstāvis
Chicago 41, Ill.
4936 W. Henderson St.,
Tel. AVenue 3-3529

ČIKĀGA

Daugavas Vanagu Apvienība un Čikāgas latviešu jaunatnes pulciņš rīko sestdien, 5. nov, pl. 7.30 vakarā North West Hall, 2403 W. North Ave., Lāčplēša dienas piemiņas vakaru. Vakars veltīts Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieku godināšanai. Programmā: atbr. cīņu dalībnieka cand. iur. Ad. Ozoliņa svētku runa un Ed. Ramata koŗa dziesmas. Pēc akta kopīgs kafijas galds.

Invalīdi, Lāčplēša kara ordeņa kaval. un atbr. cīņu dalībnieki ir šī vakara goda viesi. Pārējiem viesiem ieeja aktā pret ziedojumiem, bet kafijas galdā $1.50.

Latvijas valsts svētkus Čikāgā rīko Latviešu organizāciju apvienība sestdien, 12. nov., pl. 7.30 vakarā, Lane Tehnikuma zālē, turpat kur gadu iepriekš. Zāle atrodas Western un Adison ielu stūrī. Svētbrīdi vadīs māc. O. Gulbis. Akta ievadā īsu runu teiks apvien. pr-ks A. Būmanis, vēsturnieks E. Andersons runās par tematu: Diplomatiskā cīņa par Latvijas neatkarību. Koncertā piedalās tenors V. Salna un Dr. J. Kļaviņš ar solo dziesmām. Ar koŗa dziesmām piedalās Cīņas draudzes koris E. Strautmaņa vadībā un vīru koris Daugavieši dirigenta V. Vištela vadībā. Pie klavierēm V. Treimanis. Ieejas maksa pieaugušiem $1,- izdevumu segšanai

GRAND RAPIDI (MICH.)

Šinīs dienās Grand Rapidos ASV pavalstniecību ieguva 134 personas. Kā parasti, lielākā grupa no tiem bija holandieši — 49, tiem seko latvieši — 31, poļi — 15, vācieši, lietuvieši, kanadieši u. c. Starp citu šīs zemes pavalstniecību ieguva latviešu b-bas priekšnieks inž. O Leimanis, agr. Leonids Vedējs, mag. pharm. Ernests Pētersons, mag. iur. Kristaps Silavs, inž. mežkopis Gustavs Cepurītis un vairāki citi latvieši un viņu ģimenes locekļi. Aptuveni rēķinot, no Grand Rapidu latviešu kolonijas pavalstniecību līdz šim ieguvušas apm. 100 personas.

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes padomes

SAVIENOTĀS VALSTĪS

un dāmu komitejas organizētais bazārs notika 23. oktobrī latviešu b-bas telpās. Šinī dienā nams bija pilnīgi nodots draudzes rīcībā. Sarīkojumu apakšējā zālē atklāja baznīcas priekšnieks arch. Jūris Leimanis, iz akot pateicību visiem darba darītajiem, mantu ziedotājiem un kuplam apmeklētāju pulkam. Svētbrīdi vadīja prāv. J. Ozols.

Priekšnesumu daļā Andris Piebalgs un Māra Jirgensone iepriecināja ar deklamācijām, bet svētdienas skolas skolēnu grupa skolot. V. Siliņas vadībā tēloja Pļaujas svētkus skaņās un dziesmās. Par labu un meistarīgu programmas pieteicēju izrādījās Māris Ozoliņš. Pēc priekšnesumiem arch. J. Leimanis informēja klātesošos par iespējām nosūtīt „Care" saiņus uz Vāciju. Bazārs risinājās trešajā stāvā, kur ikviens dzīvi piedalījās izlozē un citos dāmu komitejas organizētos pasākumos. Laimestu klāsts bija visai bagātīgs. Kopējie grozīņu galdi veicināja labu sadraudzību un saskaņu. Bija gādāts arī par citāda veida izklaidēšanos ir vecajiem, ir jaunajiem.

— Tu jautā, kā es iepazinos ar savu vīru? Viņš bija ieradies demonstrēt man kādu putekļu sūcēju, un kad es vēroju viņu darbā, man tūlīt bija skaidrs — lūk, šis vīrietis un neviens cits ir mans īstais vīrs!

Ročestru pārcēlušies vairāki būvamatnieki, kuŗi strādā jaunceltā ēku nobeiguma darbos. Akorda normas tiem sagādā labu izpelņu. Tā kā rosība būvniecībā uzrāda kāpjošu tendenci, darba izredzes nākotnē nodrošinātas.

INDIANAPOLĒ

Ik gadu DV Apv. Indianapolē oktobrī kā pirmā uzsāk sarīkojumu sezonu, kas jau kļuvis par tradīciju. Arī šogad 22. oktobrī DV Apv. gadskārtējais sarīkojums ar priekšnesumiem un deju bija pirmais, šāda rakstura sarīkojumus ievadot. Tas sākās ar DV ASV valdes priekšsēža A. Vanaga referātu, kuŗā viņš pakavējās atmiņās pagātnē par mūsu valsts dibināšanu un cīņām. A. V. norādīja, ka arī pašreiz esam cīņas stāvoklī, tikai tagad to darām ar mums pašreiz pieejamiem ieročiem, sirdsapziņas vadīti. Referents pieskārās mūsu jaunatnei, par kuŗu varam priecāties, jo tā savu latvisko stāju ir pierādījusi.

Beigās A. Vanags aicināja tautiešus būt atsaucīgiem ar ziedojumiem palīdzībai, jo varam būt lepni, ka mums ir invalīdi: tas pierāda, ka mūsu tauta savu dzimteni mīlējusi.

Sarīkojuma koncerta daļā dziedāja Indiānas Latviešu biedrības jauktā koŗa vīru ansamblis un Vita Ozoliņa izjusti sniedza dažas solo dziesmas komponista Voldemāra Ozoliņa pavadījumā.

Saviesīga dzīve risinājās jaukā omulībā. Apmeklētāju gan varēja būt vairāk.

Indianapoles Latviešu jaunatnes organizāciju padome 23. oktobrī rīkoja izbraukumu uz Indianas valsts Brauna apriņķa skaisto parku, kuŗš pašreiz lapu koku rudens krāsu bagātībā kā dzīva glezna atstāj neaizmirstamu iespaidu.

Tās pašas dienas vakarā literārā kopa deva priekšnesumus Indianas Latviešu biedrības telpās: Beate Bindemane nolasīja apcerējumu par rakstnieka Blaumaņa darbiem. Piedalījās visi Latviešu jaunatnes literātūras un mūzikas kluba biedri, nolasot kādu jaunatnes rakstnieku sacensībā godalgotu lugu.

Literārā kopa pārvēlēja arī valdi: priekšsēdis stud. inž. V. Lācis, vietnieks H. Mūrmanis, sekretāre B. Bindemane, kasieris K. Zobs un valdes locekle A. Nesaule.

A. B.

CELA VĀRDI

Arī visneikdienīšķīgākajam cilvēkam ir pienākums veikt visikdienīšķākos darbus.

Meisters Ekhards

*

Katra apzinīga cilvēka atziņai jābūt: — Mans darbs nav mans darbs, mana dzīve nav mans īpašums.

Paskals

*

Visu savu prieku un apmierinājumu meklē Dieva nolikumā — no viena laba darba censties pēc otra.

Marks Aurelijs

*

Sirds padara mūs ķīmākus un draudzīgākus nekā prāts.

La Brijērs

PRETIM SAULEI UN VĒJIEM

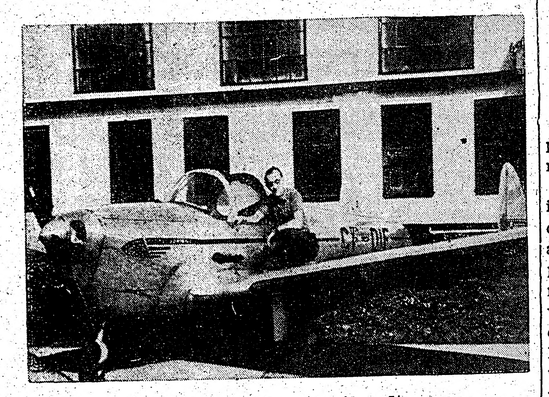

Imants Bandinieks pie lidaparāta

SARUNA AR LATVIEŠU LIDOTĀJU IMANTU BANDINIEKU

Bija viena no tām dienām, kad pēc vairāk kā 40 nostrādātajām darba stundām nedēļas nogalē cilvēki var atļauties savam priekam.

Traucos pa karalienes Elīzabetes lielceļu uz Hamiltonu, priecīgi vēroju, kā mākoņiem izklīstot, laiks kļūst arvien skaidrāks, tā kā manam nodomam doties uz lidlauku — paredzama laba izdošanās. Viss noritēja pēc iepriekš izstrādātās programmas. Lidlaukā novietojis mašīnu un „apkrāvies" ar foto aparātiem, jo laiks un dzidrais gaiss bija kā izraudzīts uzņēmumiem no gaisa, devos angāru virzienā. Saticis pirmo no lidlauka apkalpes vīriem, jautāju, kur varu sastapt Imantu Bandenieku. „Viņš ir pašreiz tur" — lidlauka vīrs paskatījās uz augšu, un parādīja ar pirkstu mākoņos. Mēģināju noskaidrot, cik ilgi man būs jāgaida, un kad viņš atgriezīsies. To viņš nevarot pateikt, bet ieteica pajautāt tiem cilvēkiem, kas stāvot tur pretējā pusē, tie runājot, droši vien arī to pašu valodu ko es. Pieejot tuvāk dzirdēju vācu valodu. Aclmredzot arī šim kanadietim visi ārzemnieki šķita runājam vienu valodu. Aprunājies ar jauniešu pulciņu, noskaidroju, ka viņi visi gribot „izmest cilpas" gaisā, un šajā lietā Imantu jau sarunājuši, tā ka bez trim vai četrām stundām man neesot izredžu tikt „gaisā". Prasīju, kāpēc viņi nelido ar citiem pilotiem, un saņēmu atbildi, ka viņiem par saviem dāldeņiem esot iespēja izvēlēties lidmašīnu. Bez tam Imants perfektā vācu valodā protot visu paskaidrot, un treškārt, kā man īsti izteiktā švābu izloksnē paskaidroja viena no jaunkundzēm, viņš protot „paraut gaisā" un arī nolaisties lidlaukā tik viegli un meistarīgi, ka nekad neķļūstot slikti.

Redzēju, ka neatliek nekas cits, kā jāmēģina laime citā reizē. Nākošajā nedēļā iebraucot Hamiltonā, izdevās sastapt I. Bandenieku viņa dzīves vietā, 22 Stanleja ielā, kur noskaidroju, ka lidošana viņam bijusi sirds lieta jau no „bērna kājām." Mācoties pamatskolā un vēlāk Jelgavas valsts tehnikumā, interesējies par lidošanu un būvējis dažādus lidmašīnu modeļus miniatūrā, līdz ticis Liepājas lidotāju skolā. Bet kā jau daudziem latviešiem, tā arī viņam toreiz līdz ar kara brāzmām bijis jāatstāj dzimtene un jāvada dienas Vācijā, Šlēzvigas un Ekenferdes apkārtnē, līdz 1948. gadā radusies iespēja atbraukt šeit, Hamiltonā. Ticis atkal brīvā pasaulē, tūlīt sācis interesēties par lidošanu un kā iegūt lidotāja tiesības. Te nu uzzinājis, ka lidotāju skolā uzņem un pie pārbaudījumiem pielaiž tikai Kanadas pavalstniekus. Šodien gan šis noteikums esot grozīts. Viņam tādēļ bijis 5 gadus jānogaida, noskatoties, kā citi šūpojas mākoņos, reizē zaudējot daudz vērtīga laika, līdz 1953. gadā ticis uzņemts Hamiltonas lidotāju skolā. To 1954. gadā sekmīgi nobeidzis ar pilota tiesībām — vadāt arī citus. Viņa nākotnes nodomos esot uzkrāt nepieciešamo prakses ilgumu, resp. nolidoto stundu skaitu, lai tad klūtu par helikopteru lidotāju, stājoties kādas lielas būvfirmas dienestā. Parasti gan šāda veida būves atrodties nepieejamos apgabalos, Labradorā, Britu Kolumbijas kalnos un citur, kur darbu uzsākšanai viss tiekot piegādāts pa gaisu, līdz izbūvē lielceļus vai dzelzceļu tīklu. Parasti šādu lidotāju alga svārstoties ap 800 dolaru mēnesī.

Ontario provincē helikopteru lidotāji esot nodarbināti Haidro augstsprieguma līniju kontrolē, tad Mežu un lauksaimn. departamenta dienestā, ugunsgrēku un lauku novērošanas patruļās, bet šajā darbā esot stipri grūti iekļūt. Jautāju, kā tad ir ar Kanadas armijas lidotājiem, tik bieži laikrakstos lasīti aicinājumi un vilinoši solījumi iestāties gaisa spēkos.

Atbilde skan, ka viņš esot slikti informēts un iepazinies ar šiem noteikumiem, tāpat satiekoties ar armijas „džetu" lidotājiem, kad tie nolaižoties Hamiltonas lidlaukā uzņemt degvielas. Taču armijas dienestam viņš ar saviem 28 gadiem jau esot nedaudz par vecu.

J. L.

T. Pulsāns

M A R S S

Zinātnieku visjaunākie pētījumi

Pasaules zinātnieku visjaunākie pētījumi par planētu, kas visvairāk saista cilvēku uzmanību.

Jau gandrīz simts gadus Marss ir pasaules astranomu uzmanības centrā. Daudzas universitātes ir atvērušas speciālas katedras šīs planētas pētīšanai un daudzi zinātnieki ir veltījuši visu savu dzīvi, lai iegūtu kādu jaunu informāciju par mūsu tuvāko kaimiņu saules sistēmā. Marss ir maza planēta, tās diametrs ir apmēram puse no zemes lodes caurmēra (4200 jūdžu), un tās masa līdzinās tikai vienai desmitai daļai zemes masas. Dienas ilgums uz Marsa ir 24½ stundas un viens Marsa gads līdzinās 687 dienām. Planēta, riņķojot ap sauli veido ekscentrisku orbitu un nonāk vistuvāk zemei vienreiz 15 gados. Arī šinī punktā zeme no Marsa atrodas 35 miljoni jūdžu tālu — 150 reizes tālāk kā no zemes līdz mēnesim. Nākošā Marsa tuvošanās zemei sagaidāma 1956. gadā.

POLĀRĀ LEDUS SEGA

Visinteresantākā parādība uz Marsa ir polārā ledus sega, kas sedz gandrīz visu planētu tad, kad Marss atrodas vistālāk no saules un saraujas mazos plankumiņos ap abiem poliem tad, kad tā pielido vistuvāk saulei. Cikāgas universitātes astronomam Džerardam P. Kuiperam ar spektrofotometra palīdzību izdevās noteikti pierādīt, ka viela, kas klāj Marsa polus, ir sasalis ūdens. Viņš tomēr atsakās spriest, vai šis sasalušais ūdens ir ledus, sniegs vai sarma, bet tā sega ir samērā plāna un rodas rudeņos, kad kaut kas līdzīgs miglām parādās Marsa atmosfairā. Šis amerikāņu zinātieks arī norāda, ka sniegs, pavasarim iestājoties, nekūst, bet izgaro, jo zemā temperatūra, mazais atmosfairas spiedienu un lielais sausums, ūdeni nekavējoties pārvērš tvaikos un tvaikus savukārt smalkos ledus kristallos. Ūdens uz Marsa nav, jo nav arī nekad novērots raksturīgais saules atspīdums spogulim līdzīgajā līmenī. Franču astronomam A. Dolfusam izdevās mākslīgi radīt tikpat daudz polārās gaismas, iztvaicējot planu baltas sarmas kārtiņu pie zema atmosfairas spiediena un zemas temperatūras, cik ir iespējams uztvert no Marsa ar vismodernāko spektrofotometru.

TUKSNEŠI

Novērojumi rāda, ka ¾ no Marsa virsas klāj iesarkani vai iedzelteni apvidi. Visas pasaules zinātnieki ir vienās domās, ka šie apvidi ir tuksneši, klāti ar visāda veida silikātiem (smiltīm) un sarkaniem dzelzs oksidiem. Šo hipotezi pastiprina novērotās smilšu vētras, kas plosās laiku pa laikam un kā ar plīvuru aizsedz tuksnešainos apgabalus. Šo parādību pirmoreiz novēroja īru asronoms C. E. Bertons (Burton) 1889. gadā, un to noteikti apstiprināja A. E. Dagless (A. E. Duglass) 1899. gadā Lovella observātorijā. Beidzamajos gados Dolfuss Francijā mākslīgā ceļā pierādīja, ka sarkanā dzelzs oksida atstarotā polarā gaisma uzrāda to pašu spektru, ko rada Marsa tuksnešainie apgabali. Tāpat šīs planetas smiltis lielos apmēros satur aluminija silikatu un kvarcu.

ATMOSFAIRA

Visdrošākās ziņas mums ir par Marsa atmosfairisko sastāvu. Ir zināms, ka tur nav ūdeņraža un hēlija. Marsa masa ir par mazu, lai ap to būtu šīs vieglās gāzes. Tāpat nav atrastas arī nekādas zīmes, kas norādītu, ka Marsa atmosfairā būtu skābeklis vai ozons. Ja arī skābeklis tur būtu, tad katrā ziņā mazāk par 1% no zemes skābekļa

(Nobeigums 8. lpp.)

APSPIESTO TAUTU...

(Pārnesums no 3. lpp.)

prasa pilnīgu un drīzu Padomju Savienības militārā, politiskā un administratīvā personāla izvākšanu no Igaunijas, Latvijas un Lietuvas territorijām.

Kā prezidents Eizenhauers Filadelfijas runā, tā valsts sekretārs Dalless vairākārtīgi ir izteikuši to pašu par visām apspiestām tautām, bet attiecīga rīcība līdz šim izpalikusi. Tādēļ šī taisnā un atzītā Baltijas valstu atbrīvošanas lieta ir izdevīgs sākums amerikāņu sabiedriskās domas mobilizēšanai par labu krusta karam pret komūnismu.

Lai šai kustībai rastu, stipru morālisku bazi, pašreiz ar kādas lielas Jaunanglijas apdrošināšanas sabiedrības atbalstu izstrādā projektu par komūnistu apspiesto tautu atbrīvošanas Panteona celšanu Nujorkā vai Vašingtonā. Tur katrai apspiestai tautai būtu savs nacionāls veidols ar nacionālo karogu. Tā būtu vieta sabiedriskām manifestācijām. Šī Panteona celšanu izvērstu par amerikāņu nācijas goda lietu, un tai būtu pievērsta preses, radio, televīzijas un visas tautas uzmanība un interese. Tas var notikt, protams, tikai ar ASV valdības ziņu un piekrišanu. Bet ja šajā darbā ar sirdsdedzi stājušies amerikāņi, kam ir vārds politikā, sabiedrībā un saimnieciskās aprindās, tad ir izredzes, ka jau iesāktais darbs, kas īsteni varēs izvērsties tikai pēc Ženēvas konferences beigām, sekmēsies un beidzot sasniegs savu īsto mērķi.

Vara rada pretvaru, Kremļa bīstamai smaidu politikai ir jārada jauna pretvara. Un tas tiek mēģināts darīt ar amerikāņiem piemītošo apdomu un pamatīgumu.

V. Lambergs

MEDNIEKI UN MAKŠĶERNIEKI DARBĀ UN PRIEKĀ

Veiksmīgākie šāvēji — St. Katerinas mednieki

ST. KATERINAS MEDNIEKI UN MAKŠĶERNIEKI IEVĒL SAVU „MEDNIEKU LAIMES KARALIENI". — LATVIEŠU PIANISTES L. ALBERTIŅAS MŪZIKAS SKOLAS AUDZĒKŅI SNIEDZ LIELISKU AKORDEONU KONCERTU — GALVENO LAIMESTU IZVELK TĀLĀKAIS VIESIS — TAUTIETIS NO SPRĪNGFILDAS (OHIO).

Gadskārtējā medību sezonas ievadījuma sarīkojumā St. Katerīnas mednieku un makšķernieku kluba biedri un daudz viesu no apkārtnes pilsētām, pat no ASV, pulcējās 22. oktobrī slovaku zālē. Sarīkojuma pirmajā daļā klausītāji pārpildītajā zālē dzirdēja labu akordeonu orķestra un solistu koncertu: savu orasmi rādīja latviešu pianistes L. Albertiņas „The Master Conservatory of Music" vecāko klašu audzēkņi. Dirigents bija Albertiņas Mūzikas skolas līdzīpašnieks, Kanadas 1955. g. akordeonu spēles čempions Ernests Borgstroms.

Koncerta programmā, kas aizņēma turpat divas stundas, klausītāji dzirdēja maršus, valšus un arī nopietnus Verdi, Mocarta un Brāmsa darbus. Publikas atsaucība koncertam bija liela, un, ja ievēro, ka akordeonisti bija mūzikas skolas audzēkņi, tad jāizsaka visa atzinība skolas vadītājai L. Albertiņai.

Vakara otrajā daļā St. Katerīnas mednieki un makšķernieki rādīja, ka viņi saviem „amata rīkiem" nav lāvuši ierūsēt, bet tos kārtīgi likuši lietā un vietā. Visiem bija izdevība tā kārtīgi nogaršot medījumu cepešus un pašu Niagaras upē vilktos un St. Katerīnā žāvētos zušus dažādu sviestmaizīšu virskārtā.

Pats „šiverīgākais" cilvēks sarīkojumā bija kluba pr-dis Jānis Jundzis, kuŗu tomēr reizi izdevās noķert aiz piedurknes un novilkt zāles malā, lai nedaudz iztaujātu par kluba darbību un nākošajiem nodomiem. Viņš arī steigā pateica, ka klubā esot 62 biedri, cītīgi nodarbojoties ar šaušanu un makšķerēšanu. Katerīniešu šāvēju komanda uzvarējusi Efinghemas parkā, kur piedalījās arī Toronto un Hamiltonas šāvēji. Individuāli labākais sacīkstēs bijis katerīnietis Rosts. Kluba mednieki pīļu medībām iecienījuši Danviles apkārtni, bet bieži aizbraucot arī uz latviešu pagastu — Orandžvilli, Šmtvilli. Reti bagātus zušu lomus makšķernieki vilkuši Niagaras upē, bet ziemā tie dodoties ar žibuļiem uz Simko ezeru. Arī tuvākā nākotnē paredzēti izbraucieni un nodarbības. Makšķernieki rosīgi piedalotiies St. Katerinas sabiedriskajā dzīvē un atbalstot latviešu skolu. No šī sarīkojuma atlikuma daļa arī aiziešot šai skolai. Kamēr mēs runājamies, tikmēr pr-ka vietnieks O. Kārkliņš jau visu sagatavojis izlozei, kuŗā trīs galvenie laimesti ir pīles un zaķa cepeši un liels žāvēts zutis, papildināti ar slapjo piedevu. Patīkami, ka galveno laimestu — tikai pirms divi dienām Danvilē šauto, un sarīkojumā jau brūni cepto pīli — laimēja pats tālākais viesis — Springfildas (Ohio) Latv. b-bas priekšnieks Kārlis Sirmbārdis. Zaķi laimēja J. Andersons (St. Katerīna), bet pašu lielāko zuti — kāda viešņa kanadiete.

Vakara lielāko kāpinājumu sasniedza brīdis, kad tiesnešu kollēģija saskaitīja balsis un paziņoja balles viesiem, ka mednieku laimes karalienes gads piešķirts kandidātei ar 10. numuru pie krūtīm. Skaļu aplausu sveikta, skatuvē uzkāpa Dagnija Konrāde (St. Katerīna). Ziedus un „karalienes" lentu viņai pasniedza kluba pr-dis ar vietnieku O. Kārkliņu. Sarīkojumā bija ap 150 cilvēku, kas aizvadīja jautras stundas.

J. L.

J. Līgera uzņēm.

St. Katerinas mednieku un makšķernieku kluba sezonas atklāšanas vakarā 22. oktobrī. Augšējā uzņ.: pianiste L. Albertiņa ar diriģentu E. Borgstromu akordeonu orķestra vidū. Apakšā pa kreisi: ballē ievēlētā mednieku „Laimes karaliene" Dagnija Konrāde ar kluba pr- sēdi Jāni Jundzi (pa labi) un pr-sēža vietnieku Visvaldu Kārkliņu. Stūrī pa labi: loterijā galveno laimestu — pīli ar sausām un slapjām piedevām — laimēja Springfildas (Ohio) Latv. b-bas pr-ks Kārlis Sirmbārdis.

Jānis Lāsma

Negantnieks

ROMĀNS

(28. turpinājums)

Viņi visi bija labi dziedātāji, un dziesma viņus iepriecināja jau ar savu brašo plūduumu un labo saskaņu, bet tās saturs izlikās kopīgs solījums kaut kam tik lielam, ka to varēja izteikt tikai dziesmā. Dziesmai bija četri panti, un, kad viņi dziedāja pēdējo, kuŗš skanēja visbrašāk, tā ka to varēja dzirdēt arī ārpusē, mājai tuvojās vecā Baiba, kas atgriezās no saiešanas nama, kur šodien bija dievkalpojums veco sievu un atraitņu pulkam. Šī bija pirmā reize pēc ilgās slimošanas, kad viņa atkal bija varējusi nokļūt savu biedreņu un draudzeņu pulkā, klausīties sacītāja vārdos un dziļā dvēseles baudā dziedāt vecās, mīļās dziesmas, kuŗas bija dziedājusi visu savu garo mūžu, gan kā meitene ar sapņiem un ilgām pilnu sirdi, tad kā rūpju un darba nomākta sieva un nu beidzot kā nogurusi, bet tomēr gaišu atziņu nomierināta sirmgalve. Saklausījusi brašo dziesmu, viņa izbrīnā apstājās, brīdi padomāja, tad skumji nopūtās:

— Tādu dziesmu neesmu dzirdējusi nei baznīcā dziedam, nedz arī atradusi Pēterburgas grāmatiņā, no kuŗas visu mūžu esmu skaitījusi svētos pantiņus tiklab mājā, kā arī saiešanu kambarī. Un viņi to dzied šodien, Pūpolsvētdienā, kad Pestītājs, sēdēdams ēzeļa mātes kumeļa mugurā, iejājis augstajā pilsētā Jeruzālemē. —

Baibas skatījumā istabā notika smaga Pūpolsvētdienas nozaimošana, tāpēc viņa negāja iekšā, bet klusām aizčāpoja uz klētiņu un apsēdās uz Anlīzes pūra lādes, lai nogaidītu svešo ciemiņu aiziešanu. Ka istabā tādi bija, to viņa saprata no skaļajām sarunām, kas bija dzirdamas, kad izbeidzās dziedāšana. Viņa negribēja ar svešajiem sasveicināties, jo lai gan pati bija taisna, grēcīgās rokas un vārdi varēja kļūt kaitīgi.

— Dēliešiem ir tik skaļas balsis tāpēc, ka sadzēruši svētku alu, — viņa turpināja gausties, — un arī tas ir pavisam nelabi.

Beidzot abi ciemiņi, kalēja, Jēkaba un Anlīzes pavadīti, iznāca no istabas. Viņi atvadījās no Anlīzes, bet kalējs ar Jēkabu gāja tos gabaliņu pavadīt. Baiba nu nāca uz istabu, bet Anlīze iegāja klētiņā. Viņa lēnām noģērba svētdienas tērpu, novietoja saktu bērza tāss kārbiņā un sakārtoja visu savā zaļi krāsotā pūra lādē. Tad,apsēdusies lāviņā, kur vasarās gulēja, salika rokas klēpī un, brīdi nekā neredzēdama, skatījās klētiņas kulā. Viņas tīrajā un skaistajā sejā iegūlās tumšas ēnas, bet gaŗajās skropstās iemirdzējās kaut kas spožs, un uz saņemtajām rokām nokrita dažas gaišas lāses. Tad viņa strauji piecēlās, ar parastu galvas kustību atmeta pār pleciem abas medus dzeltenuma bizes un mierīga un stalta gāja uz istabu.

XVIII

Latvijas kalnājos, Latvijas lejās...
Auseklis

Pie kroga, kuŗa plašajā stadulā bija novietots Pumpura pajūgs, abu draugu starpā radās nesaskaņa. Pumpurs, kas no Jumurdas bija atbraucis apciemot Krogzemi, tagad, kad draugam vairs te nebija palikšanas, gribēja, lai tas viņam brauc līdz uz Jumurdu. Viņš domāja, ka atgriezties Alojā draugam būs vēl pietiekami daudz laika un ka taisni tagad, kur tas, tā sakot, bija kā putns uz zara, viņam būtu īstais brīdis apmesties kādu laiciņu pie drauga,lai tad pēc sirds patikas pārrunātu daudzas lietas, kas interesēja tiklab vienu kā otru. Pie tā paša varētu tad arī sapazīties ar vienu otru jautru un tīkamu jumurdieti un pavadīt kopā kādu līksmu stundiņu, jo jumurdieši jau nu nepavisam nepiederēja pie tiem ļaudīm, kas, gavēdami un lūgsnas skaitīdami, gatavojas pārējai citā, labākā dzīvē. Viņi cienīja Pumpuru un ar sajūsmu dziedāja katrās godībās viņa mazo dziesmu „Stāsti manim, Daugaviņa." Kā gan viņš nejustos labi to starpā? Viņam bija arī vēl kādi citi projekti. Pa ceļam uz Jumurdu viņi varētu iegriezties Veļķos, kur resnais un omulīgais dakteris Jurjāns viņus sagaidītu atplestām rokām. Tad varētu Lieldienās noskatīties arī teāteri, kam gatavojās Vecpiebalgas jauniešu pulciņš Ķirpis, jo Vecpiebalga taču no Veļķiem laba akmens metiena tālumā.

— Bet tad taču mums tur jādzīvo vesela nedēļa, — Krogzemis teica.

— Jā, protams, bet kas tad par to? Tur atradīsim tik daudz draugu un labu paziņu, ka, ciemojoties pie viena un otra, laiks paies pavisam nemanot. Pievakarēs draudzes skolā pulcēsies teātera spēlētāji un spēlētājas, kapēc tur arī netrūks ne smieklu, ne vizīgu sarunu. Būs vēl žēl, ka nedēļa tik īsa bijusi. Un tad taču nāks pats teāteris un pēc tā danči. — Šie danči, kā likās, Pumpuru jo sevišķi saistīja, un, kad Krogzemis, it kā par ko domādams, klusēja, Pumpurs, mazliet kautrēdamies, draugam atklāja, ka ir nolūkojis teātera dienā satikties ar kādu tautieti, jo daiļu Vecpiebalgas zelteni.

— Mēs esam jau savā starpā tik tālu, ka vēl jāizlemj tikai par kāzu dienu. Gan Edas vecāki un jo īpaši viņas tēvs ir tam pretī, ka viņa top par manu sievu, bet mēs daudz par to nebēdājam, jo Eda ir tēva mīlule un viņu beidzot pielauzīs, ka būs ar mieru...

Bet visi šie dažādie iemesli, kuŗu dēļ Pumpurs gribēja braukt uz Vecpiebalgu, Krogzemi tomēr nepārliecināja, un viņš palika pie sava nodoma — gaŗām Gatartai un cauri Dzērbenei iet uz Cēsīm. Kādēļ draugs par ceļa mērķi bija izvēlējies Cēsis, Pumpurs nedabūja zināt, jo Krogzemis nebija tik atklāts kā viņš pats. Gan Pumpuru šī atziņa skumdināja, un viņa zilās acis uz brīdi aizmiglojās, bet tad atkal kļuva kā parasts dzidras un smaidīgas.

— Brīvībai arvien jābūt pirmajā vietā, — viņš iesaucās un sirsnīgi apkampa draugu, — dosimies savmaļ katrs, tad varbūt vēlāk ar jo lielāku prieku atkal viens otru apsveiksim. — Viņš vēlreiz piespieda savu bārdu drauga sejai, tad ātri iekāpa ratos un, atpakaļ nepaskatījies, aizbrauca. Krogzemis brīdi noskatījās viņam pakaļ. Jā, nebija pirmā reize, ka viņš ar savu stūrgalvību skumdināja tos, kas viņu bija iemīlējuši. Nopūties viņš pagāja gaŗām krogum un soļoja pa lielceļu uz Gataratas pusi, nedomādams par to, ka saule jau bija vakara pusē un ka viņam drīz būs jādomā par naktsmājām.

Novads, pa kuŗu aizvijās baltais, labi grantētais lielceļš, kas pat tagad, pavasara laikā, nebija dubļains, bet pat putēja, Krogzemim bija svešs, tāpēc viņš ar interesi vēroja ir dabu, ir mājas un ciematus abpus ceļam. Kur tas gāja pavisam tuvu gar kādām mājām vai pat locījās cauri ciematam, viņam nikni uzbruka sūņi, kuŗus tikai reti kur apsauca. Jo tas jau suņu uzdevums ar savu riešanu paziņot, ka pa lielceļu tuvojas svešinieks, kuŗš varēja būt labs vai arī ļauns cilvēks, no kuŗa derēja uzmanīties.

— Rasi vanderzellis — pulkstenmeistars vai prusaku iznīdētājs, — ļaudis runāja, vērodami gājēju, kas, neiegriezies nevienā sētā, mierīgi aizsoļoja tālāk.

Kaut ceļš bija sauss, grāvji vēl bija pilni ūdens, un strautos un strautiņos tas vēl vietām šalca pavasarīgā straujumā. Visās zemākajās pļavās saulē mirdzēja vēl ūdens klāni, un nomaļākajās vietās pa tām bradāja meža zosis un dzērves. Sausajās un siltajās aizvēja mežmalēs redzēja aitu bariņus un paretam arī kādas novājējušas gotiņas, kas, nevarēdamas savām mīkstajām mēlēm notvert sīko, jauno zāli, plūca pērnā gada izbalējušo kūlu, jo šķūņos un kūtsaugšās jau vairs nebija ne siena, ne pat pērno rudzu salmu.

Netālu no kāda ciemata, meitu bariņš, kas ganu vietā pieskatīja aitas, Krogzemim tuvojoties, sačukstējās un nolēma puisi paķircināt. Viņas sēdēja visas godīgi rindiņā zem mūžveca vītola, un viņu sejas, uz kuŗām vītola zari meta maigas, trīsošas ēnas, bija viltīgi nopietnas.

— Labdien, — Krogzemis sveicināja.

— Labdien, labdien, bāliņ, — visa rinda atņēma viņa sveicienu, bet kāda drošiniece zobgalīgi apjautājās:

— Kuŗā krogā tu, dēls, pameti savu zirdziņu, ka nu stupī kājām kā kāds zirgu rūniķis ungurs vai suselnieka krievs? —

Tas, ka meita viņu bija nosaukusi par dēlu, lai ar to rādītu, ka ieskata viņu par jaunu un tādēļ par nepilnīgu puisi, Krogzemi sakaitināja, un viņš diezgan skarbi atcirta:

— Pametu savu zirgu tai pašā krogū, kur zem galda krāca tavs brūtgāns. Varbūt izgulējies attaps ar manu zirgu pie tevis. —

— Vī, vī, vī, meitenes iespiedzās korī, bet balamute pārsteigumā aizspieda sev ar roku muti: ceļa gājējam ciemiņam bija asākas spuras, nekā varēja iedomāties!

(Turpinājums sekos)

E. ŽEBRANSKA ATKAL TORONTO

Dziedone gatavojas koncertceļojumam uz Austrāliju un Japānu

Ierodoties Toronto Ezas Žebranskas pirmie vārdi ir: „Esmu no sirds priecīga jau trešo reizi viesoties pie tik viesmīlīgiem un sirsnīgiem ļaudīm."

Dziedone šoreiz apmetusies pie saviem radiem, kas nopirkuši namu pilsētas rietumos, kur viņa cer atpūsties pēc panākumiem bagātās, tomēr nogurdinošās ASV turnejas. Bet Kanadā paredzētie koncerti jau gaida savu darba tiesu...

ASV dziedāts sešās pilsētās, pavisam 2600 klausītājiem. Klausoties dziedones atmiņās acu priekšā pavīd koncerta zāle Kolumbus pilsētā, kur no 180 latviešiem ieradušies 300! Neiespējami? Nemaz nē, ja pieskaita laucinekus un kalmiņus. Indianapolē puse klausītāju bijuši amerikāņi, un vietējie laikraksti Elzas Žebranska koncertu atzīmējuši par izcilāko notikumu šinī sezonā. Čikāgā klausītāju skaits sasniedzis 600, bet procentuāli, salīdzinot ar apmeklētāju skaitu pārējās pilsētās, šis koncerts bijis vissliktāk apmeklēts. Vainojams, liekas, bijis Latviešu biedrības tai pašā laikā rīkotais groziņu vakars.

Tālāk Grand Rapidi, — koncerta dienā zeme un debesis kopā griezušās, bet zālē pietrūcis vietu... Detroitā iepriecinājusi skaistā Internacionālā Institūta zāle ar labo akustiku un moderniem griestiem. ...un Klīvlendā bijis milzīgs jauniešu pieplūdums, kas pēc koncerta izlūgušies no dziedones 65 autogrammas...

Ar lielu prieku E. Žebranska piemin daudzos skolas vecuma bērnus savos koncertos, sevišķi Indianapolē un Klīvlendā, un domā, ka tas vecāku nopelns, kas bērniem stāstījuši par latviešu dziesmu un dziedātāju un veduši tos līdzi uz koncertu. Kāds puisēns Indiānapolē,dzirdējis, ka dziedātāja nākošā gadā atkal atgriezīsies, iesaucies ar lielu sirsnību: „Oh, Boy!"

Klīvlendā, lai izsargātos no agrāko gadu nepatīkamajiem piedzīvojumiem mazā apmeklētāju skaita dēļ, Dr. Klaviņš ar palīgiem noorganizējis koncertu abonementu ciklu, kur par $5 var apmeklēt četrus koncertus. Šis jaunievedums arī vainagojies panākumiem, un koncerta rīkotāji to domā izmantot arī nākotnē.

Vēlreiz pārlaižot acis pabeigtās turnejas gaitām, dziedone ar pateicību un atzinību atceras pianistu V. Meļķi, kas pavadījis Kolumbus pilsētā un Indianapolē, un V. Dobrovolski, kas pavadījis pārējos koncertos. „Protams," nobeidz E. Žebranska, „vislielākā pateicība un atzinība pienākas O. Krollam, kas tik gludi un sekmīgi bija noorganizējis šo manu turneju."

Ar Kanadas latviešiem dziedone tikusies jau citos gados, tādēļ jūtoties kā pie senlem draugiem atbraukusi, — izņemot Montreālu, kur būšot jādzied pirmoreiz. Kanadas koncertus organizējusi B. Senkēviča; Toronto un Hamiltonā Koncertos varēs dabūt arī E. Žebranskas iedziedātās skaņu plates. Pēc Ziemassvētkiem iznāks arī trešais E. Žebranskas iedziedātais latviešu dziesmu koncerts, kur uzņemti Pavasara, Žilinska, A. Upenieka, Ķepīša, Zālīša un Alfreda Kalniņa darbi, ar R. Pētersoni pie klavierēm; Mediņa „Sapņojums" un Jurjāna „Jel nevaicā" ar latviešu trio pavadījumu. „Kad viss mans repertuārs būs iedziedāts, varbūt ķeršos arī pie operu ārijām, bet vispirms grib tālākam audzēm atstāt mūsu pašu komponistu darbus," saka Elza Žebranska.

Nākotnes nodomi? To vesels klēpis! Pēc Kanadas paredzēti koncerti Bostonā, Filadelfijā, Vašingtonā. Pēc vasaras atpūtas vēlreiz apsolīts dziedāt Indianapolē un Ņujorkā, no kurienes domāts doties uz Kaliforniju. Un pašā vēlajā rudenī — uz Austrāliju, kur dziedone domā palikt kādus 4-5 mēnešus. Austrālijā Žebranska dziedās internacionālai publikai un piedalīsies arī mūzikas svētkos, Olimpiādes ietvaros.

Vēl tālākā nākotnē ir drusku dovmāts par Japānu, bet vēl daudz par agru par to ko vairāk teikt.

Elza Žebranska savu radinieku vidū Toronto.

J. Kreiļa uzņ.

Lielie tālumi uzņēmīgo dziedātāju neatbaida — lidojot tos nemaz nejūt. Agrāk gan vienmēr gribējies, lai zemē būtu zem kājām, bet, kad beidzot sevi pārvarējusi un iekāpusi lielajā putnā, no tās reizes vairs citādi braukt negribot.

„Ja tikai kaķis ceļam nepārskries," šķiroties piebilst latviete, kas savas tautas vārdu un dziesmu grib nest tik tālā pasaulē, „tad drīz dziedāšu vistālāko kontinentu klausītājiem."

B. P.

Indra Gubiņa

VIENTUĻA MEDNIEKA DZIESMA

Manā būdā ir auksti,
Es vakaros salstu un rītā.
Bet tu — tu skaistā un neprātīgā,
Tu domāji — sasildīt spēsi
Ir būdu, ir manu sirdi!
Nē, nē — vēji gaudo! Tu dzirdi?
Un tu tos nevarī aizdzīt,
Tie saldēs tevī un mani.
Tup kaktā salkusi pele.
Ak, ačeles, apaļās, sīkās!
Ne skapī, ne arī uz grīdas
Sen nav ne drupatas maizes,
Bet tās ir mūsu — peles un manas raizes.
Tu labāk varētu aiziet —
Tu skaistā, neprātīgā?

SKATS FILMU ZVAIGŽŅU DEBESĪS

GRĒTA GARBO JAUNĀS ODISEJĀS

Grēta Garbo vasaras beigu posmu pavadījusi izbraukumos uz grieķu multimiljonāra Onāsisa luksa jahtas „Kristīna", nesen apmeklējot arī ar Homēra vārdu saistīto salu — Itanu. Onāsis ar ģimeni un viesiem devās pastaigas gājienā pa salu, kur tie vispirms apskatīja 1953 gada beigās zemestrīces radītās drupas. Iepazīstoties ar kādu smagi sagrautu klosteri, Onāsis nodevis prioram čeku par 5.000 dolariem, klostera ēku atjaunošanai.

GLORIJA SVENSONE ATKAL FILMĒJAS

Vecākās paaudzes filmu zvaigzne Glorija svensone piedalīsies italiešu filmu sabiedrības filmā par romiešu ķeizara Nerona ģimenes dzīvi. Filmu sāk uzņemt oktobra beigās.

DŽOANA MEĢINA VĒLREIZ

47 g. v. filmu aktrise Džoana Krauforde katrā no savām līdzšinējām laulībām laulībām nodzīvoja 4 badus. Tagad viņa ir apprecējusies ceturto reizi — ar amerikāņu Pepsi-Kolas dzērienu karali Alfredu Stīlu un beidzot jūtoties īsti laimīga. Viņu laulībā pagaidām ir pirmais no iktenīgajiem 4 gadiem.

SKAISTAJAI RITAI 36 GADI

Populārā filmu zvaigzne Rita Haivorte savu meiteņu Rebekas un Jasmīnas sabiedrībā nesen nosvinēja savu 36 dzimšanas dienu. „Partija" sarīkota kādā Parīzes viesnīcā, bet reportieriem, kas skaisto Ritu tramdījuši nepārtraukti pa tāluni, viņa atteikusies atbildēt, vai viesībās piedalījies arī viņas šķirtais vīrs Alijs Kāns. Rita ieraudzīsies Parīzē tādēļ, lai nodotu Jasmīnu, kā tas paredzēts laulības šķiršanas līgumā, 6 nedēļu tēva audzināšanā.

Viņas vecākās meitas Rebekas, kurai tagad jau 10 gadu, tēvs ir Orsons Velles.

„ATENTĀTS" PRET DŽĪNU

Izrādās, ka arī skaistums var samaitāt karjēru filmā. To piedzīvojusi skaistā, jaunatklātā franču filmu zvaigzne Annija Kordija. Viņa noslēgusi līgumu ar italiešu filmu sabiedrību, un tai bijis jāspēlē kāda blakus loma Džinas Lollobridžas filmā La piu bella donna del Mundo.

Annijas grūtības sākušās ar ierašanos pie režisora. Pēdējais acumirklī sajutis, ka jaunā francūziete var saistīt publikas interesi, tā atraujot attiecīgo ievērību galvenajai filmu zvaigznei, kas, protams, bija jānovērš.

Kostīmu meistars tādēļ visādi nopūlējās apslāpt skaistās Annijas formas daļumu „izgreznojot" viņu pat ar mulķīgu sarkanu parūku un lielu rētu uz zoda. Režisora bailes, ka Annija tomēr varētu atraut publikas ievērību Džīnai, tomēr neizzuda. Bet kontrakts bija parakstīts, tāpēc režisors beigās uzņēma skaisto Anniju no 150 mtr. atāluma un tikai 2 minūtes. Honorārs, protams, tomēr bija jāmaksā pēc norunas, bet „attentāts" pret Džīnu bija novērsts.

KLARKS GEBLE GAIDA MANTINIEKU

Klarks Geble pēc četrām pārciestām laulībām 12. jūlijā devās savā piektajā. Šī, jādomā, viņam būs laimīga un paliekoša, jo ir jau tagad atstāsi noslēpums, ka Gebļa kundze gaida mantinieku. Lielie zinātāji ir arī jau izrēķinājuši, ka priecīgais notikums sagaidāms maija mēneša sākumā.

Pats „jaunais tēvs" ir ļoti priecīgs par gaidāmo ģimenes pieaugumu, jo par to vienmēr runā un dižojas draugu vidū.

Nobela prēmijas laureāts — komūnistu algādzis

27. oktobrī šīgada Nobela prēmiju literātūrā piešķīra Islandes rakstniekam Haraldam Laksnesam. Viņš ir arī komūnistiskās Miera prēmijas 1953. gada laureāts. Laksness dažos savos darbos slavinājis Staļina iekārtu.

Prēmiju Laksnesam pasniegs Zviedrijas karalis 10. decembrī.

NORMAS AUZIŅAS KONCERTS ČIKĀGĀ

ČLB rīkotajā vijolnieces Normas Auziņas koncertā 23. novembrī Austīnas masoņu zālē bija pulcējušies tuvu pie 200 klausītāju, kas mākslinieces priekšnesumiem dzīvoja līdzi, tā sakot „ar sirdi un dvēseli." Norma Auziņa ir pavisam neparasta parādība stīdzinieku pasaulē nav neviena, ar ko viņu varētu salīdzināt. Paganīni esot publiku valdzinājis ar temperamentu, un viņa paša Velna trilleris varbūt vislabāk izteiz šī vijolnieka daimonisko dabu. Mūsu mākslinieces spēlē, turpretim, dominē dziedošais tonis, tas ir tīrs iztulkojumā un technikā, harmoniski veidots, māksliniecīski un dvēseliski apgarots. Māksliniece klausītājiem sniedz tikai līdz pilnībai noslīpētus dārgakmeņus, un tā laikam ir īstā māksla, to arī tūliņ saprot visa auditorija.

„Te nav ko kritizēt, te tikai jāslavē," teica Ed. Ramats pēc koncerta, kad pulciņš klausītāju devās izteikt māksliniecei pateicību. Kāda dāma teica mākslinieciei: „Saulaipā dvēsele." Un tiešām, pa visu koncerta laiku pār mums it kā lija saules gaisma.

Programmā bija: Mocarta, Fr. Kreislera, Fr. Šopēna, J. Brāmsa, M. Veračini, P. Sarasates, J. Vītola un J. Mediņa darbi. Pavadīja V. Treimanis. Atsaucība bija neparasti liela. Abiem māksliniekiem pasniedza daudz ziedu.

Māksliniece Vidusamerikā koncertēja tikai 2 pilsētās — Kalamazū un Čikāgā. Tā nebija nekāda turneja, bet vīkenda brauciens.

„Man ļoti patīk Čikāga, te ir viesmīlīgi un sirsnīgi ļaudis", viņa pateica atvadoties.

K.

Valērija Riekstiņa Čikāgā māca klasisko baletu

Latvian Ballet & Music Studios — 5061 W. Madison Street. Meklējot pēc tādas adreses Valērijas Riekstiņas baleta studiju, man jāpārdomā, kādus jautājumus es studijas vadītājai varētu uzdot, jo baletu, kā man gadījās izlasīt kādā amerikāņu kritikā, ir „finest of fine arts."

Studijā ap 15 meiteņu vingrināšanās palēcienos uz pirkstgaliem, bet cita grupa priekštelpā gaidīja savu kārtu, un tur bija arī viens zēns. Riekstiņai ir pavisam ap 50 latviešu un ap 100 amerikāņu skolēnu.

— Kā būtu ar vienu bildīti? — aā es iesāku „interviju" un pasteidzos jautāt:

— Vai latviešu balets vēl eksistē, Riekstiņa kundze?

— Nē, latviešu balets ir beidzis eksistēt.

— Kādēļ tas tā ir noticis?

— Tādēļ... nu tādēļ, ka visi kļūst veci.

— Uu jūs gribat izaudzināt jaunus baletniekus?

— Jā.

— Un jūsu audzēkņu vidū ir arī tādi, no kuriem cerat ko sagaidīt?

— Jā, vairāki.

— Vai jūs varētu paraksturot latviešu baletu mūsu valsts neatkarības laikā? Par to ārzemēs bija vislabākās atsauksmes.

— Kādēļ tas vajadzīgs? Mēs jau paši zinām, kas mums bija.

— Bet ir taču patīkami pakavēties skaistās atmiņās, kundze...

Kaut vai pastāstiet ko par sevi pašu, kur jūs baletu mācījāties, kādi jums šai mākslā bijuši panākumi?

— Baletu es mācījos Rīgas baleta skolā, ko vadīja pasaulslavenā krievu klasiskā baleta primābalerīna Aleksandra Feodorova Fokina; tagad viņa ir baletmeistare Ņujorkā. Mācības šai 8-gadīgajā skolā bija 6 dienas nedēļā, 6 gadus pa vienai, bet atlikušos 2 gadus pa trim stundām dienā. Pēc trim gadiem skolas vadītāja mani izraudzīja par savu asistenti, bet pēdējā gadā man bieži uzticēja visu skolu, kad viņa pati neatradās Rīgā. Skolu nobeidzu ar cum laude. Tad sākās darbs Liepājas operā. Tur man kā primābalerīnai bija plašas iespējas parādīt visu to, ko skolā biju mācījusies, un arī papildināties, un es neatlaidīgi centos sasniegt absolūtu un precīzu ķermeņa technikas kontroli, pēc klasiskās baleta skolas principiem. Mans partneris bieži bija Alberts Kozlovskis, kurš tagad ir Karaliskās baleta akadēmijas baletmeistars Stokholmā.

— Kādas lomas Liepājas operā jums vajadzēja tēlot?

— Nosaukšu tikai pazīstamākās: Gulbi un Odīliju „Gulbju ezerā", Svanildu „Kopēlijā", Kitriju „Donkichotā", Medoru „Korsāros", Margaretu „Mefisto valsī" un citas.

Jau Liepājas operas laikā Valērija Riekstiņa pievērsusies arī baleta paidagoģijai, un šo darbu viņa tagad Čikāgā veic ar lielu mīlestību.

Čikāgas lietuviešu laikrakstā Naujienos reiz bija ļoti atzinīga kritika par Valērijas Riekstiņas, Martas Skujiņas un Eižena Mežuļa baleta sniegumiem lietuviešu auditorijā, kur bijis pāri par 1000 apmeklētāju. Kritiķis rakstīja:

„... Sajūtot no zāles spriegu un siltu interesi, latviešu māksliniekļi, pirmo reizi uzstājoties, uzrādīja tik brīvu un tuvu kontaktu ar skatītājiem, it kā viņi savu radīšanas pārdzīvojumu sniegtu seniem un labi pazīstamiem baleta cienītājiem. Šī neredzamā ,bet sirdī izjūtamā saite, dvēseliskais siltums, kas plūda no skatuves uz zāli, no zāles uz skatuvi, sacīt sacīja, ka šeit aistētiskajās vērtībās dalās un par tām priecājas īsti brāļi. Skaistums aizrauj tavu sirdi un tu nolieci galvu. Māksla tevi paceļ un nes augšup, liek tavai rupjās dzīves apskrambātai sirdij neaizmirst sapņus, šo pašu skaistāko un vērtīgāko cilvēka dvēselē, ko šodien aprij mašīna un negantais temps.

Šādas domas pārņēma manus prātus, kad es raudzījos Valērijā Riekstiņā. Un es nevarētu par viņu rakstīt, ka raksta auksts un objektīvs kritiķis. Es zinu, ka klasiskā skola prasa no mums divas lietas — sirdi un prātu resp. sirdi un techniku. Viņa ir laimējusi abas šīs dāvanas...

Spiritus

Valērijas Riekstiņas baleta studijas audzēkņu grupa. Kreisajā malā studijas vadītāja.

K. Kalngara foto

PAZIŅOJUMS

TLB lūdz aizrādīt, ka Elzas Žebranskas koncerts Toronto, 570 Shaw ielā, 5. novembrī sāksies nevis plkst. 7.30, kā nepareizi uzdots sludinājumā, bet gan plkst. 8 vakarā.

Pie ieejas koncertā būs dabūjamas Elzas Žebranskas iedziedātās skaņu plates.

MARGARITA KOVAĻEVSKA

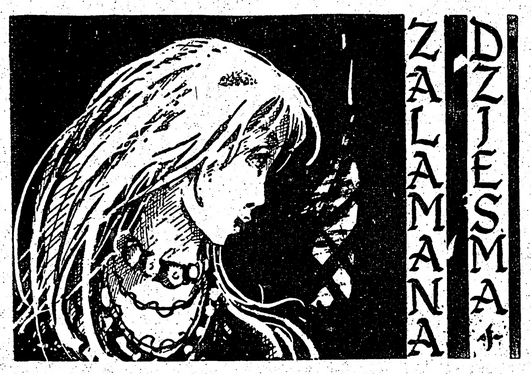

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

VI NODAĻA

56. turpinājums

Žēl ka mācītājs bija jau aizgājis. Viņš būtu skaitījis pretī: „Mūsu Tēvs debesīs, svētīts lai ir Tavs vārds. Dzīvē viss atgriežas ar loku — neviens nav ienācis un nēviens nav izgājis no laicīgā zemes dārza izlīdzinātas mūžības gaismas neapstarots."

Jā, Līzbete, citus mānīdama, atmuguriski bija gājusi un strauji iekritusi apvārsnī. Pret mājiniekiem pagrieztā seja vairs piederēja tikai rieta saulei, baigi bija uzlūkot.

Un likās, Putnos nu ievilkušās asaru un čukstu balsu dienas, jo Naudiene lēkāja no istabas istabā biezās vilnas zeķēs, kūju bija aptinusi ar lupatu, lai tā pārāk neklaudzētu, un laiku pa laikam grasījās aizbāzt arī Ženes muti.

Bet klusuma tomēr nebija itin nekāda. Tieši otrādi, jau tepat aiz pievērtām Līzbetes istabas durvīm Beņģera kundze šķindināja traukus un dziedāja saldsēras dziesmiņas par rozēm un neaizmirstulēm, pa vidu skaidroja Marijai savus dzīves uzskatus: „Sieviete sūtīta pasaulē, lai pušķotu dzīvi un darītu līdz debešķībai laimīgu vīrieti. Jo citādi pasaule sen jau būtu sabojāta kā nepareizi piegriezta kleita, valdītu tikai vīriešu neapmierinātā rūkoņa, rupjības, smirdīgi tabakas un fabriku skursteņu dūmi, āmuru klaudzieni, krogi, kautiņi, lielgabalu un durkļū kaŗi, krimināli noziegumi būtu savairojušies vairāk, kā filmas spētu rādīt, un valdītu vispārēja netīrība, nekārtības un neglītuma posts. Ja šādā valstībā iekultos mīkstākas dabas meitene, tad neatvairāmā vīriešu pārsvara dēļ tā īsā laikā, pat nepaspējot atskatīties, tiktu pārvērsta dzērājas balss pusvīrietī, smēķētājā, rupjību teicējā un pat kauslī. Vīrietis tikai tad sācis piešķirt vērību kakla saitei un labām manierēm, kad ieraudzījis koptu, gaumīgi apģērbtu dāmu.

Tādēļ, mīļais bērns, pirmajā vietā smaržas, aušīgi vai solidi sasukāti mati un kleitas! Kleitas gandrīz pats galvenais. Jā, un māka garšīgi gatavot ēdienu! Vīrietim, tu gan nezini, bet tā tas ir, mīlestība gājusi un ies tikai caur kuņģi un barību, kā nu kuŗo reizi mēs, sievietes, protam un pratīsim viņiem to pasniegt. Jā, ja nebūtu sievietes viņi vēl tagad nepazītu maijpuķu ziepes un mīkstus spilvenus. Vai tu, Marij, neparādīsi kādu no saviem rokdarbiem?"

Un šķiet, vēl nekad Putnos nebija tik daudz izkulstītas olas, bārstīti milti, laistīts piens un staipīts krējums kā šajās nedēļās, kad visa Līzbetes mājsaimniecība tik negaidot ar Jāņu nakts atgadījumu bija nonākusi Beņģera kundzes ziņā un darbu izmaņā. Naudienes acs vairs neklausīja skatīt, mute pārgura skaitīt. Tāpat arī Penduliene, kas sākumā rādīja greizu ģīmi un aizvien neiecietīgāki pakšķināja pīpi, beidzot gandrīz priecīgi atmeta katliem ar roku un, kā pati izteicās, pārcēlās sirdsskaidrā tikai pie āra darbiem. Saime par to nekurnēja, jo vēl neviens nebija Putnos piedzīvojis tik vēlīgi biezi apziestas maizes rikas, tik krējuma treknu un biezpiena kunkuļu pilnu skābo putru. Žene nesa launaga grozus atspērusies. Tāpat nebija vēl nekad pieredzētas tik pilnas bļodas ar sviesta ezerā nogremdētiem putras kalniem. Bet ar to vien neizsmēlās Beņģera kundzes devīgā izrīkošanās ap katliem.

Putnos bija pasācis iegriezties viens vai otrs kaimiņš. Visbiežāk gan ŗedzēja brāļus Kamrādus, kas ar gadiem bija nokritušies svarā un atgādināja pustukšus, ļengani nokārušos gaļas maisus. Viņi piesēda galdam, klusēja, saskatījās, vilka piezīmju grāmatās gaŗas domu zīmes, pa reizei izmeta arī kādu teicienu: „Kolosāla summa, Katastrofāli..."

Beņģera kundzi neziņkāroja vīriešu dziļumu domas. Piedzīvojumi stāstīja, ka tās slēpj tikai šķautnainus akmeņus, tāpat kā avīzes, ja pacēla acis virs sievietēm piešķirtā nodalījuma vai romānu svītras. Tūlīt uz vietas, kā ar bomi pierē, atklājās skandalozas krāpšanas, vēlēšanu sapulcēs izteikti apvainojumi, vārdu visbriesmīgākie kaŗi. Nē, nē, Beņģera kundze tikai kārtoja traukus un kā milzu pīle airējās ap galdu, te papušķodama to ar maigas nokrāsas puķīti,te atkal pabīdidama uz vienu vai otru pusi sinepju vai piparu trauciņus. Viņas tērpi, raibi un vasarīgi plati, bija bagāti kruzuļoti, un priekšautu sirdsveidīgi piegrieztās kabatas bez vārdiem norādīja, cik viņa devīga, mīļas un saticīgas dabas sieviete vislabākos pārbrieduma gados.

Kamrādi, šādi appeldēti, iejutās aizvien ērtāk. Viņi vairs neteica: „Lūdzu, kundze," „Garšīgi", „Paldies", — bet; kā allaž raduši Jelgavas restorānos tikai piesita glāzei, pamāja ar roku un, ja Beņģera kundze ilgāki aizkavējās saimes galā, sagaidīja nākamās viras nesumu ar neapmierināto piezīmēm: „Atdzisis. Par sāļu." Reiz nīgrā omā pat uzkliedza: „Ober — salvjeti," jo bija aplējušies ar mērci.

Beņģera kundze atsaucās ar ģenerālienes labvēlīgiem smiekļiem: „Debestiņ — vīrietis ir kā liels bērns," un bez viena pārmetuma vai soda, ar dvieli un karstu ūdeni izberza traipus. „Tā. Tagad nāks pudiņš vaniļas mērcē."

Bet tādām pārpūlē izpušķotām dienām tomēr vajadzēja sava gandarījuma, citiem vārdiem — kalngala, kas paceltu tās augstāk par mērču un drupatu izraibināto galdu. Tāds kalns un cēlējs arī gadījās, un tas nebija neviens cits kā pašas Beņģera kundzes apsmādētais, aizdomīgi noskatītais, pamazām iecienītais un beidzot līdz sērībai iemīlētais Amadeuss. Gauru pusaudžu gadu biksēs, tievs un iespīlēts,viņš ienāca kā dejodams un skaļā apbrīnā piestāja galdam:

„Mans deguns pareizi vadījis! Ko redzu — klāts mielasta galds! Vai augsti vārda dienas svētki? Olgas, Annas, Amālijas? Ernestīnes, Natālijas?" Un apskaudams Beņģera kundzes plecus: „Kas par apmēram, kāds plašums izvēlē! Tupelēm un ņurru stundām, vēderam un acīm. Lūk, cālītis ar atstieptām kājām. Vai pa tam lāgam no Morica un Makša māgām? Lopu mēles — svītrainas un mēļas. Tomēr šķiņķa šķēles? Čurkstu tauki nāsīs sprakst, pārdegušas desas krakst. Olas! Kā ceptas ūdens rozes, kāds stulbums dēvēt tās par izbolītām vēršu acīm! Un cukura zirniši kā no zaļām debess aitām. Un kas par burkāniem, varen sārtiem — vai pareizi minēts, sviestā sutinātiem? Man domas Ēģiptē pie svētelēm un viņu laimes knābjiem. Un kartupeļi! Vai no toreizējiem laikiem, ar hercoga Jēkaba buru kuģiem, no karaļu galdiem, sērdienu ugunskuru pelniem?"

„Debestiņ, jā —," Beņģera kundze smējās un brīnījās līdzi: „pirmie kartupeļi ar siki sakapātām dillēm."

„Dillēm? Ar mazputniņu kājiņām. Un vai tas tiešām būtu gurķis vai tikai — ziloņa snuķis? Ko jūs sakāt — no Jelgavas dārznieka siltumnīcas, pie tam vēl krietni padārgs? Jā, rets vasaras gardums lauku džungļos, ne velti noslēpts ar krējuma segas."

Kamrādi savilktām pierēm, sānis aizgrieztiem skatiem, vīlāja vaigu maisos pēdējos kumosus, ar sērkociņiem bakstīja zobus, aplūkoja tuklās, labi koptās rokas un vēl citādi izrādīja savu pārākumu.

(Turpinājums seko.)

KULTŪRAS APSKATS

Šā rudens raža amerikāņu literātūras laukā nesola nekādas īpašas sensācijas. Ievērojamākais starp romāniem solās būt Normana Mailera jaunais sacerējums — Deer Park. Nobeļa balvas laureātam V. Fokneram iznāks noveļu krājums „Big Woods." Arī Džems T. Farels reprezentēsies ar noveļu krājumu „French Girls are Vicious."

Stokholmas raidītājs atzīstamu uzmanību sāk pievērst igauņu darbiem: 22. septembrī programmā bija A. Meļka vēsturiskā luga Virī pie bākas, bet 30. septembrī Ed. Tubina 6. simfonija. Informējot radio žurnālā par šo igauņu komponistu, atzīmēts, ka arī pēc 10 gadu nodzīvošanas Zviedrijā viņš nav tās pavalstnieks, bet gaida uz Igaunijas atbrīvošanu.

Ģen. R. Bangerskis pabeidzis kārtot savu atmiņu pirmo sējumu, kas aptver viņa dzīves laiku no bērnības līdz Pirmajam pasaules karam, ieskaitot. Pašreiz autors strādā pie 2. sējuma, kas aptvers laiku no Latvijas patstāvības līdz Vācijas kapitulācijai.

Komponists Harijs Ore 22. septembrī Honkongā atzīmēja savu mūža 70 gadus. Pēterpilī viņš savā laikā studēja dabaszinības un turpat beidza konservātoriju. Pirmā pasaules kara laikā H. Ore apmetās Tālajos Austrumos — vispirms Šanghajā, bet kopš 1936. g. Honkongā, arī tur nepārtraukdams kopt latviešu mūzikas tēmas.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

Pieņem visāda veida kspiedumdarbu pasūtinājumus: ◍ Laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biletes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c. ◍ Darbus ģenerāli veic kvalificēti amatnieki ar praksi

Pasūtinājumus pieņem:

spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239
un kantorī, 123 Huron St., tel. EM 8-0792,
Toronto, Ont., Canada

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Militiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5937
Elektriskie, ķīmiskie, aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana.
Sejas kopšana
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē
Speciālists iekšķigās, sieviešu un veneriskās slimībās
3587 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas.

MELODY THEATRE

Montreālā, Sherbrooke W. St. Lawrence stūrī, tel. AV 8-3070

Sākot ar piektdienu, 4. nov., līdz ceturtdienai, 10. nov. Sākums darbdienās 6.05, 8.30, sestdien un svētdien 2.05, 4.15, 6.30 un 9.45

Glückliche Reise

(angļu teksts)

Mūzikāla un humora filma ar nepārejošām melodijām darināta pēc Eduarda Künnecke lielās operetes, Mīla, smiekli, humors, ar interesantiem piedzīvojumiem pie dienvidjūras.

Jaunākais nedēļas apskats Blick in die Welt. Nākošā filma VERGISS DIE LIEBE NICHT Visi laipni ielūgti

Dr. M. KOSOVSKI

ar ilggadīgu praksi Berlīnē un Parīzes universitātes sieviešu klīnikā.

Sniedz dzemdību palīdzību. Sieviešu slimības un neauglība.

611 Bloor St., W.,
(Palmerston stūrī)
tel. LL 7434, Toronto
pēc telefoniskas norunas

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimības
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runas stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Dr. T. L. Granovsky

ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī
Zvanīt EM 8-9068, Toronto

Dažādus elektriskos darbus veic
R. PURVS
Tel. MO 1640, Toronto

IZSKATĪGS! LABI SKANOŠS

WESTINGHOUSE RADIO

SONORAMIC
(Model 5T119)

Apbrīnojamais skaļrunis un 5 lampu uztvērējs dod nepārspējamu sniegumu. Akustikai atbilstošs kabinets ar vienmērīgu skaņu ikkurā telpas daļā. Krājumā ziloņkaula, riekstu koka, meža zaļā vai Sacharas smilšu krāsā.

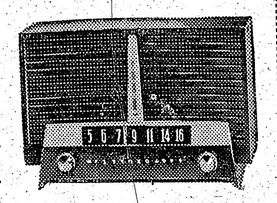

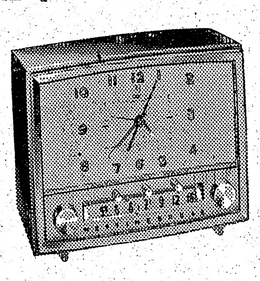

EXECUTIVE
(Model 5T121)

Radio ar pulksteni. Augstvērtīgs radio sniegums plūs kluss, pastāvīgs Telecrom elektriskais pulkstenis. Jūs uzmodina ar mūziku... klusināta skaņa... rāda dienu un datumu... dzied jūsu iemidzināšanai... viss automatiski iekārtots.

CARIBBEAN
(Model 5PC207)

Pārvietojams Radio-Fonogrāfs, kas atskaņo plates katram apgriezienam, katra lieluma... kā arī sniedz labu radio dzirdamību! Gaumīgā kabinetā ar nesamo ierīci. Liels koncerta skaļrunis ar pilnīgu skaņu.

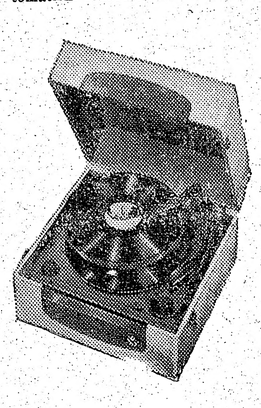

Varat būt bez rūpēm... jo tas ir

Westinghouse

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE-BALDUMA

Saldie pudiņi un sacepumi

Starp pudiņu un sacepumu ir tā starpība, ka sacepumus cep cepeškrāsnī ugunsdrošās formās, kuras arī psniedz galdā, apliekot apkārt servjeti, bet pudiņu vāra ūdens peldē, ieliekot tanī formu ar sagatavoto masu.

Liekot pudiņa masu formā, pēdējo viegli iezież ar izkausētu sviestu un izkaisa ar rīvmaizi vai rupjo cukuru. Tāpat sagatavo arī vāku. Pudiņa forma pildāma tikai ¾ augstumā, lai paliktu telpa mīklas briešanai.

Ūdenim visu laiku jāvārās, laiku pa laikam jāpapildina ar karstu ūdeni.

Pudiņa gatavību pārbauda, iedurot koka irbulīti; ja mīkla nepielīp, pudiņš ir gatavs.

Gatavo pudiņu izņem no ūdens peldes un ar nazi apgriež gar formas malu, tad izgāž uz šķīvja. Lai pudiņš nesakristu, pēc malu atgriešanas to atstāj dažas minūtes formā.

Pudiņš pasniedzams galdā nedalīts, un sagatavojams tad, kad ēdienu stunda ir noteikta. Ja pudiņš stāv ilgāku laiku, tad sakrītas.

Sacepumam ir jāliek klāt mazāk olu, nekā masai, ko vāra ūdens peldē.

Vārītiem pudiņiem, kā arī sacepumiem var dot klāt aukstās vai siltās mērces, augļu, vīna, vaniļas, krējuma u. t. t.

Ja nav atsevišķu formu sacepumu gatavošanai, var izmantot arī dziļāku cepešpannu.

Cepeškrāsnī var likt arī formu ūdens peldē; tādā gadījumā vāks nav jāuzliek. Ja sacepums sakrītas, izgāžot uz šķīvja, tad pārlej ar glazūru. Skārda formas liek verdošā ūdenī, bet porcelāna — aukstā. Vārīšanas laiku skaita no tā brīža, kad ūdens sāk vārīties. Iztvaikotais ūdens jāpapildina no jauna ar karsu ūdeni.

PUDIŅU GLAZŪRA

¼ mārc. pūdercukura, 1 olbaltums, 1 tēj. kar. citrona sulas.

Izsijātu pūdercukuru samaisa ar olbaltumu, pieliekot citrona sulu, maisa, kamēr masa kļūst balta un bieza, tad pārziež pudiņam, ieliek cepeškrāsnī un dažas minūtes apžāvē.

RĪSU PUDIŅŠ

250 gr. rīsu, ¾ ltr. piena, 4 olas, 15 saldās un 10 rūgtās mandeles, ½ sarīvēta citrona miza, ⅛ tēj. kar. kanēļa, 3 graudiņi kardemona, 60 gr. sviesta, 50 gr. cukura

Labi nomazgātus rīsus vāra ar nedaudz ūdens, tad pielej verdošu pienu, pieliek sviestu un noliek uz plīts malas. Sautē aizvākotā traukā.

Mandeles noplaucē un noņem mizu, sarīvē, sagrūž kardemonu. Olu dzeltenumus sakuļ ar cukuru un visu pieliek rīsiem, līdz ar pārējām garšvielām. Tad iecilā saputotus olu baltumus. Liek ar sviestu ieziestā formā, iekaisot cukuru. Vāra ūdens peldē vienu līdz 1¼ stundai.

Dod klāt augļu vai vīna mērci.

RĪSU SACEPUMS

250 gr. rīsu, ¾ ltr. piena, 3 olas. 60 gr. sviesta, ½ citrona, mazliet sāls, 50 gr. rozīņu, 1 ēd. kar. kiršu ilkiera.

Nomazgātus rīsus vāra pienā mīkstus tā, lai graudi paliktu veseli, tad atdzesē. Sviestu, cukuru, olu dzeltenumus un sarīvēto citrona mizu samaisa ar rīsiem. Beidzot iecilā saputotos olu baltumus. Gatavo masu liek sagatavotā formā un cep vienu stundu cepeškrāsnī.

Ja vēlas, sacepumam var arī pielikt 50 gr. kokusa šķaidziņu, kas pavāiro tā garšu.

MANNĀ PUDIŅŠ

150 gr. mannā, 1 ltr. piena, 40 gr. sviesta, 50 gr. cukura, 4 olas, ½ sārīvēta citrona miza, 50 gr. sasmalcinātu riekstu vai mandeļu.

Pienu ar sviestu uzvāra un maisot pieber mannā un vāra apm. 10 min. biezā putrā. Mazliet atdzesē un piejauc sakultus olu dzeltenumus, citrona mizu un sasmalcinātos riekstus vai mandeles.

Kad masa ir atdzisusi, iecilā saputotus olu baltumus. Ieliež formu ar sviestu, izkaisa ar rīvmaizi vai cukuru, ieliek sagatavoto masu un vāra ūdens peldē vienu stundu.

Ja cep cepeškrāsnī, tad 20 minūšu. Dod klāt augļu mērci.

MANNĀ PUDIŅŠ AR AUGĻIEM

Iepriekšējai receptei minētai un sagatavotai masai riekstu vai mandeļu vietā liek 150-200 gr. svaigu no kauliņiem atbrīvotu ķiršu, aprikožu vai šķēlēs sagrieztu ābolu.

ĀBOLU PUDIŅŠ

2 mārc. ābolu, ¼ tēj. kar. kanēļa, 2 olas, ½ ltr. ūdens, 300 gr. miltu, ½ mārc. sviesta, 50 gr. cukura.

Ābolus nomizo un sagriež šķēlītēs, pārkaisa ar cukuru un kanēli. No ūdens, olām, sviesta un miltiem pagatavo mīklu, kuru apstrādā tāpat kā sviesta mīklu.

Servjeti iezież ar sviestu un uzklāj izveltnēto mīklu. Saliek ābolus, saņem servjetes galus kopā un sasien, vāra ūdens peldē līdz divām stundām.

Dod klāt izkausētu sviestu.

ĀBOLU SACEPUMS

150 gr. baltmaizes, ½ ltr. salda krējuma, 5 olas, 100 gr. cukura, ½ citrona miza, 2 mārc. āboli

Baltmaizei norīvē garozas un izmērcē saldā krējumā. Olu dzeltenumus saputo ar cukuru, piejauc izmērcētai baltmaizei. Pieliek sarīvētu citrona mizu, nomizotus un plānās šķēlēs sagrieztus ābolus, beidzot iecilā saputotus olu baltumus. Masu liek sagatavotā formā un cep apmēram 45 minūtes.

Pasniedz galdā ar saldu krējumu.

ĀBOLU SACEPUMS

Ņem vidēja lieluma ābolu formu un iezież labi ar sviestu. Formas pamatā gar malām saliek šķēlītēs sagrieztu saldu baltmaizi. Vidū liek nomizotus un smalki sagrieztus ābolus, pa starpām iekaisot cukuru, kanēli un nomazgātas korintes, virsu noklāj ar maizes šķēlītēm. Cep mērenā krāsnī 1½ stundas.

Tad sacepumu izgāž uz šķīvja, pārlej ar glāzi baltvīna vai ruma un pārkaisa cukuru.

Pasniedz galdā aukstu vai siltu ar saldu krējumu.

KURZEMES HERCOGA PUDIŅŠ

½ ltr. salda krējuma, 100 gr. sviesta, 100 gr. miltu, 12 olu, 120 gr. cukura, 50 gr. saldo mandeļu.

Krējumu ar sviestu uzvāra, maisot pievieno miltus un karsē uz lēnas uguns tik ilgi, kamēr masa kļūst bieza, tad atdzesē. Pieliek sakultus olu dzeltenumus ar cukuru un nomizotas un sarīvētas mandeles. Beidzot iecilā saputotos olu baltumus.

Liek sagatavotā formā un vāra ūdens peldē apm. 3 stundas.

Galdā pasniedz ar augļu mērci.

RUPJĀS MAIZES PUDIŅŠ

8 olas 100 gr. cukura, 50 gr. saldo mandeļu, 10 rūgtās mandeles, 1 citrona sarīvēta miza, 1 ēd. kar. sagrieztu, iecukurotu pomerančmizu, ½ tēj. kar. muskatzieda, 1-2 sagrūstu krustnagliņu, 100 gr. sarīvētas rupjmaizes, 2 ēd. kar. sarkanvīna.

Olu dzeltenumus saputo ar cukuru, pieliek nomizotās mandeles, citrona un pomerančmizas līdz ar pārējām garšas vielām. Visu labi izmaisa un piejauc sarīvēto rudzu maizi, pielej vīnu un pēdīgi iecilā saputotus olu baltumus. Masu iepilda iepriekš sagatavotā formā un vāra ūdens peldē 1-1½ stundas.

Pasniedz galdā ar vīna mērci.

RUPJĀS MAIZES SACEPUMS AR ĀBOLIEM

Sacepumam ņem sacietējušu rupjmaizi bez garozas, to sarīvē.

Formu iezież ar sviestu, kārtām liek sarīvēto maizi, uzliek sviesta piciņas, tad nomizotus un šķēlītēs sagrieztus ābolus sajauktus ar cukuru un kanēli, tā atkārto, kamēr forma pilna. Pārlej ½ pud. baltvīna un uzliek sviesta piciņas.

Īsi pirms gatavības, ja vēlas, sacepumam var pārliet olu, cukura un skāba krējuma maisījumu. Ieliek atpakaļ cepeškrāsnī un cep gaiši brūnu.

Dod klāt saldu krējumu.

ŠOKOLĀDES PUDIŅŠ

¼ ltr. salda krējuma, 50. gr. baltmaizes, 6 olas, 200 gr. sarīvētas šokolādes, 3 graudiņi kardemona, 150 gr. cukura, 100 gr. sviesta, mazliet sāls.

Krējumu ar sviestu uzvāra, pieliek pienā izmērcētu baltmaizi (bez garozas) un uz lēnas uguns maisa, līdz baltmaize top kā mīkla, tad pieliek šokolādi un maisa, kamēr izkususi. Vēl karstai masai pieliek sakultos olu dzeltenumus ar cukuru un garšvielas.

Kad masa atdzisusi, iecilā saputotus olu baltumus un liek sagatavotā formā.

Vāra ūdens peldē vienu stundu. Galdā pasniedz ar vaniļas vai šokolādes mērci.

ŠOKOLĀDES SACEPUMS

Ņem augšā minēto daudzumu. Baltmaizi (bez garozas) izmērcē pienā, piejauc sakultus olu dzeltenumus, sarīvētu šokolādi, cukuru, saldu krējumu un garšvielas. Iecilā saputotos olu baltumus un liek sagatavotā formā.

Cep cepeškrāsnī apm. pusstundu. Galdā pasniedz ar vaniļas mērci.

SVARI UN MĒRI

Vienā nolīdzinātā kafijas tasē ietelp 0,25 ltr. šķidruma, sviesta — 225 gr., tauku — 235 gr., auzu pārslu — 85 gr., miltu — 110 gr., ellas — 185 gr., sāls — 130 gr., ūdens — 225 gr., smalkā cukura — 185 gr., pūdercukura — 200 gr.

1 nolīdzinātā ēdamkarotē sviesta — 15 gr., auzu pārslu — 5 gr., kakao — 5 gr., miltu — 10 gr., rīsu — 20 gr., tauku 17 gr., smalkā cukura 15 gr., maltas kafijas — 5 gr.

AMERIKAŅU SVARI

Unce — 28,35 gr., paints (pint) — 0, 57 litra, kvarts — 1,13 ltr., galons — 4 kvarti, 4,54 ltr., mārciņa (lb) 16 unces — 453,59 gr.

Izmantojiet izdevību
PIRKT
saderināšanās un laulību gredzenus
LĒTĀK!
Zeltkalis
A. ĶIVLENIEKS
12 Raglan Ave, Toronto,
Tel. LO 4219

Dāmu vakara tērpus un līgavu tērpus izīrē
NINA KOCHS
145 DOWLING AVE, TORONTO,
Tel. LA 3487
Bagātīga izvēle — lētas cenas
(405)

Latviešu dāmas! Eiropas friziere
Kapsi's Hair Styling
118 MAC PHERSON AVE.
Starp Yonge St. un Avenue Rd.
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

NOSŪTA PACIŅAS AIZ DZELZS AIZKARA
tieši no Kanadas vai arī no Anglijas. Garantēta piegāde. Jaunas un lietotas mantas, kā arī medikamentus, apavus, pārtikas preces un drēbes.
Lūdz apmeklēt un pieprasīt pēc cenrāža.
100% apmierinājums.
Kvītējumi no sūtījumu saņēmēja.

YANA FABRICS

698 QUEEN ST., W., TORONTO, ONT.
Tel. EM 8-9527
Plaša izvēle. Vienīgā firma, kas sūta tieši no Kanadas

R. BLAUMAŅA
KOPOTI RAKSTI
8., 9., 10. sējumi,
ies. $11.60
Dabūjami
DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON ST., TORONTO

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

SKOLAS

Nožēlojamā stāvoklī nolaista Rīgas pilsētas 73. septiņgadīgā skola Majoros. Jau vairākus gadus tur ieradās dažādas komisijas un rakstīja aktus, ka skola nonākusi sabrukuma stāvoklī. Šā gada martā daļu telpu jau slēdza un skolu sašaurināja. Ne pilsētas Izplidu komitejai, ne tās izglītības nod. vadītājam b. Ģībietim nebija noslēpums, ka skola vairs nevar normāli darboties. Un tomēr tikai š. g. 13. jūlijā nolīga ar Jūrmalas vasarnīcu tresta remonta kantori, ka skolu sāks remontēt 15. jūlijā un beigs 31. decembrī. Pie daudzajiem aktiem pievienoja vēl vienu papīru, bet skolas ēkas bojājumus ar šiem papīriem nevar aizbāzt.

Tagad skolas ēkas lielākai daļai noplēsts jumts un griesti, izjauktas augšējā stāvā sienas... Bet remonta projekti sastādīti tik nevīžīgi un bezjēdzīgi, ka pat nav īsti skaidrs, kas te vēl jānojauc. Par atjaunošanu vēl nav ko domāt. Nav vēl pat sagādāti kieģeļi un citi materiāli. Nav arī būvkantorim mūrnieku, kas nojauktās sienas atjaunos. Bet — īist lietus, apakšstāvā telpas izskalo un galīgi sabojā.

Visapkārt skolai gružu kalni...

Šajā postažā tomēr ar 1. septembri sāka mācības. Kāda gan te mācīšanās - putekļos, caurvējā, trokšņos?!

Elejas rajonā Jēkabnieku 1. septiņgadīgajai skolai jumts caurs, lietus un ziemas atkušņa laikā bojājas telpas, izskalojas sienas, griesti kļūst plankumaini. Tomēr jumtam materiālu nav. Tilžas vidusskolā remonts aizkavējas, daudzas dienas amatnieki sēž bez darba, jo nepieved materiālus!.. — Baldones rajonā tikai pāris skolas ir pilnīgi apgādātas ar kurināmo, bet vairākām augusta vidū vēl nebija pievesta ne šķila. Rajona rūpniecības kombināta vadītāji gan prata iekasēt naudu par malkas pievešanu visām skolām, bet pašu piegādi noorganizēt neprot vai negrib..." (Cīņa, 23. 8. 55.).

Visiem skolas vecuma bērniem sekmīgi jāmācās. ...Lai gan kopējais iedzīvotāju skaits mūsu republikas galvaspilsētā diendienā palielinās, **skolēnu skaits ik mācības gada beigās samazinās par vairākiem tūkstošiem** (pag. gadā par 2.189)... Gandrīz 2.000 skolēnu mācību gada laikā izstājās no strādnieku jaunatnes vidusskolām. Līdzīgs stāvoklis bija arī Alūksnes Grīvas, Zilupes, Valkas, Cēsu, Rēzeknes, Ogres rajonā. Ar šādu neciešamu stāvokli obligātās izglītības reālizēšanā tomēr daļa vietējo izpildkomiteju un tautas izglītības nodaļu samierinājās... Ogres rajonā vairāk kā 200 jaunlešu no klasēs, pārtraukuši mācības...

Katrs bērns, ko šodien neiesaistām skolā vai kas izstājas no skolas, nepabeidzis 7. klasi, rīt vai parīt mums sagādās vēl lielākas grūtības, aizkavējot pāreju uz vispārējo vidējo izglītību... Skolotāju apspriežu dalībnieki Zilupēs, Balvu, Kuldīgas, Gaujienas u. c. rajonos šogad pamatoti kritizēja vietējās veselības aizsardzības iestādes un skolu ārstus, kas līdz šim maz rūpējās par skolēnu medicīnisko kontroli." (C. 11. 9. 55.).

Ārzemju valodu mācīšana. Vispārējās izgl. skolās pie mums māca ārzemju valodu no 5. kl., bet augstskolās no 1.-4. kursam. Tomēr pēc 10 gadu mācībām jaunie speciālisti nespēj lasīt ārzemju literatūruu savā speciālitātē. Pēdējos gados visos mācību posmos palielinājusies vienaldzība pret ārzemju valodu mācīšanu. KFPSR no 1934.-1954. g. vidusskolās stundu skaits ārzemju valodai samacinājies no 954 uz 727, bet sākot ar šogadu tikai 663 stundas. Augstskolās (ne valodu) no 270 uz 140. Ir zināms, ka daudzās skolās, sevišķi uz laukiem, ārzemju valodu nemaz nemāca, bet daudzās citās skolās, to māca nespeciālisti. Studenti augstskolā bieži izvēlas citu ārzemju valodu nekā mācījušies vidusskolā. Otro valodu 130 stundās viņi neiemācās, bet pirmo aizmirst... Augstākās izglītības ministrija pastiprināti ievieš grupu nodarbību vietā literatūras tulkošanu ieskaites veidā..." (Izvestija, 15. 9. 55.).

VELOSIPĒDU RUPNĪCA SARKANA ZVAIGZNE

Kaut gan apmēram viena trešdaļa virpu strādā divdesmit un vairāk gadu, tomēr ražošanas iekārtas modernizēšanai rūpnīcā nevelti pietiekamu uzmanību. Uzņēmuma organizātoriski tehnisko pasākumu plānā pērn bija paredzēts tikai viens pasākums darba galdu modernizācijā. Taču arī tas palika neizdarīts...

Uzņēmumā vērtīgus darba galdus un mašīnas gadiem ilgi tur noliktavās, kur tie noveco. Otra pusgada sākumā rūpnīcā bija desmitiem šādu neuzstādītu darba galdu un mašīnu...

Izvilkumi no Cīņas

Piezīme: Chaoss, ko padomju dzīvē izraisījusi varmācības sistēma, kā redzam no šiem ziņojumiem, ne tikai grauj saimniecību, bet arī katastrofāli atsaucas uz skolu uz izglītību. Pati vadība „sociālisma" valstī, kvalificējot nepārtraukti pieaugušās nekārtības, arvien biežāk sāk lietot jēdzienus „neprot" vai „negrib". Tā ir pasīvās pretestības izpausme, ko varas līdzekļiem nevar vairs ierobežot.

MĀRTIŅU VAKARS

Piektdien, 11. nov., plkst. 8 vakarā **COLUMBUS ZĀLĒ** (Sherbourne & Linden St)

GALDIŅI • PILNA BUFETE • MĀRTIŅU ZOSS

Silti un auksti uzkožamie no A. Kristapsona

DEJA PIE LABAS MŪZIKAS LĪDZ PLKST. 1 NAKTĪ

Apmeklēt lūdz TLB un TLSpK

DV NIAGARA FALLS NODAĻA

rīko sestdien, 5. novembrī, pl. 7.30 vakarā
Ugunsdzēsēju zālē Dunn St. 1786 rīko

MĀRTIŅU BALLI

Vakaru ar jautriem priekšnesumiem kuplinās DV Hamiltonas drāmatiskās trupas aktieŗi.

MĀRTIŅU ZOSS • BUFETE

Ieeja $1.25 no personas

DV KIČENERAS — VATERLO

3 GADU DARBĪBAS ATCERES VAKARS

Sestdien, š. g. 5. novembrī, plkst. 6.30 vakarā, 1405 King St. E, Barkeley Square zālē, Kičenerā

PROGRAMMA: 1. Svētku akts. 2. Priekšnesumi: A. Skudra-Kārkliņa (soprāns). 3. Saviesīgs vakars

Veco un jauno laiku dejas spēlēs VEGNERA (Wegner) deju kapella

GALDIŅI — ATSPIRDZINĀJUMI

Ieejas maksa: kungiem $1.25, dāmām $0.75.

DV KIČENERAS - VATERLO NODAĻA

Ing. M. MARDI'S AUTOVADĪŠANAS SKOLA

337 Palmerston Blvd., Apt. D., tel. WA 4-8219, Toronto
Automatisko un standarta transmisiju auto

LUNSKY WA 1-3924

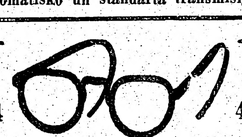

OPTIĶIS 470 College St.

Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās

Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

V. KARKLIŅŠ
TEIKA PAR SEPTIŅIEM KUĢIEM
492 lpp. $4.00

M. VĒTRAS
DIV' DŪJIŅAS
108 lpp. $2.20

A. SPRŪDŽS
ASARU LIEKŅA
139 lpp. $2.35

A. SPRŪDŽS
DAUGAVAS VĒJI
250 lpp. $2.80

O. GULLVOGS
TAS SĀKĀS JĀŅU NAKTĪ
103 lpp. Ies. $2.80, broš. $2.20

P. ROZĪTIS
ZEMES PRIEKS
343 lpp. $3.80

VILMA BĒRTIŅA
PAVĀRU GRĀMATA
290 lpp. $3.00

DZ. ZEBERIŅA
ĢIMENES PAVARDS
432 lpp. $4.20

V. fon HEIDENSTAMS
KAROLIEŠI
372 lpp. $3.80

E. M. REMARKS
LAIKS MĪLĒT, LAIKS MIRT
336 lpp. $3.60

M. ZEBERIŅŠ
DVĒSEĻU RAUDZĪTĀJS
242 lpp. $3.40

LATV. TAUTAS PASAKAS PAR SĒRDIENĪTI
$2.80

K. LESIŅŠ
AKLĀ IELA
184 lpp. $2.60

Almanachs 1956. gadam $1.00

Sienas kalendārs ar Latvijas skatiem $0.50

Pasūtinot pa pastu 3 grāmatas plūs kalendāru no šī sludinājuma, pasta izdevumi nav jāmaksā

DV GRĀMATNĪCA

123 HURON ST., TORONTO, ONT.

MELODY THEATRE

344 COLLEGE ST., TORONTO, WA 2-6319

PAGARINĀTA

līdz trešd, 9. nov. (iesk.), Darbdienās 6.05 un 8.30, sestdienās 2.05, 4.45, 7.00 un 9.15 vakarā.

DEJOJOŠĀ SIRDS

(Uzraksti angļu valodā)

Apburīga spēle par veciem, labiem laikiem. Jauka filma lieliskās krāsās ar jautrām melodijām, aizraujošām dejām un īkšmu kņadu ap mīlestību, slavu un laimi. Šī filma sniedz neaizmirstamu, vienreizīgi lielu pārdzīvojumu.

Galvenajās lomās: Pauls Herbigers, Gertrūde Kikelmane, Herta Štāle, Gunars Mellers, Marija Triss u. c. Piedalās deju solisti no Berlīnes un Kopenhāgenas operām. Piedevām jaunākais nedēļas apskats: Skats pasaulē. Katru ceturtdienu jauna programma. Mūsu nākošā filma: Mīlestības gūstā

Frank Vass B.A.

ADVOKATS — NOTARS
455 Spadina Ave, Apt. 408
COLLEGE un SPADINA ielu stūri
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112

KANADAS GALVENĀ VAKARA TĒRPU IZIRĒŠANA

Izīrē vakara tērpus katrai vajadzībai

Jaunākā stilē, ieskaitot piederumus

Labi pieguloši

Jaunas zemas cenas

556 YONGE (pie Wellesley) Tel. WA 2-3270
256 COLLEGE (pie Spadina) Tel. WA 2-0991

Ja kāds ko zinātu par

ANDREJU LEMPS,

kas pēdējoreiz redzēts Daugavpilī ap 1941. g. 23. maiju, lūdz rakstīt

FRANK VASS,
Barrister and Solicitor,
455 Spadina Ave,
Toronto, Ont., Canada

IRĒNU GRAPMANI no Rīgas, **JĀNI NEPARTU** no Bērzes pag. lūdz atsaukties. Ziņas no dzimtenes. Rakstīt

K. BENCONAM, 149 Wright Ave, Toronto, Ont., Canada.

IZĪRĒJAMS 3 istabu dzīvoklis ar virtuvi un vannas istabu. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, sestdien un svētdien visu dienu GE 5515, Toronto. (970)

QUEEN — BEACH rajonā izīrējamas 3 istabas un virtuve. Gāzes plīts — vai 2 istabas un virtuve un 1 istaba atsevišķi. Tel. OX 1-2429, Toronto. (983)

IZĪRĒJAMAS trīs atsevišķas istabas un virtuve. GE 4642, Toronto. (980)

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA JUMS PIEDĀVĀ:

DŽOVANNI BOKAČO
DEKAMERONS I-II
Katra grāmata $5.80, ies.

No mēra apdraudētas pilsētas izbēgušo dēku stāsti sagādās jums rudens vakaros aizraujošu lasāmvielu. Šīs klasiskās noveles nedrīkst trūkt nevienā labas literātūras cienītāja grāmatu plauktā.

JĀNIS VESELIS
SAULES KAPSĒTA
$2.50

Mūsu ievērojamais romānists šai savā darbā saistoši tēlo cilvēka cīņu ar dabas varenību, spēcīgās krāsās triepdams īpatnēju raksturu un likteņu sadursmes.

KUNTS LESIŅŠ
AKLĀ IELA
$2.60

Ar rezignētu smaidu vērodams dzīvi, Knuts Lesiņš kļuvis par mūsdienu latviešu spilgtāko novelistu, katrā savā darbā aizraudams lasītājus ar spilgtu stāstījumu, jauku humoru un asprātīgām prātulām.

ARTURS BĒRZIŅŠ
J. ALUNĀNS
$3.50

Pazīstamais teātŗa kritiķis un literātūras vēsturnieks Arturs Bērziņš šai grāmatā saistoši tēlo latviešu teātŗa tēva J. Alunāna mūža gaitas un darbu, kas visnotaļ saistījušās ar latviešu teātŗa izveidošanos. Neaizstājama lasāmviela mūsu trimdas teātŗa ansambļa dalībniekiem!

Visi pasūtinājumi adresējami DV Ont., Canada grāmatnīcai, 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada

---

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba pilsētas rietumos. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā ME 5193, Toronto.

IZĪRĒJAMA atsevišķa mēbelēta istaba labā rajonā vienai personai. Zvanīt katrā laikā LA 7594, Toronto. (925)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu. Zvanīt LO 5235, Toronto. (982)

S. VASARĀJA TRANSPORTA UZŅĒMUMS (BALTIC MOVERS)

Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury

Lūdz zvanīt OL 1403

30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

ESIET MODERNI!

Pārslēdzieties uz gāzi! (Zemās cenas jau spēkā)

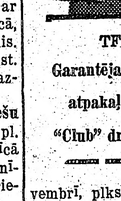

BRYANT

Red "D" ūdens sildītājs $129.00 ierīkots

Silta gaisa vai silta ūdens apsildīšana

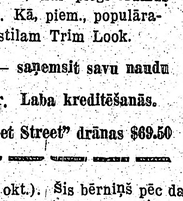

60 mēnešu nomaksa

BEZ IEMAKSAS

36 mēnešu nomaksa

Ierīkošanu pārskata Consumer's Gas Co

24 gadu apkures ierīkošanas pieredze ir mūsu garantija

GARNEY & COMPANY

15 Barton Ave, ME 2554, Toronto

SPECIĀLS

Iepērcieties ar labsajūtu lielākajā britu ražojumu pārstāvībā Kanadā.
Esiet mājīgi un izskatīgi ģērbjoties.
Tas jums iespējams tikai par

TIP TOP drānas pēc mēra gatavotas 2 gab. uzv. $59.50

Jūs varat paļauties uz

TIP TOP TAILORS

kas ir lielākā pēc mēra apģērbu gatavotāja firma Kanadā. Paši izvēlieties britu vilnas audumus. Apģērbi tiek gatavoti pēc jūsu auguma izmēriem, kur piegriezumus izdara ar roku. Kā, piem., populārajam Kanadas stilam Trim Look.

TF-55-6

Garantējam, ka būsit apmierināti, ja ne — saņemsit savu naudu atpakaļ. TIP TOP pārstāvības ir visur. Laba kreditēšanās.

"Club" drānas $49.50 **"Fleet Street" drānas $69.50**

BAZNĪCAS ZIŅAS

NUJORKĀ

Betīēmes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn. Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 3 pp. māc. R. Zariņa vadībā. Apm. reizi mēnesī dievgalds. Ērģelnieks Bruno Skulte.

Svētdienas skola mazākiem bērniem katru svētdienu baznīcas apakšējā zālē no plkst. 2.30-5 pp. Pārzinis K. Karlovics. Skolas vecākās klases turpat sestdienās no pl. 12-3 dienā.

Jaunīešu iesvēte un dievgalds Reformācijas svētkos svētdien, 30. oktobrī, plkst. 1 dienā, t. i. divas stundas agrāk nekā parasts. Abi mācītāji, solistes Ilga Muntere, Annija Vītola un Kārlis Munters, čello

Sv. Toma baznīca Bronksā, 175. ielas un Topping Ave stūrī starp Grand Concourse un Webster Ave.

Dievkalpojumi divi reizes mēnesī, māc. A. Ozola vadībā:

a) katra mēneša otrā svētdienā plkst. 9.30 no rīta, dievgalda reizēs jau plkst. 9: b) katra mēneša 4 svētdienā plkst. 6 vakarā.

Pie ērģelēm brīvmāksliniece Rita Pētersone.

Skola darbojas sestdienās no pl. 2-5 pēcpusdienā baznīcas apakšējā zālē; pārzinis Fr. Kurats.

Džamaikā Mūsu Pestītāja (Our Saviour) luter. bazn. 90-04 175-th St., Jamaica, N.Y. (starp Hillside un Jamaica Ave). Mūsu draudzes dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā plkst. 6 vak. Šīnī rudenī: 9. okt., 13. nov. un 13. dec.

Ērģelniece Velta Anševica. Turpat katru sestdienu skola bērniem. Pārzine Liga Liepa, tel. AX 7-9417.

Port Vašingtonā Mūsu Pestītāja (Our Saviour) lut. bazn. 8 Franklin Ave, Port Washington, L.I., NY. Dievkalpojumi divi reizes mēnesī: katra mēneša pirmā un trešā svētdienā, plkst. 2. Māc. F. Treus, 101 Fairview Ave; PO 7-1690.

ČIKAGĀ

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi **Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā** — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp., bet augusta un septembŗa mēnešos — ik pārnedēļas.

Māc. G. Straumanis latv. ev.-lut. Jāņa draudzē Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums 18. novembrī, plkst. 6.15 vakarā.

Māc. A. Sudārs, 1030 - 30 Ave, Bellwood, Ill

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Čikāgas latv. ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.

Sestdien, 5. novembrī, plkst. 7 vakarā Bībeles stunda.

Svētdien, 6. novembrī, pl. 10 bērnu dievkalp., plkst. 11 dievkalpojums pieaugušiem, māc. A. Rautenšilds. Svētdienas skola no pl. 11-1.30.

Pāvila Kirsona Meivudā, Ill. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzē

6. novembrī dievkalpojums plkst. 10.30 no rīta.

18. novembrī, plkst. 8 vak. Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums. Soliste Laima Bite.

20. novembrī Mirušo piemiņas dievkalpojums plkst. 10.30 no rīta. Solists Ernests Kupcis.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

6. novembrī, plkst. 6.00 vakarā jaunatnes pulciņa priekšnesumi.

13. novembrī, plkst. 4 pp. Latviešu literārās biedrības illustrēts priekšlasījums par tematu „2. pasaules izstāde Čikāgā", bet plkst. 6 vakarā skaņu filmas Dieva atklāsme atomos izrāde.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave. tel. 4-4619.

Dievkalpojumi:

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansingā, Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel 4-0302).

Māc. V. Sēlers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Niagarā 6. novembrī, plkst. 2 pp. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.; N. Reformācijas svētku dievkalp.

Londonā, 13. nov., plkst. 4 pp. Trīsvienības baznīcā Reformācijas svētku dievkalpojums.

Londonā, 18. nov. plkst. 8 vak., Trīsvienības baznīcā 18. novembŗa atceres dievkalpojums.

Velandē, 20. novembrī, plkst. 1 pp. Ungāru baznīcā 18. nov. atceres dievkalpojums.

St. Katarīnēs, 20. novembrī, pl. 3 pp. Kristus baznīcā 18. novembŗa atceres dievkalpojums.

Londonā, 27. nov. plkst. 4 pp. 1. adventes dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St. Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī. Telefons — WA 4-1563.

Svētdien, 6. novembrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums.

Svētdien, 13. novembrī, plkst. 11 no rīta dievkalpojums.

Latvijas valsts dibināšanas svētku dievkalpojums piektd., 18. novembrī, plkst. 8 vakarā.

18. nov. dievkalpojumā sv. Andreja baznīcā dziedās vīru dubultkvartets Kalvis.

Svētdien, 20. nov., mirušo piemiņas svētku dievkalpojums ar dievgaldu, plkst. 4 pp.

Dziedās draudzes koris.

Svētdien, 27. nov., 1. adventa dievkalpojums plkst. 11 rītā.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Priedis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa latviešu ev.-lut. draudzē Toronto

6. novembrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā, māc. A. Lūsis.

13. novembrī, plkst. 4 pp Bērnu dievkalpojums Jāņa banīcā, māc. A. Lūsis.

Pēc dievkalpojuma turpat baznīcā reliģiska satura krāsu filmas izrāde.

18. novembrī, plkst. 8.00 vakarā Latvijas valsts dibināšanas svētku atceres dievkalpojums sv. Jāņa bcā, māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis.

20. novembrī, Mirušo piemiņas dienā, plkst. 4 pp dievkalpojums ar dievgaldu Trīsvienības baznīcā, māc. A. Lūsis un māc. A. Briedis.

27. novembrī, 1. adventā, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, māc. A. Briedis.

Dievkalpojums Ontario latviešu pagastā sestdien, 6. novembrī, pl. 11 no rīta, Bethel United baznīcā pie Dundalkas (kaimiņos V. Zvanītāja saimniecībai). Māc. A. Briedis.

Brampčonā — Latviešu ev.-lut. draudzes Latvijas valsts dibināšanas svētku atceres dievkalpojums, svētdien, 13. novembrī, plkst. 1.30 dienā. Grace United bazn., māc. A. Briedis.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Ceturtdien, 3. novembrī, plkst. 7 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme, 116 Hughson St. So.

Pirmdien, 4. novembrī, pl. 6.30 vakarā jaunatnes jaunākās grupas sanāksmes mācītāja mājā.

Svētdien, 6. novembrī, plkst. 3 pp. Lāčplēšu dienas dievkalpojums bērniem; plkst. 4 pp. Lāčplēšu dienas dievkalpojums pieaugušiem.

Piektdien, 11. novembrī draudzes bībeles stunda plkst. 7 vakarā, 20 Carrick Ave.

Ceturtdien, 17. novembrī, plkst. 6.30 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme, 116 Hughson St. S.

Māc. Artūrs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

6. novembrī, plkst. 9.45 — Dievkalpojums.

13. novembrī, plkst. 9.45 — Lūgšanas un bībeles stunda.

18. novembrī, piektdien, plkst. 8 vakarā Valsts svētku dievkalpojums.

20. novembrī, plkst. 9.45 — dievkalpojums — Mirušo piemiņas diena (ar dievgaldu).

27. novembrī, plkst. 9.45 (1. adventes svētdiena), Lūgšanas un bībeles stunda.

Svētdienas skola ik svētdienas, plkst. 10.45.

Kičenerā dievkalpojums 20. novembrī, plkst. 2 dienā (ar dievgaldu).

Māc. Ed. Ķeņģis, 153 Bancfort Dr. **Sudbury,** Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 6. novembrī, plkst. 13 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.), dievkalpojums.

Kirklandleikā, svētdien, 13. novembrī, plkst. 8.45 lut. baznīcā — valsts svētku atceres dievkalpojums ar sv. vakarēdienu.

Virdžinijtaunā, svētdien, 13. novembrī, plkst. 14 anglikāņu baznīcā Valsts svētku atceres dievkalpojums ar sv. vakarēdienu.

Norandā, svētdien, 13. novembrī United baznīcā pl. 17 Valsts svētku dievkalpojums ar sv. vakarēdienu.

Sadberijā, svētdien, 20. novembrī, plkst. 13 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) Valsts svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma svētku akts ar attiecīgu programmu.

Norsbejā, svētdien, 6. novembrī, plkst. 17 Luterāņu baznīcā dievkalpojums.

Timminsā, svētdien, 27. novembrī, plkst. 15 lut. baznīcā dievkalpojums.

Kristīts Sadberijā: Jānis Alfreds Ansons, Alfreda un Ievas dēls.

Kristīts Virdžinijtaunā: Viktors Juris Saulgriezis, Juŗa un Martas dēls (16. okt.). Šis bērniņš pēc dažām dienām traģiskā nāvē mira un tika apbedīts 22. oktobrī.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 12 Ave. Vancouver, B.C.

Dievkalpojums 6. un 13. novembrī, plkst. 3 pp.

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man. SU 3-5463.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

TORONTO LATVIEŠU MISIONS

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā, People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14. tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ .....

līdz ..... ar ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

ABONEŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI 20 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-2363

LATVIEŠU PĀRBAUDĪJUMU PROGRAMMAS ARĪ MAZSKAUTIEM

Jau pirms gada skautu organizācijas vadība apstiprināja t. s. Skautu programmas — latvisko pārbaudījumu vielu skautiem. To jau veikuši vairāki zēni Austrālijā un ASV, tā iegūstot tiesību nēsāt īpašu saktas veidīgu atšķiru pie skautu formas tērpa. Tagad šāda latvisko pārbaudījumu programma apstiprināta arī skautu organizācijas jaunākajai darbības nozarei — mazskautiem. Latvisko pārbaudījumu programmas veikušie mazskauti var savu formas tērpa kaklautu sastiprināt ar īpšu latvisku gredzenu. Šie gredzeni būs trejādi: zemāko pārbaudījumu izturējušais makskauti iegūs staburadzēna nosaukumu un tiesību nesāt seno letgaļu vēlā dzelzs laikmeta vīto gredzenu ar osiņām galos. Nākošo, raženā staburedzēna pārbaudījumu izturējušam mazskautam būs tiesība pie šī gredzena piestiprināt vienu pakariņu,bet diženā staburadzēna pārbaudījumu veikušais savu kaklauta gredzenu varēs rotāt jau divi piekariņiem.

Lai varētu iegūt zemākā pārbaudījuma atšķiru un raženā stabradzēna nosaukumu, zēniem, starp citu jāzina un jāveic sekojošais:

jāiet latviešu papildskolā; ja tādas tuvumā nav, tad jāmācās mājās latviski lasīt un rakstīt. Esot kopā tikai ar latviešu zēniem, jāsarunājas vienīgi latviski. Jāzina, kur atrodas Latvija, kādas tur lielākās upes, pilsētas. Īsi jāpastāsta, kā atšķiras daba un laužu dzīve Latvijā no tagadējās dzīves vietas. Jāpastāsta, kāpēc latvieši svin 18. novembri un piemin 14. jūniju. Prast trīs tautas dziesmas pareizās melodijās; pastāstīt trīs tautas pasakas un izlasīt kādam mazākam latviešu zēnam vai meitenei vienu latviešu tautas pasaku. Bez šīm, nule pieminētajām prasībām, ir jāveic arī citi praktiski pienākumi un darbiņi, un tikai tad zēns iegūst tiesību nēsāt skaisto kaklauta gredzenu.

Sīkākās pārbaudījumu programmas Latviešu skautu priekšnieks izsludinājis jaunākajā apkārtrakstā un tas piesūtīts vienību priekšniekiem. No skautu vadītāju un arī zēnu vecāku atsaucības un atbalsta atkarāsies šo jauko un vērtīgo programmu iedzīvināšana skautu darbā un vienībās. — **Inf.**

SKAUTI GRAND RAPIDOS

Skrundas 14. skautu vienības pēdējā laika zīmīgākie notikumi bija piedalīšanās Lielās ielejas apgabala „evakuācijas" nometnē Džonsona parkā un vienības gadskārtējā inspekcija, kuru izdarīja vienības labvēlis Toms Šelbijs.

Grand Rapidu latviešu skautiem un gaidām vienā no pēdējām kopējām sanāksmēm tika demonstrēta 8. pasaules skautu džamborejas filma, ko papildināja foto uzņēmumi uz ekrāna, tāpat skautu, dižskautu un vadītāju paskaidrojumi par džamborejas norisi, iespaidiem un latviešu skautu piedalīšanos. Kopējā vērotāju pulkā bija arī mazās guntiņas, mazskauti un vairāki vecākās paaudzes pārstāvji.

Skrundas 14. skautu pulciņā trīs skauti izturējuši attiecīgus pārbaudījumus un ieguvuši Modrības skauta nosaukumu. Šie centīgie latviešu zēni ir sekojoši: virskopnieks Gunārs Brandts, skauts Juris Kalniņš un skauts Lauris Kalniņš. Modrības skautu pārbaudes notiek ASV jendas apmēros

V. Z.

LATVIETIS – ANGĻU DRAUDZES MĀCĪTĀJS

Jauns latviešu teologs Jānis Sapiets nule ievests amatā Bervikas pilsētas presbiteriāņu Benkhillas baznīcā, kur viņš turpmāk būs draudzes gans. Bervina atrodas Nortumberlendas grafistē pie Skotijas robežas. Šis ir pirmais šāda veida gadījums Anglijā un laikam trimdā vispār.

1950. gadā viņš pēc studiju beigšanas Belfastē kā luterāņu mācītājs tika ordinēts Skotijas latviešu draudzē. Drīz jaunajam teologam paziņoja, ka šis darbs diez' vai būs ilgstošs, jo latvieši no Skotijas lielā skaitā devās projām. Sapiets nu bija lielas izšķiršanās priekšā. Pēc ilgākām pārdomām viņš 1952. gadā kļuva par skotu presbiteriāņu baznīcas mācītāja amata kandidātu, pildot Edinburgā palīgmācītāja vietu.

Lielbritanijas luterāņu pārvaldes reakcija bija ātra un, no tās viedokļa, arī saprotama. Sapieša vietā iecēla citu latviešu mācītāju (prāv. Fedderu) un pati pārvalde visus „diplomātiskos" sakarus ar Sapieti pārtrauca. Turpretim Lielbritanijas latviešiem šis gadījums pagāja garām gandrīz nemanīts, pat liela daļa Skotijas draudzes locekļu sākumā bija nezinā, kas īsti noticis un kāda visam tam nozīmē.

Tuvāk šis jautājums, šķiet, nebūtu jāiztirzā, kaut vai tādēļ vien, ka tur visai daudz personisku motīvu. Pilnīga „notiesāšana" vai arī pilnīga „attaisnošana" iespējama tikai zinot visus šos motīvus. Bet vai vispār kāda tiesāšana šais lietās vajadzīga un lietderīga? Pieminēsim tikai, ka Sapiets ir triju bērnu tēvs, kam turklāt bija jāuztur tēvs un māte. Vairākkārt viņš draugiem uzsvēris, ka neredz nekādu principālu izšķirību starp luterāņu un presbiteriaņu dogmām, un Divam kalpo kā vieni tā otri.

Sapieša ievešana Berkhillas baznīcas draudzes gana amatā bija visai liels notikums Bervikas mazpilsētiņas apjomā. Svinīgajā aktā, kurā bija ieradies pilsētas galva,presbiteriaņu baznīcas vadība, draudzes un sabiedrības pārstāvji, tika teikti ļoti sirsnīgi un draudzīgi vārdi. Tā draudzes pārstāvis Viltems Tods uzsvēra, ka šī esot viena no nozīmīgākajām dienām viņa mūžā. Latviešu kļūšana par draudzes mācītāju rāda, ka kristiānisms nepazīst zemju robežas.

Sapiets apsveicējiem atbildēja, ka viņam liekoties, ka šis ir laimīgs noslēgums kādam garam un grūtam ceļojumam, kas sācies 1939. gadā. Savā runā viņš tuvāk pastāstīja par Latvijas un latviešu likteņiem kara un pēckara gados. Viņš pieminēja arī savu brāli, kas 1941. gadā deportēts.

Lai nu kā, viens ir skaidrs — Benkhillas draudzes locekļi Bervikā būs ļoti labi informēti par boļševisma draudiem pret kristīgo pasauli un tie tik ļēti nepalausies koeksistences sirēnu dziesmām. To liecina tas, ka Sapiets līdz šim izmantojis ikvienu iespēju, lai sarunās, presē, baznīcas darbā un pat radiofonā aizstāvētu mūsu visu kopējo lietu.

T.

Kaut mūsu balsis pieņemtos spēkā

LNAK pārstāvja K. Tanna vērojumi Apspiesto Eiropas tautu amasblejā

Apspiesto Eiropas tautu asambleja, sanāca Nujorkā 17. un 18. oktobrī un noturēja 4 sēdes.

Galvenais pārrunu temats bija Padomijas kolonialisms un komūnistu pūliņi, dabūt atpakaļ bēgļus, kā arī Asamblejas vispārējās komisijas uzdevums, sakarā ar četru lielvalstu ārlietu ministru konferenci Ženēvā u. c.

Debatēs lietoja angļu un franču valodu. Runas vairāk atgādināja labi sagatavotus referātus. Runātājiem laiks bija ierobežots, un ja kāds referents to pārsniedza, sēdes vadītājs runu pārtrauca un aicināja nākošo runātāju.

Ļoti dzīvas pārrunas izraisīja temats „Padomju Savienības kolonialisms, bet par to LA jau ziņots.

Ļoti svarīgs bija arī otrais jautājums, kurā pieņēma atzinumu, ka:

„Komūnistu propagandas kampaņas nolūks ir piedabūt politiskos bēgļus atgriezties mājās, jo starptautiskā situācija šādai padomju akcijai pašreiz ir labvēlīga; pēc pēdējās Ženēvas konferences radies atslābums Rietumu un Austrumu valstu starpā, uzpeldot jaunam sauklim — koeksistence."

Padomijas propagandas kampaņa pārgāja pat diplomātiskā laukā, ierosinot AN priekšlikumu, lai AN Augstais komisārs atbalstītu bēgļu ātru atgriešanos dzimtenē, aizliedzot jebkādu naidīgu propagandu pret bēgļu dzimtenes okupantiem. Ar gandarījumu atzīmējams, ka šis priekšlikums ar 29 pret 14 balsīm noraidīts.

Komūnistu nolūks ir: a) likvidēt emigrantu politiskos centrus, kuŗi brīvajā pasaulē attīsta pretkomūnistisku darbību; b) iznīcināt simpatijas pret Rietumiem brīvajā pasaulē, tā radot noskaņu, ka vienīgā loģiskā un īstā politika ir paļaušanās uz Padomju Savienību; c) iznīdēt Rietumos informācijas avotus par patiesiem dzīves apstākļiem Centrālā un Austrumāzijā; d) radīt brīvajā pasaulē maldīgu uzskatu par sadzīves normālizēšanu ar zemēm aiz dzelzs aizkara.

Sanāksmes dalībnieki konstatēja, ka politiskie bēgļi paliks trimdā tik ilgi, kamēr viņu zemēs nebūs atjaunota brīvība un demokratija.

Tāpēc apspiesto tautu bēgļi nolēmuši dzīvot brīvajā pasaulē, lai izpildītu pienākumus pret savām nācijām.

Pasvītrojama nepieciešamība atzīt, ka politiskie bēgļi ir padomju okupēto zemju īstie pārstāvji.

Asamblejā lūdz Apvienotās Nācijas ietekmēt Padomju Savienību atsvabināt miljonus nelaimīgo, kuŗi smok sodu nometnēs un citās vergu darba vietās.

Apspiesto Eiropas nāciju asamblejā veidota pēc Apvienoto Nāciju parauga, tā brīvajā pasaulē reprezentē izglābušos bēgļus. Bēgļu organizācijas vairāk rūpējas par bēgļu iekšējām lietām, jo parastajā dzīvē bēglis stāv tālu no starptautiskās politikas. **Turpretim Asamblejā ar savu priekšsēdi Dr. Māsēnu priekšgalā ir arvien kontaktā ar personām un iestādēm Vašingtonā, kur lemj par pasaules politikas lietām. Arī Vašingtona uzklausa mūsu balsis, un jālūdz Dievs, lai tās pieņemtos spēkā.**

K. Tannis.

APKĀRT ZEMES LODEI

Bezbailīgais cīnītājs Vesterlings, kuŗš pazīstams ar vārdu Turks un kuŗš kļuva slavens ar savu „privāto" karu Indonēzijā, tagad izbēdzis no Holandes kopā ar saviem 2 adjutantiem. Holandes valdība bija Vesterlingam atņēmusi pasi un viņš atradās policijas uzraudzībā. Vesterlings ar vēstulēm paziņojis, ka dodas uz Indonēziju, kur zināmas grupas lūgušas viņa palīdzību „demokratiskas izpratnes padziļināšanai."

Rietumvācijas finanču ministrija pieņēmusi darbā kādu jaunu cilvēku bez sevišķas izglītības un zināšanām, jo viņa vienīgais uzdevums ir izlasīt visus ministrijas izdotos rīkojumus un pēc tam kādam ierēdnim tos atstāstīt. Ja jaunais cilvēks izlasīto spēj saprast un astāstīt, tad viss ir kārtībā. Finanču ministrs Šēfers domā, ka, ja rīkojumus izprot darbā pieņemtais jaunais cilvēks, tad tos varēs saprast arī pārējie pilsoņi bez sevišķām zināšanām kancelejas valodā.

PIELAIKOŠANĀS VAI PIERADINĀŠANĀS?

Pēc Rietumvācijas kanclera viesošanās Maskavā un bundestāga lēmuma uzņemt normālas diplomātiskās attiekšmes ar PSRS, Bonnas parlamenta ēkas restorāns, kas domāts tikai deputātiem, savā ēdienu kartē uzņēmis — krievu boršķa viru. Ēdiens radis neparastu atsaucību...

VIŅUS DEPORTĒS UZ PADOMJU LATVIJU

ASV notiesāti divi bīstami noziedznieki latvieši

Šī gada amerikāņu žurnālā „Real Adventures" ievietoti divu noziedznieku foto attēli ar parakstu: Miami policijas oficiālā uzņēmumi — Arlstids Jonelus, latviešu DP, kas nozadzis pāri par 50.000 dolaru; un viņa partneris Arturs Vīksne, kas nozadzis sprāgstvielas, ar ko var uzspridzināt visu Miami.

Garākā rakstā, kurā ostas policijas seržants Roberts C. Jenkī attēlo visdažādāko noziegumu veidus, kas pastāvīgi norisinās ostas rajonā, atzīmējot, ka viņa 30 gadu darba praksē uztraucošākais piedzīvojums bijis, kad uzlikti roku dzelži diviem bandītiem, kuŗu rīcība varējusi dzinīcināt daudz nevainīgu cilvēku. Arī pēc tam, kad viņi bijuši jau aiz restēm, noziedznieku darbu sekas varējušas būt drausmīgas.

Viss sācies ar samērā nenozīmīgu ziņojumu par luksa laivu un jachtu apzagšanu, no kuŗām aiznests viss iespējamais, sākot ar traukiem, sudrabu un beidzot arī ar vērtīgām mašīnu daļām. Zagli nebija atstājuši nekādas pēdas. Zādzībām pieņemoties un to vērtībai pārsniedzot 30.000 dolaru, policija viņu notveršanā iesaistīja savus labāko aģentus, bet panākumu nebija, un zādzības turpinājās.

Uz pirmajām pēdām policija nāca diezgan negaidot, kad J. Tellers, viens no spējīgākajiem detektīviem, nejauši dzirdēja zvejniekus sarunājamies par diviem tradiem, kas būvējot sev luksa jachtu un pie tam izturoties tā, it kā viņiem būtu darīšana ar kādu slepenu ieroci. Nevienu nelaižot tuvumā piedraudot ar šaujamiem ieročiem. Vēlāk izdevās noskaidrot, ka abi savādnieki ir nesen ASV iebraukušie latviešu DP, kas, samaksājot skaidrā naudā, nopirkuši 40 pēdu garu jachtu. Kaut būve jau ritējusi labu laiku, būvētāji būvmateriālus nav pirkuši.

Ostas policija ieradusies ostmalā, kur noritējusi daudzu laivu būve. Vietējie, norādot uz kādu lielāku laivu, teikuši, tie ir ārzemnieki, un viņi nevienu nelaižot sev tuvumā. Kad policija pienākusi pie jachtas, tā redzējusi divas personas uz klāja kaut ko strādājam. Ieraugot policiju, viens no viņiem angļu valodā teicis: „Policijas cūkas, netīrie bastardi." Policijai dodoties pa kāpnēm uz jachtu, ap 18 gadu vecs jauneklis meties uz ieejū, kas vedusi laivā, un viņa rokās pazibējis šaujamais ierocis, kuŗu tas nepaspējis lietot, jo policists viņu jau sasniedzis, un sākusies dūŗu cīņa. Jauneklis saukdams: „Es nonāvēšu!" centies satvert kādu virves galu, kas viņam neizdevies.

Kad policija pārvarējusi pretestību un devusies laivas iekšienē, tad ar šausmām tā konstatējusi, ka tikai par brīnumu laiva līdz ar labu daļu ostas kvartāla nav uzlidojusi gaisā.Drošsirdīgie policijas ierēdņi bijuši pārsteigti, ka palikuši dzīvi. Abi apcietinātie — Joucius un Vīksne — atteikušies no aizstāvjiem, bet nav arī paskaidrojuši savu noziegumu motīvus. Policijai vēl tagad nav saprotams, ko tie bija nodomājuši darīt: vai uzsākt bruņotu laupīšanu vai visam pamatā bijis kāds cits nodoms. Tiesā, atsaucoties uz angļu valodas nezināšanu, viņi klusējuši. Viņus notiesāja uz vienu gadu cietumā. Dzirdot spriedumu, abi smīnējuši, bet kad dzirdējuši sprieduma otro daļu, tad viņu sejās parādījušās izbailes, jo sprieduma otrā daļā paredzēta viņu deportācija uz Latviju pēc cietumsoda izciešanas.

MARSS

(Pārnesums no 4. lpp.)

daudzuma, un to moderni spektra instrumenti nespēj konstatēt.Marsa atmosfairā galvenokārt ir smagās gāzes: noteikti zināms, ka oglekļa dioksids un slāpeklis veido vairāk kā 4/5 no visu gāzu daudzuma. Tāpat spektrs rāda arī argonu, kas rodas, radio aktīviem izotopiem sairstot. Daži zinātnieki domā, ka Marsa mākoņi sastāv no smalkiem oglekļa dioksida kristaliem, kas sava viegluma pēc spēj pacelties ļoti augstu atmosfairā.

Pašreiz ir novēroti trīs mākoņu veidi: 1. zilie, kas redzami tikai caur ziliem un violētiem filtriem, 2. dzeltenie, kas redzami tikai caur dzelteniem filtriem, kas, varbūt, nav nekas vairāk, kā tuksneša putekļi un smiltis, 3. baltie mākoņi, kas sastādās no maziem ledus kristalliem, jo tie saules gaismā vizuļo. Pēc mākoņu kustības ātruma var spriest par vēju ātrumu un virzieniem uz Marsa; tas sniedzas līdz 60 jūdžu stundā. Marsa atmosfairas spiediens līdzinās 65 mm dzīvsudraba barometra spiedienam, kas zemeņ atmosfairā atrodams 11 jūdžu augstumā. Bet tā kā Marsam ir mazāks pievilkšanas spēks, tad 17 jūdžu augstumā atmosfairas spiediens uz zemes un uz Marsa būtu vienāds.

KLIMATS

Marsam ir četri gada laiki: vasara 166 dienas gara, rudens 199, ziema 182 un pavasaris 146 dienas. Vidējā gada temperātūra svārstās starp 30 - 40 gradiem F zem nulles. Bet vasaras vidū temperātūra, laiku pa laikam sasniedz arī 80 gradu F. Šī ir augstākā temperātūra, kāda vispār ir atzīmēta uz Marsa, kamēr aukstums ziemā sniedzas līdz 150 gradu F zem nulles. Sastādītās kartes par laiku apstākļiem ļoti atgādina tās pašas laika kartes uz Zemes.

Pašreiz zinātnieku uzmanību visvairāk saista tā sauktie „tumšie plankumi" planētas virskārtā, apmēram ⅓ daļu no visas Marsa virsas, un lielākais no viņiem veido trīsturi, ko atklāja holandiešu astronoms jau 1659. gadā. Šie tumšie plankumi norāda, ka kaut kāda veida organiska dzīvība eksistē uz šīs planētas. Astronomi Lovells un Dagless saka, ka tumšie plankumi maina krāsu atkarā no gada laikiem. Ziemā tie ir pelēki vai iezilgani, pavasarī brūni un vasarā pilnīgi šokolādes krāsā. Krāsu maiņa sākas pie poliem un ātri ceļo uz ekvātoru. Tā kā šie tumšie laukumi neatstaro gaismu, tad zinātnieki domā, ka tie ir sūnām vai eglēm līdzīgi augi, kuŗos nav chlorofila un kuŗi spēj izturēt krasas temperātūras maiņas. Šo hipotezi apstiprina arī astronomi Kuipers un Koblencs.

KANAĻI

Strīdi zinātnieku aprindās par kanāļiem uz Marsa turpinājās gandrīz 50 gadu. Itāliešu astronoms Skiaparelli (Schiaparelli) 1877. g. atklāja planētas virskārtā pāri gaišiem laukumiem taisnas līnijas, ko viņš nosauca par kanāļiem. Lovells un viņa līdzstrādnieki jau saskatīja veselu kanāļu tīklu, kas savieno it kā mākslīgi radītus ezerus vai oāzes. Tā kā šī „kanāļu sistēma" uzrādīja ģeometrisku regulāritāti, taisnus leņķus un pārmaiņas dažādos gada laikos, tad Lovells un citi astronomi bija pārliecināti, ka tas ir saprātīgu un caurmērā augsti civilizētu būtņu roku darbs, lai apūdeņotu tuksnešainos apgabalus. Bet drīz pierādījās, ka Lovella un citu zīmētie kanāļi ir tik šauri un asi stūŗos, ka viņu rīcībā esošie teleskopi nespētu tos uztvert. Tikā izteiktas domas, ka kanāļu sistēma nav nekas vairāk kā atmosfairisko apstākļu veidotie iespaidi uz cilvēka aci un uz foto plati. Pēc 20 gadu rūpīgas novērošanas ar 32 collu reflektoru Meudonas observātorijā astronoms Antoniadi atzina, ka tādu kanāļu nemaz nav. Bet 1939. gadā francūzis Furjērs atkal atklāja kanāļus un 1941. gadā Bernards Laijots (Bernard Lyot) Pic du Midi observātorijā ar 29 collu reflektoru pie ārkārtīgi labas redzamības uztvēra kanāļu sistēmu uz foto plates. Vismodernākie milzu teleskopi pie ideālas redzamības pašā beidzamajā laikā uzrāda kanāļu sistēmu nevis taisnās, bet gan lauztās zig-zag līnijās.

Domstarpības par kanāļiem uz Marsa pagaidām ir ārkārtīgi lielas. Ar vislielāko rūpību vispasaules observātorijas gatavojas 1956. gadam, lai pret Marsu varētu vērst vismodernāko teleskopu stobrus, ieskaitot Mount-Wilson observātorijas 100 collu reflektoru, lai reizi par visām reizēm noskaidrotu šo dīvaino parādību īstos cēloņus.

Mūsdienu astronomi tomēr ir pārliecināti, ka pie klimatiskiem apstākļiem, kādi valda uz Marsa, augstāku organisku būtņu dzīvība nav iespējama. Ja tāda tomēr būtu, tad tā nekādā ziņā nesaskan ar mūsu izpratni par dzīvības iespējamību.

Krustvārdu mīkla 21. n-rs

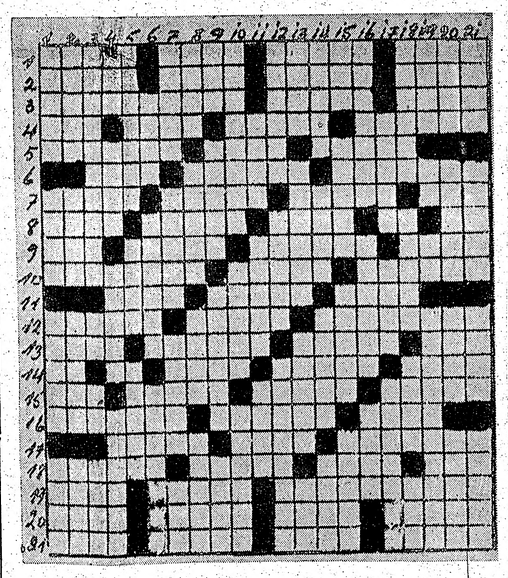

Līmeniski: 1. Plēsīs ar zobiem. Ēka. Nenovēlīgs. Krāsa. 2. Metalla dzīsla. Gatavot cimdus. Kāpēc? Turku augstmaņi. 3. Grieķijas province. Peldvieta Latvijā. Sieviešu vārds. 4. Saiklis. Stāds. Tīra. Skaistuma mīlotājs. 5. Kārtības veids. Koka trauks. Neizcepta maize. 6. Apzīmējums Atēnai. Rāpot. Kalns Latvijā. 7. Greznot. Ciešanas. Veidot. Jautājuma vārds. 8. Tīrumi. Iespēt. Spēks. Satiksmes vārds. Nots. 9. Kaisīs sēklu. Vīriešu vārds. Pilsēta Francijā. Grieziģāk. 10. Rakstnieks. Iegādāsies par naudu. Latviešu operdziedātāja vārds. 11. Sejas mati. Aizdarīs. Aukstums. 12. Apvaino. Augstākā būtne. Pilsēta Latvijā. 13. Sapīka. Irta. Kūrorts Kanadā. Piekeŗas. 14. Nots. Franču nauda. Ļeņingradas upe. Vīriešu vārds akuzatīvā. Projekts. 15. Staigājama vieta. Ļoti nepatika. Putns. Nerunīgie. 16. Planēta. Attaisīta. Sala Latvijā. 17. Ģimenes locekļes. Dzīvnieku uzturas vietas. Piecelt. 18. Lietojusi asus vārdus. Populārs angļu vīriešu vārds. Drēbju kaiteklis. Sanatorija Latvijā. 19. Apstrādā lauku. Nepatiesību izplatītājs. Baznīcas tēvs. 20. Veries. Nocietināt metallu. Mielojoties. Katru rītu. 21. Persona lugā „Pūt, vējiņi.". Dauzīts. Moderns diktātors. Pieci līdzskaņi.

Svērteniski: 1. Smilšu pauguris datīvā. Cilvēku antropoloģiska iezīme. Irsies. Paēdina. 2. Uzvalka sastāvdaļa. Braucams rīks. Domu saturs. Apstrādā lauku. 3. Gardēža kārums. Divi līdzskaņi. Satiksmes vārds. Vilkt. 4. Route. Dzīvnieku mitekļi. Nekārtības. Pagasts Valmieras apr. 5. Izšķirt. Negatavs alus. Vētraini apsveiks 6. Kuģu piestātne. Gada laiks. Ļoti draudzīgas. 7. Virtuves piederums. Liels ugunskurs. Sieviešu vārds. Ezers Z-Amerikā. 8. Izdos skaņu kā govs. Divi. Kratās. Garžīgs. 9. Būs nokrišņi. Plānas somas. Laulātas draudzenes. Tecināt šķidrumu. 10. Spēlēt pūšamu instrumentu. Izplatīja. Juridisks iestādījums. 11. Svarīgs organs. Grumba. Nokavējusies. 12. Mērāmie iedalījumi. Nebrīvs indivīds. Nodrošināt. 13. Tīrīt pienu. Izgarojums. Rakstu zīme. Tu baudīji. 14. Smaršojām ar 2 vien. patskaņiem. Ķēms. Mazgājamā ierīce. Taupīt. 15. Sodi. Nikīgas. Svētā, italiski. Sauklis. 16. Tārpi. Peldvieta Itālijā. Dāvinu. 17. Veclaiku zirgu piesiešanas vieta. Sieviešu vārds. Paraugs. 18. Žiglas. Uguns pielūdzēji Indijā. Nepatiesības. Nezināmais lielums matēmatikā. 19. Sadegšanas produkts. Romiešu. 4. Nots. Pirmatnējs. 20. Nolaupīt. Teiksmainas ezeru būtnes. Ripo. Meža dzīvnieks. 21. Griezīgas. Veclaiku beŗams mērs. Koks. Pārbaude.

Montreālā

LATVIJAS AMERIKĀ

abonēšanas maksu un informāciju pieņem

ĪND. SKRASTIŅŠ

3360 St. ZOTIQUE E., APT. 6, Rosemount — Montreal, P.Q.

IVANOVS PĀRSPĒJ ZATOPEKA REKORDU 25,000 M

Kā ziņo Maskavas radio, krievu gargabalnieks A. Ivanovs par 1:47,0 min pārspējis „čechu lokomotīves", Emīla Zatopeka, līdzšinējo oficiālo pasaules rekordu 25.000 m — 1:19:11,0 st., distanci veicot 1:17:24,0 st.

JAUNS PASAULES REKORDS

4 reiz 1500 m stafetē

Vieglatlētikas sacīkstēs Budapeštā ungāru 4 reiz 1500 m stafetes vienība — Ferencs Mikes, Lazlo Tabori, Istvars Rošavolgi un Sandors Iharošs — reālizēja jaunu pasaules rekordu — 15:14,8 min., par 6,4 sek. pārspējot cita ungāru četrinieka pagājušā gada jūlijā sasniegto līdzšinējo pasaules rekordu — 15:21,2 min.

Teicamāko individuālo laiku uzrādīja Lazlo Tabori — 3:46,6 min.; Mikes savu maiņu veica 3:52,0 min., Rošavolgi — 3:48,4 min. un Iharošs, kam pieder šī gada labākais sasniegums pasaulē (3:40,8 min.) — 3:47,8 min.

ROŠAVOLGI „IZDZĒŠ" REIFA REKORDU 2.000M

Vieglatlētikas sacīkstēs Budapeštā ungāru vidusdistnčnieks Istvans Rošavolgi sīvā „duelī ar kluba biedru Lazlo Tabori reālizēja jaunu pasaules rekordu 2.000 m — 5:02,2 min., par 4,8 sek. pārspējot belga Gastona Reifa 1948. gadā uzrādītās 5:07,0 min.

Arī 2. v. ieguvējs L. Tabori laboja Reifa rekordu, distanci veicot 5:03,0 min, — tikai dažus soļus aiz uzvarētāja.

NEVEIKSMĪGS KUCA „UZBRUKUMS" ZATOPEKA REKORDAM 10.000 M

Vieglatlētikas sacīkstēs Bukarestā krievu gargabalu slavenībai Vladimiram Kucam neizdevās pieteiktais „čechu lokomotīvei" Emīlam Zatopekam piederošā oficiālā pasaules rekorda 10.000 m labojums, taču K. uzrādīja respektējamu 28:59,2 min. laiku, kaut arī skrējienu nelabvēlīgi ietekmēja izmirkušais skrejceļš un stiprais vējš.

„Ļeņingradas skrejošais jūrnieks" tagad ir otrs gargabanieks pasaulē, kam izdevies „izlauzties" maģiskajai 29 minūšu robežai. Kā zināms, pirmais to iespēja pasaules rekordists Emīls Zatopeks, uzrādot 28:54,2 min., kā labojums bija Kuca rekordmēģinājuma mērķis.

GOLUBNIČIJS PĀRSPĒJ DOLEŽALA REKORDU 20,000 M SOĻOŠANĀ

Ukrainas PSR vieglatlētikas meistarsacīkstēs Ķijevā Vladimirs Galubničijs sasniedza jaunu pasaules rekordu 20.000 m soļošanā — 1:30:02,8 st., par 23, 6 sek. labodams čecha Jozefa Dolezala 1953. gadā uzrādīto līdzšinējo oficiālo rekordu — 1:30:26,4 st.

KONOLLIJS LABO ASV REKORDU VESEŖA MEŠANĀ

Mesačuzetas technoloģijas institūta Kembridžā rīkotājas atklātajās veseŗa mešanas sacensībās pārliecinoši uzvarēja ASV rekordists bostonietis Haroldš Konollijs — 63,88 m, par 84 cm pārspēdams savu augustā Bostonā iespēto, vēl oficiāli neapstiprināto ASV rekordu — 63,04 m.

LAUSKAUS ATKĀRTO UZVARU NAAU 15,000 M SOĻOŠANĀ

ASV nacionālās amatieŗu sporta apvienības (NAAU) meistarsacīkstēs Atlantija sitijā savu pagājušā gadā izcīnīto meistartitulu 15.000 m soļošanā sekmīgi aizstāvēja 39 g. v. Ņujorkietis Henšijs Lauskaus, 2 soļotāju konkurencē distanci veicot 1:14:46,0 st. — tikai 10,0 sek. virs oficiālā ASV rekorda — 1:14:36,0 st.

Otrais, 1:28,0 min aiz uzvarētāja, mērķi šķērsoja Džons Hanke, jun. — 1:16:14,0 st.; trešais — Leo Sjogrens — 1:17:53,0 st.

VOLSKI UZVAR NAAU PIECCIŅĀ SIEVIETĒM

Ņujorkas amatieŗu sporta apvienības (NAAU) vieglatlētikas meistarsacīkstēs Kvīnsā sieviešu piecciņā pārliecinoši uzvarēja Džuena Volski, piecās disciplīnās „salasot" 3644 punktus. V. individuālie sasniegumi: lodes grūšanā — 8,915 m. augstlēkšanā — 1,40 m, 80 m barjērskrējienā — 12,7 sek., tāllēkšanā — 4,99 m un 200 m — 27,7 sek.

Šī bija pirmā reize ASV, kad sieviešu piecciņā ietilpa minētās disciplīnas.

2. v. ierindojās Anna Flinna — 3478 p.; 3. v. — Leonore Lesere — 3308 p.

UZAICINĀTI SACĪKSTĒM MELBURNĀ

Viktorijas sporta apvienība uzaicinājusi piecas Eiropas vidusdistančču un gargabalu slavenības — anglus Braienu Hjūsonu un Gordonu Pīriju, čechu lokomotīvi", Emīlu Zatopeku un ungārus Sandoru Iharošu un Lazlo Tabori — novembŗa beigās piedalīties plašās starptautiskās vieglatlētikas sacīkstēs Melburnā.

Materiāliem apstākļiem atlaujot, apvienībai padomā arī rietumvācu sprinteŗa Hanša Fiterera un divu krievu skrējēju uzaicināšana.

Gundārs Grīslītis

PIEZĪMJU GRĀMATA No. 8

Calvert

Kanadieši saka

"DROP AROUND"

(DROP ERAUND)

„Drop around" un „drop by" ir plaši lietoti izteicieni; tie parasti nozīmē vienu un to pašu: atnāc ciemos. Formālākā sarunā kanadieši lieto „pay a visit" (pei e visit) vai „visit with" (visit viz).

Calvert Dzērienu ražošanas sabiedrība

Amherstburg, Ontario